

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Sekty jako hrozba

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Studijní program: **OCHRANA OBYVATELSTVA**

Autor: Bc. Petr Bakule

Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Freitinger Skalická Ph.D.

České Budějovice 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci s názvem „Sekty jako hrozba“ jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 14. srpna 2017

.....

Bc. Petr Bakule

Poděkování

Chtěl bych touto cestou poděkovat vedoucí mé diplomové práce paní Mgr. Zuzaně Freitinger Skalické Ph.D. za odborné vedení práce, užitečné rady, názory a vstřícnost při konzultacích. Dále děkuji respondentům, kteří mi věnovali čas, vyplnili dotazník a poskytli tímto způsobem užitečné informace pro vytvoření práce. V neposlední řadě věnuji své poděkování mé rodině a nejbližším za jejich podporu po celou dobu studia.

Sekty jako hrozba

Abstrakt

Sekty jsou v dnešní společnosti sociálním i náboženským fenoménem. Mnohdy slýcháváme o nábožensky motivovaném násilí. Proto spojení sekty jako hrozby není příliš překvapujícím termínem. V častých případech dochází k situaci, v níž sekty ohrožují nejen své členy, ale i celou společnost. Je tedy důležité sekty charakterizovat a určit, u kterých je možné spatřovat nábožensky motivované násilí či extremismus.

V úvodu teoretické části zmiňuji základní terminologii, vysvětluji podstatu náboženství a rozlišuji základní náboženské směry. Na to navazují nová náboženská hnutí. S tímto také souvisí legislativní zakotvení pro církve a náboženské společnosti, jejich registrace, práva, povinnosti apod. Dále jsou popsána náboženská hnutí, ze kterých potenciálně může vzniknout riziko hrozby, popřípadě svými kontroverzními kauzami vzbudila zájem veřejnosti. V diplomové práci jsou též zahrnuti Svědkové Jehovovi, a to i přesto, že se v tomto případě jedná o státem schválenou registrovou církev. Uvedl jsem je zde proto, že dle výzkumu se většina respondentů domnívá, že se jedná právě v tomto případě o sektu. To také platí o náboženském směru Satanismu. I tito mají své církevní spolky, zároveň však dochází i k situacím, ve kterých se extremistické skupiny např. po násilnickém činu odvolávají právě k satanismu. Tento jev se objevuje u více náboženských hnutí. Dále následuje nastínění negativních vlivů nových náboženských hnutí na jedince i společnost a poté se již dostáváme k samostatnému termínu sekta. Zde nalezneme informace pojednávající o znacích jednotlivých sekt, jejich praktikách psychické manipulace, způsobech získávání nových členů či charakteristice jejich vůdců. V neposlední řadě nesmíme opomenout prevenci vůči působení těchto nebezpečných skupin i pomoc pro členy, kteří se snaží ze sekty vystoupit. V poslední části teoretické práce se zaměřuji na Českou republiku z pohledu státu. Popisuji způsoby, jakými vystupuje vůči církvi a náboženským společnostem, v čem spočívá

politika ohledně sekt, jak jsou do daného problému zainteresováni státní i nestátní orgány, jakou úlohu plní Ministerstvo vnitra, Ministerstvo kultury nebo Policie České republiky apod.

Hlavním cílem této diplomové práce je zhodnocení činností a hrozeb náboženských skupin a sekt, které působí nejen na území České republiky, ale i v zahraničí. Zabýval jsem se statistickou kvantitativní výzkumnou strategií pomocí dotazníkového šetření mezi laickou a odbornou veřejností. Otázky byly kladeny v oblasti ohrožení sektami a bezpečnostních rizicích pro Českou republiku v souvislosti s činností sekt. Následovalo statistické vyhodnocení rozdílnosti v informovanosti mezi laickou a odbornou veřejností v téže náboženské záležitosti. Pozornost byla také věnována analýze dostupných literárních zdrojů zabývajících se problematikou sekt. Bylo zjištěno, že statistický rozdíl v informovanosti mezi laickou a odbornou veřejností je patrný.

Práce může být využita jako přehled možných rizik vyplývajících z činnosti sekt či může plnit funkci informačního materiálu v oblasti problematiky náboženských uskupení.

Klíčová slova

Sekta; náboženství; náboženský extrémismus; nová náboženská hnutí

Sects as a Threat

Abstract

Sects are both a social and religious phenomenon in contemporary society. We often hear about religiously motivated violence. Therefore, the phrase Sects as a threat is not a very surprising term. Often, there appears a situation in which sects threaten not only their members but also the whole society. Based on that, it is important to characterize them and determine where religiously motivated violence or extremism could be seen.

In the introduction of the theoretical work I mention the basic terminology, explain the nature of religion and differentiate the basic religious faiths. Next, the new religious movements follow. Related to that is the legislation of churches and religious societies, their registration, rights, obligations and the like. Followingly, the religious movements which could represent a potential threat or raised public awareness by their controversial affairs are described. Despite the fact that Jehovah's Witnesses are a registered church, the thesis includes also them. I have mentioned them because the majority of respondents believe that they actually are a sect. A similar situation is with Satanism. Even they have church associations. At the same time, there sometimes happen situations, when extremist groups refer to satanism, for example after an act of violence. This phenomenon appears in far more religious movements. The next step is to sketch the negative influences of new religious movements on both an individual and society as a whole. After that the term Sect is described in detail. This part contains information on the features of particular sects, psychical manipulation methods and the ways of recruiting new members. Nevertheless, even the characteristics of sect leaders is included. What we cannot forget is the prevention of affecting of these dangerous groups and also help for the sect members who want to escape them. In the last part of the theoretical work I concentrate on The Czech Republic as a state. I describe the attitude of the state to churches and religious societies. Next, I aim at the religion policy

of the state and how different governmental and nongovernmental organizations participate in the problem. The thesis also deals with the rate of participation of different governmental offices, such as Home office and Culture office and also with the rate of participation of Police.

The main goal of the thesis is the evaluation of the activity and threats of religious groups active both in the area of The Czech Republic and foreign countries as well. I have also dealt with a statistic quantitative research strategy using the questionnaire research in both non-professional and professional public. The questions were asked in the areas possibly threatened by sects and mainly concerned the security risks of The Czech Republic related to the activities of sects. Next, the statistic evaluation of differences between non-professional and professional public awareness of the issue followed. The thesis also dealt with the analysis of available literature sources on the issue of sects. The result of the research shows a considerable difference between non-professional and professional public awareness.

The thesis could be possibly used as a summary of possible risks originating in sects and can also serve as a source of information of the problem of religious groups.

Key words

Sects; religion; religion extremism; new religious movements

Obsah

1. Teoretická část.....	13
1.1 Vymezení pojmů.....	13
1.1.1 Sekta	13
1.1.2 Bezpečnostní hrozba.....	13
1.1.3 Religionistika.....	13
1.1.4 Teologie	13
1.2 Církev.....	14
1.3 Náboženství	14
1.3.1 Rozdělení náboženství.....	15
1.3.2 Základní náboženské směry	16
1.3.2.1 Křesťanství.....	16
1.3.2.2 Judaismus.....	16
1.3.2.3 Islám.....	17
1.3.2.4 Hinduismus	17
1.3.2.5 Buddhismus	17
1.4 Legislativa církví a náboženských společností.....	18
1.4.1 Registrace církví a náboženských skupin.....	20
1.5 Registrované hnutí – Svědkové Jehovovi.....	21
1.6 Nová náboženská hnutí.....	23
1.7 Specifická náboženská hnutí.....	24
1.7.1 Hnutí Grálu.....	24
1.7.1.1 Kuřimská kauza	25
1.7.1.2 Kauza týrání seniorek	25
1.7.1.3 Skupina Jana D. Dvorského.....	26
1.7.2 Imanuelité	26
1.7.3 Vesmírní Lidé Sil Světla	28
1.7.3.1 Nebeská brána.....	30
1.7.4 Hnutí víry.....	31
1.7.5 Satanismus.....	32
1.7.5.1 Církev Satanova.....	34
1.7.6 Scientologie	34

1.8	Negativní vliv nových náboženských směrů	36
1.9	Sekta.....	38
1.9.1	Historie termínu sekta.....	38
1.9.2	Termín sekta	38
1.9.3	Znaky sekt	39
1.9.4	Manipulace	39
1.9.4.1	Sex a sekta	40
1.9.4.2	Vymývání mozků.....	41
1.9.4.3	Fáze přetváření myšlení	41
1.9.5	Závislost	42
1.9.6	Nábor	43
1.9.6.1	Získávání členů	45
1.9.6.2	Přátelství a rodina	45
1.9.6.3	Svoboda	45
1.9.7	Vůdci	46
1.9.7.1	Příklady vůdců sekt.....	47
1.9.8	Vystoupení ze sekty.....	53
1.9.8.1	Pomoc a prevence	54
1.9.9	Nebezpečnost sekt	56
1.10	Postoj státu vůči církvím a náboženským společnostem	58
1.10.1	Politika vůči sektám	58
1.10.2	Státní orgány.....	59
1.10.2.1	Ministerstvo vnitra	59
1.10.2.2	Ministerstvo kultury.....	60
1.10.2.3	Policie České republiky	61
1.10.3	Nestátní Společnosti	62
1.10.3.1	Společnost pro studium sekt a nových náboženských hnutí.....	62
1.10.3.2	Katolická církev	62
2.	Cíl práce a hypotéza	63
2.1	Cíl práce.....	63
2.2	Hypotéza	63
3.	Metodika výzkumu	64
4.	Výsledky výzkumu.....	67

4.1 Výsledky dotazníkového šetření – laická veřejnost.....	67
4.2 Výsledky dotazníkového šetření – odborná veřejnost	90
4.3 Výsledky statistického šetření	113
5. Diskuze	116
6. Závěr.....	123
7. Seznam literatury	125
8. Seznam příloh.....	133
9. Seznam zkratek.....	144

Úvod

Po roce 1989 došlo k mnohým změnám ve společnosti, které zároveň zasáhly i do oblasti bezpečnosti. Do té doby byly hrozby především vojenského charakteru, přičemž postupně začaly nahrazovat hrozby charakteru nevojenského. Změny se také dotkly náboženské svobody, která byla zaručena ústavou. To umožnilo svobodný projev a veřejné vystupování i církvím a novým náboženským skupinám, které do té doby nemohly být veřejně činné. Vznikalo a vyvíjelo se velké množství nových skupin, proti nimž stát zpočátku nevyvíjel žádné úsilí. Náboženský život v České republice (dále ČR) spojený s tradičními církvemi byl postupně nahrazován spiritualitou nových náboženských hnutí (dále NNH). Z tohoto důvodu stát plní dva úkoly. A to jest garantovat práva, která plynou ze zaručené náboženské svobody a chránit občany před působením takových náboženských hnutí, která by mohla ohrožovat veřejnou bezpečnost a pořádek, zdraví, mravnost či práva a svobody druhých (Ondráčková, 2009).

V oblasti sekt a nově vznikajících náboženských hnutí je náročné se orientovat. Vždy budou vznikat nové náboženské směry. Proto je zapotřebí se z historického kontextu extremistických náboženských činů poučit a získat tak poznatky na eliminaci potenciálních nových extremistických náboženských hnutí. Je důležité je charakterizovat a včas odhalit, i když je to velmi náročné, jelikož se většinou skupiny sektářského charakteru vysoce izolují od společnosti. Neméně významné je ale též charakterizovat stávající náboženská uskupení, ze kterých se mohou oddělovat další eventuálně násilnicky orientované náboženské organizace. V neposlední řadě nesmíme opomenout prevenci proti sektám, zaměřenou především na mladé jedince, kteří jsou nejnáchylnější sektářským praktikám manipulace. Každá sekta má individuální jedinečnou ideji, filosofii, praktiky apod., avšak většina těchto náboženských uskupení se vyznačuje společnými znaky, podle nichž bychom mohli identifikovat, zda se opravdu jedná o nebezpečnou sektu. Jedná se například o psychickou manipulaci, izolaci od společnosti, zatajování informací, totalitní režim, autoritářské postavení vůdce, závislost atp. Důležité je ovšem také zmapovat legislativní prostředí týkající se církví a náboženských společností v ČR.

Jsou tedy opravdu sekty hrozbou? Dle historických událostí, které se v minulosti odehrály, můžeme konstatovat, že ano. Ale jsou i nadále tak významnou hrozbou?

Diplomová práce je zaměřena na zhodnocení činností a hrozeb ze strany sekt a NNH, které působí nejen na území ČR, ale i v zahraničí. Je využita analýza dostupných literárních zdrojů, která se zabývá problematikou sekt a zhodnocení informovanosti laické a odborné veřejnosti ohledně působení sekt a NNH.

1. Teoretická část

1.1 Vymezení pojmů

1.1.1 Sekta

Termín „sekta“, je chápán různými způsoby. Nejčastěji však označuje náboženskou skupinu, která vzniká v důsledku reformace nauky či praktik větší a starší náboženské skupiny. Často přejímá větší část nauky staré skupiny, avšak má i nové a odlišné ideje. Některé brzy zaniknou, jiné se mohou vyvíjet a odštěpovat se z ní další skupiny. V sektách převládá také sklon k autoritářství, uzavřenosti, fanatismu, nesnášenlivosti, selekci informací, poškozování stoupenců, popřípadě násilnostem, vraždám či sebevraždám (Ondráčková, 2009).

1.1.2 Bezpečnostní hrozba

Následující termín je tzv. „bezpečnostní hrozba“. Vyjadřuje objektivní ohrožující jevy (Ondráčková, 2009). Jedná se o sílu, událost, aktivitu nebo osobu, která může způsobit škodu. Hrozba je fenomén, který má potenciální schopnost poškodit zájmy daného objektu (Váchal, Vochozka, 2013). Hrozby rozdělujeme na přírodní, což je na lidské činnosti nezávislé a na úmyslné, nadané vůli jedincem, skupinou, organizací apod. (Ondráčková, 2009).

1.1.3 Religionistika

Religionistika se zabývá studiem různých náboženských směrů, proudů, forem, symbolů, jevů, představ a posléze celého náboženského systému. Také analyzuje historické, kulturní a myšlenkové kontexty daného náboženství. Dále zkoumá jednotlivé náboženské soustavy a pojednává o tom, co je náboženstvím společné (Hejna, 2010).

1.1.4 Teologie

A posledním termínem je teologie, neboli bohosloví. Jedná se o vědu, která se zabývá náboženskou vírou a jejími zdroji, obsahy a jejím místem (Zubíková, Drábová, 2011).

Dále také světovými náboženskými směry, jejich hodnotami či mezináboženskými vztahy. To znamená, že zkoumá náboženství z pohledu konkrétního náboženského směru. (například pohled křesťanství na hinduismus) (Červenková, 2016).

1.2 Církev

Církev je náboženská organizace, která spojuje stoupence stejné víry. Většinou se jedná o víru v učení Ježíše Krista a v jeho vzkříšení. To znamená křesťanství (Glet, 2016). Pod pojmem církev si můžeme představit shromáždění křesťanů, křesťany nahlížející pod autoritu biskupa, společenství všech křesťanů jednoho vyznání (např. římskokatolická církev), nebo duchovní společenství všech věřících křesťanů všech dob (teologický pojem církve jako mystického těla Kristova). Pokud bychom hledali rozdíly mezi církví a sektou, nalezneme následující: Církev má vysoký počet stoupenců, jedná se o kvalitně organizovanou společnost s formálním, „připsaným“ členstvím (v mnoha případech již od narození). Její vedení je hierarchické, vznáší nárok na všeobecnost a činí ohledně svého učení mnohdy kompromisy se světskými poměry, protože je integrována do stávajícího institucionálního řádu společnosti. Zatímco sekta je menší a méně organizovaná skupina věřících, ve které má členství charakter spíše pospolitosti (členové se mezi sebou znají) a dobrovolnosti. Mnohdy se ostře vymezují proti vládnoucí kultuře a zavedené velké církve považují za zkorumpované (Jandourek, 2008).

1.3 Náboženství

Zavedená náboženství jsou v jistém ohledu společností uznávaná, zavedená, respektovaná náboženství. Těžko bychom na světě hledali kulturu, která by neznala náboženství. Také nejstarší archeologické nálezy ukazují, že lidé měli potřebu někoho uctívat, zpravidla někoho vyššího, silnějšího a mocnějšího než byli oni sami. České slovo „náboženství“ si můžeme vykládat jako myšlení „na Bohu stojící“. Náboženství je pokusem přijít na odvěké otázky spojené s lidskou existencí – Kdo jsem? Proč tu jsem? Kam jdu? Náboženství lze definovat jako cit závislosti, nebo potřebu jedince na něčem

či na někom být závislým. Jedinec má totiž o „neznámém“, jehož moc a moudrost může spatřovat pod hvězdným nebem, v kráse přírody i sám v sobě, své představy. Snaží se tohoto tajemství zmocnit, zpřístupnit si ho a stáhnout na svou stranu. Člověk se snaží vytvářet něco, k čemu může vzhlížet, co chce uctívat a na čem postaví smysl svého života. Lidé hledají smysl života a svůj přesah, pravdu a jistotu, na níž je možno se zavěsit. Lze podotknout, že náboženství patří k podstatě jedince, může se jevit jako pokus ovládnutí Boha a člověk potřebuje přesah své existence (Dolista, Tůma, 2010).

1.3.1 Rozdělení náboženství

- ***Animismus*** – Víra v duše zemřelých. Když duše po smrti opustí tělo, člověk zemře. Animisté také dokáží komunikovat s nadpřirozenými bytostmi. Duši neměli jen lidé, ale také zvířata, rostliny, hory a věci. Dnes se vyskytuje u domorodců v různých přírodních kmenech (Jandourek, 2012).
- ***Henoteismus*** – jednobožství. Henoteismus sice uznává existenci mnoha bohů, ale uctívá jen jednoho. Nepopírá a nevyklučuje existenci jiných bohů, ale obrací se k jedinému bohu, od kterého vše očekává, jako by byl bohem jediným (Hejna, 2010).
- ***Monoteismus*** – víra v jednoho Boha, která vylučuje víru v jiné bohy. Vznikl pravděpodobně z polyteismu a henoteismu. Mezi monoteismy patří křesťanství, judaismus a islám (Jandourek, 2012).
- ***Polyteismus*** – mnohobožství. Víra v existenci více bohů, kteří působí vedle sebe. Bohové mohou mít podobu lidí, ale také i zvířat (Hejna, 2010).

Tabulka č. 1 – Základní rozdělení světových náboženství

Skupina	A: hinduismus, buddhismus	B: judaismus, křesťanství, Islám
Původ	Asijská východní tradice	Semitská západní tradice
Důrazy	Bůh je obsažen v kolektivním vědomí živého i neživého světa a člověk se s ním setkává v duchovním rozjímání	Bůh přichází „zvenčí“ a dává se poznat v slovech proroků
	Je mnoho podob božství	Bůh je jen jeden
	S božstvím lze splynout	Bůh je oddělený od člověka
	Materiální svět je iluze	Materiální svět je skutečný a stojí pod Božím zákonem
	Spása se týká duše	Spása se týká duše i těla

Zdroj: Dolista, Tůma, 2010.

1.3.2 Základní náboženské směry

1.3.2.1 Křesťanství

Jedná se o monoteistické náboženství. Hlavním zdrojem tohoto náboženství je Bible, která se skládá ze Starého a Nového zákona. Ve Starém zákoně má křesťanství společný kořen s judaismem. Nový zákon je především o Ježíši z Nazaretu, který je sestaven ze čtyř evangelií. Křesťanství se většinou považuje za církve a největší z nich tvoří katolická církev. Ta se podle způsobu bohoslužebného obřadu dělí na Římskokatolickou a Řeckokatolickou církev (Dolista, Tůma, 2010).

1.3.2.2 Judaismus

Představuje též monoteistické náboženství, v němž základní myšlenkou bylo vyvedení židovského národa z egyptského zajetí Bohem. Následovalo přijetí jeho Zákona s desaterem na posvátné hoře Sinaj. Nejvýznamnější knihou je Bible, neboli Starý zákon v křesťanské Bibli, na který navazuje Talmud. Ten se skládá z části Mišnu a Gemaru (Dolista, Tůma, 2010).

1.3.2.3 Islám

Jedná se o druhé nejpočetnější náboženství planety (Müller, 2005). Je považován za monoteistické náboženství a patří mezi nejmladší náboženství. Zakladatelem je Muhammad, který zformuloval učení, jenž vychází z judaismu a křesťanství. Díky Muhammadovu zjevením dále rozvinul muslimské učení. Z těchto zjevení se utvořila základní kniha islámu nazývaná Korán. Základem tohoto náboženství je víra v jednoho Boha – Alláha a jeho proroka Muhammada. Neméně důležité je úsilí vést do Alláhovy podřízenosti i ty, kteří v něj dosud nevěří (Dolista, Tůma, 2010). Termín Islám znamená úplné „odevzdání se“ do rukou Božích. Jedná se o řád, který je daný Bohem již od stvoření světa (Hájek, Bahbouh, 2016). Tento řád znamená např. být dobrým věřícím, uctívat Boha, určuje způsoby, jakým jej lze uctívat, obsahuje normy chování podle Boha, určuje co je špatné, co je pro muslimy zakázané, co je naopak dobré. Islám obsahuje hlavní zásady o tom, jaký má mít člověk vztah k Bohu, k sobě samému, k ostatním lidem i k okolnímu prostředí (Kuras, 2006).

1.3.2.4 Hinduismus

Hinduismus značí zejména indickou civilizaci a náboženství čerpající z posvátných spisů – Véd. Védy obsahují chvalozpěvy. Uctíváno je přibližně sto bohů, mezi kterými jsou důležití především Brahma, Višnu a Šiva. Dalším Svatým je Kršna. Uctívání Kršny rozvíjí tzv. hnutí Haré Kršna. Hinduismus není autoritářsky organizován a vyznavači tohoto náboženství nevytvářejí na věřící žádný náboženský tlak. Činnosti probíhají spíše formou rozhovorů, meditací, kroužků či kurzů. Kolem velkých osobností jako je guru (duchovní učitel) se vyskytuje velký okruh posluchačů, studentů či žáků (Dolista, Tůma, 2010). Jedná se o společensko-náboženskou organizaci, která má své obřady, náboženské zvyky, názory, tradice a báje (Fárek, 2014).

1.3.2.5 Buddhismus

Je náboženství pocházející z oblasti Indie, které se dále rozšířilo po celé východní Asii. Za zakladatele je označován Gitana, nazývaný titulem Buddha (probuzený). Buddhismus je víra v koloběh životů. Buddha se spíše zaměřil na praktické záležitosti, než na náboženskou problematiku či vztah mezi Bohem a člověkem. Především kladl

důraz na utrpení, jehož příčinou je žádostivost. Z postavy Buddha září klid a koncentrace (Dolista, Tůma, 2010).

1.4 Legislativa církví a náboženských společností

Aktuální společenskou otázkou je náboženská svoboda, především v souvislosti se svobodou projevu a možnostmi propagovat své náboženství. Náboženské rozdíly a rozepře mezi náboženstvími neustále vyvolávají rozkol ve společnosti i mezi státy. Náboženská svoboda je často diskutována v souvislosti s nebezpečím terorismu či slučitelností některých náboženských tvrzení s demokratickými principy. Náboženskou svobodu z pohledu jednotlivce lze vyjádřit pozitivně i negativně. Pozitivní svoboda jednotlivce je mít náboženství, mít víru a tuto víru v rozumné míře ve veřejném prostoru demonstrovat a společně s ostatními členy vyznávat. Na druhé straně je negativní svoboda jednotlivce nebýt podroben náboženskému nátlaku, přesvědčování, či propagandě (Černý, 2008).

Legislativní prostředí je velmi důležité, protože mezi základní demokratické principy patří ochrana lidských práv související s právy náboženskými. V ČR zajišťuje náboženskou svobodu Ústava, Listina základních práv a svobod a zákon č. 3/2002 Sb. O svobodě náboženského vyznání, postavení církví a náboženských společností (Ondráčková, 2009).

Vznikající NNH musí předložit především důvod své existence. Mnohdy tuto záležitost provází odpoutání se od blízké náboženské skupiny a poukazování zejména na svou jedinečnost. Členové, kteří zakládají nové náboženské hnutí, se projevují vysokým nasazením, obětavostí a úsilím o registraci (Dolista, Tůma, 2010). Počet těchto registrovaných hnutí v ČR činí 38 náboženských hnutí. Aktuální seznam registrovaných církví a náboženských společností je uveden v tabulce č. 4 v příloze (Rejstřík církví a náboženských společností, 2016). Mezi povinnosti státu patří zdržet se preferování jednoho náboženství nad druhým (žádoucí je tzv. náboženská neutralita) a zákaz propagace určitého náboženství. Svoboda náboženského vyznání se řadí pod svobodu projevu a je jejím specifickým projevem (Černý, 2008). Příslušníkům všech vyznání i zájemcům o jakoukoliv formu náboženského života ČR poskytuje náboženskou svobodu. Deklaruje ji Listina základních práv a svobod nejprve zárukou svobody vyznání. V článku 15. uvádí, že „svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání je

zaručena. Každý má právo změnit své náboženství nebo víru anebo být bez náboženského vyznání“ (Vojtíšek, 2004). Je důležité od této svobody odlišit svobodu své náboženství propagovat a veřejně projevat, kterou je již možné omezit, a to v určitém veřejném zájmu (veřejná bezpečnost a pořádek, ochrana práv a svobod druhých, zdraví a mravnosti) prostřednictvím zákona, je-li to nezbytné. Evropský soud pro lidská práva zastává při výkladu svobody náboženského vyznání takové stanovisko, že Evropská úmluva o ochraně lidských práv (čl. 9) nechrání každé jednání motivované vírou nebo náboženstvím a nezaručuje jednotlivci, aby se za všech okolností mohl na veřejnosti chovat tak, jak mu přikazuje náboženská víra (Černý, 2008). Dále v článku 16 pak zaručuje i svobodu projevů náboženského přesvědčení slovy: „Každý má právo svobodně projevat své náboženství nebo víru buď sám nebo společně s jinými, soukromě nebo veřejně, bohoslužbou, vyučováním, náboženskými úkony nebo zachováváním obřadu.“ Ve druhém odstavci je dále zaručena svoboda náboženských institucí: „Církev a náboženské společnosti spravují své záležitosti, zejména ustavují své orgány, ustanovují své duchovní a zřizují řeholní a jiné církevní instituce nezávisle na státních orgánech“. Listina základních práv a svobod se objevuje také v Zákoně o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností ze dne 27. 11. 2001, který vyšel ve Sbírce zákonů pod číslem 3/2002. Ačkoliv hlavním účelem tohoto zákona je úprava postavení náboženských společností v ČR, je také zapotřebí zmínit, že náboženské skupiny mohou v ČR působit i mimo rámec tohoto zákona. Ke své existenci nemusejí být v postavení právnické osoby, popřípadě mohou být v postavení jiné právnické osoby než církve či náboženské společnosti. Mohou být vedeni státními úřady jako nadace, obecně prospěšné společnosti, spolky, nebo dokonce jako občanská sdružení, jako je tomu nejčastěji. Jinými slovy se dá říci, že pro existenci skupiny osob, které spojuje náboženská ideologie, není nutné, aby tato skupina byla českým státem registrována jako církev, nebo náboženská společnost podle zákona 3/2002. Tento zákon stanovuje podmínky pro získání právního postavení církve nebo náboženské společnosti. Zákon uvádí, že vznikat a vyvíjet činnost nemůže církev a náboženská společnost, jejíž činnost je v rozporu s právními předpisy, jejíž učení nebo činnost ohrožuje práva, svobody a rovnoprávnost občanů, je v rozporu s principy lidskosti atp. Dále je uvedeno, že vzniknout a působit nemůže taková náboženská společnost, která omezuje osobní svobodu osob zejména tím, že využívá psychický nebo fyzický nátlak k vytvoření závislosti, která vede k fyzickému, psychickému nebo

ekonomickému poškozování těchto osob nebo jejich rodinných příslušníků, dále k poškozování jejich sociálních vazeb včetně omezování psychického vývoje nezletilých, nebo omezování jejich práva na vzdělání, nebo zabraňuje nezletilým přijmout zdravotní péči odpovídající zdravotním potřebám, nebo je utajovaná v celku nebo v některých částech. Diskutabilní je zvláště nejasná formulace obsahu slov „nátlak“, „závislost“, „poškození“ apod. Kritici zákona poukazují na možnost zneužití takového paragrafu některými náboženskými skupinami. V dalších paragrafech zákona je uvedeno, že pro uznání církve nebo náboženské společnosti je zapotřebí nejméně tří set podpisů občanů, kteří se k dané skupině hlásí. Dále mají některé náboženské společnosti zvláštní právo vyučovat náboženství na státních školách, právo vykonávat duchovenskou činnost v ozbrojených silách a na místech, kde se vykonává vazba, trest odnětí svobody, právo na finanční zabezpečení, právo uzavírat sňatky, zakládat školy a zachovávat mlčenlivost duchovních (Vojtíšek, 2004).

1.4.1 Registrace církví a náboženských skupin

Proces registrace je dvoustupňový, přičemž první stupeň neumožňuje tolik práv. K založení církve nebo náboženské skupiny stačí pouhé tři sta podpisů, avšak po deseti letech mohou zažádat o registraci druhého stupně. Podmínkou je, aby počet stoupenců dosáhl 0,1 % počtu obyvatel. Proto se některé náboženské společnosti častokrát registrují jako občanská sdružení, protože nemají šanci na získání potřebného počtu členů. Pokud získají plnou registraci, mají právo na státní podporu a smí působit ve veřejné sféře. To znamená vykonávat duchovní službu v armádě, nemocnicích a ve vlastních školách a dalších institucích (Ondráčková, 2009). Na státní podporu mají tedy církve a náboženské společnosti nárok po deseti letech registrace, pokud zveřejňují výroční zprávy, plní řádně závazky vůči státu a třetím osobám a počet členů je minimálně 1 promile obyvatel ČR, což je zhruba asi deset tisíc věřících. Finanční prostředky ze státního rozpočtu jsou církvím a náboženským společnostem poskytovány především za účelem platového ohodnocení duchovních, k provozním nákladům a na opravy církevního majetku (Kříž, 2009).

Uvedený zákon ukazuje i opatrnost české společnosti ve vztahu k fenoménu sekt. Shodu ve společnosti nalezneme ve vnímání nebezpečí zneužití náboženství, které může v extrémních případech vést k negativním událostem (Vojtíšek, 2004). České právo

termín sekta nezná. Používají se pouze termíny církve a náboženské společnosti. Z hlediska kriminalistického je sekta definována jako náboženské uskupení, které dlouhodobě působí na sebehodnocení osob tak, že dochází k psychické újmě, která bývá charakterizována ztrátou individuality, sníženým sebevědomím a schopností žít samostatně bez skupiny a jejího vůdce (Ondráčková, 2009).

1.5 Registrované hnutí – Svědkové Jehovovi

Svědkové Jehovovi jsou dnes celosvětovou náboženskou společností (Štampach, 2010). Zakladatelem této náboženské skupiny byl Američan Charles Taze Russel. Ten prosazoval, že Kristus oddělí lidi spravedlivé od nespravedlivých a vytvoří Tisícileté boží království. Ke spasení poté dojde pouze u těch, kteří přijmou toto nové učení. Vytvořil kampaň proti křesťanskému duchovenstvu, které označoval za nástroj Satana. Ubezpečoval lid o tom, že je tím, kterého si Bůh zvolil, aby shromáždil právě věřící a poté je dovedl do božího tisíciletého království. Russelovy skupiny již tehdy nesly charakteristické znaky, které jsou od svědků známé dodnes. Jedná se například o fundamentalismus při výkladu Bible, doplněný některými věroučnými zvláštnostmi, na nichž svědkové silně lpějí, dále velká snaha o získávání nových členů, nesplnitelné sliby, hrozby konce světa a především naprostá oddanost jejich vůdcům. Po Russelovo smrti organizace téměř zanikla, avšak skupiny se ujal Joseph Franklin Ruherford, který překonal krizi a zažehl novou nadějí konce světa. Vytvořil organizační strukturu, jež funguje dodnes, a v roce 1931 přijala nový název Svědkové Jehovovi. Členové se řídí závaznými a platnými Božími příkazy. Četba neschválené literatury může být potrestána vyloučením, tedy nejkrutějším trestem, jenž člena v mnoha případech psychicky poznamená. Základem učení je tvrzení, že Ježíš Kristus jako král v nebi bude vládnout pouze vyvoleným. Tomu má předcházet Armagedonská bitva, v níž Kristus zničí Satana, tímto způsobem zahyne hříšný lid a pouze jehovisté zůstanou naživu. Taková situace se týká i osob zemřelých, kteří budou následně vzkříšeni. Pro členy je žádoucí neustálé studium Bible. Mají zakázáno účastnit se na kulturních a politických aktivitách a také slavit většinu svátků. Zákaz je určen pro oslavy Velikonoc, Vánoc i vlastních narozenin, neboť se údajně jedná o svátky pohanské. Dětem není povoleno účastnit se mimoškolních aktivit, protože jsou prý v těchto situacích vystaveny

nepříznivému působení (Dolista, Tůma, 2010). Dále platí zákaz očkování, transplantace či výkonu u vojenské i civilní služby (Vojtíšek, 2004).

Vysílání členů mezi lidi patří mezi základní a důležité činnosti jejich programu. Svědkové obcházejí dům od domu a zdarma či za dary roznášejí svou literaturu. Takto se v podstatě snaží získat nové příznivce. Odmítání transfuze, a to i v případě ohrožení života, je jedním z nejdiskutovanějších prvků organizace (Dolista, Tůma, 2010). Počet členů na světě se odhaduje na sedm milionů (Štampach, 2010). V ČR působili ilegálně již od roku 1916, kdy proběhlo první shromáždění v Mostě (Nešpor, Vojtíšek, 2016). V ČR Svědkové Jehovovi byli v roce 1993 zaregistrováni jako církev (Dolista, Tůma, 2010) a počet členů tvořil celkem 23 162 osob (Štampach, 2010). Nejpočetnějším NNH jsou bezesporu svědkové Jehovovi. Důvodem takové početnosti je fakt, že jako jediná organizace, o kterých je zde hovořeno, byli tolerováni i za minulého režimu. Oproti nově vznikajícím organizacím, které se utvářely po roce 1989 a začínaly v podstatě od nuly, začínali Svědkové z počtu okolo 15 tisíc členů (Dolista, Tůma, 2010).

Působení svědků Jehovových na našem území, ale i ve světě, provázejí značné kontroverze. Pozornost veřejnosti je především zaměřena na příkazy ohledně transfuze krve, které mohou ohrozit život svědků, i jejich dětí (Vojtíšek, 2004). Jehovisté odmítají podání krevních derivátů proto, že pokud by krev dostali, bude jim zapovězen posmrtný život (Barash et al., 2015). Tento striktní zákaz transfuze je velmi tvrdě vyžadován nejen od Svědků, ale jsou mu podrobeni i děti stoupců. Několik případů úmrtí, či zanedbání léčby z tohoto důvodu se vyskytlo také v ČR (Dolista, Tůma, 2010). Pravděpodobně především z tohoto důvodu vydal Český ústavní soud náleze, podle kterého je ochrana života dítěte pochopitelně přednější před náboženským vyznáním rodičů (Štampach, 2010). Svědkové vidí vazbu nemoci s duchovním nedostatkem, nebo přímo z hříchů (Dolista, Tůma, 2010). Také se ostře vymezují vůči křesťanství a státu (odmítání vojenské a po dlouhou dobu i civilní službě, neprojevení úcty státním symbolům, distanc od politických a občanských záležitostí) (Vojtíšek, 2004). Například této organizaci po rozsáhlé policejní akci ve Španělsku byly přiřknuty přestupky za zpronevěry, daňové úniky a v neposlední řadě též za zločiny spáchané na psychice jejich členů. V německé oficiální zprávě se o ní hovoří jako o „politické organizaci s totalitními prvky, která usiluje o dosažení cílů neslučitelných s německou ústavou“ (Moyano, 2011).

Svědkové se tak stávají snadným objektem diskriminace ve společnosti. Mnohdy jsou určitými oběťmi nepochopení a pohrdání, a to především díky způsobu vysílání kazatelů mezi veřejnost, ale také pro jednotvárnost názorů a náboženských postojů. Řada kontroverzí je způsobena necitlivým jednáním představitelů této organizace s jejími členy. Společnost svědků Jehovových ovšem v posledních letech prochází značnými změnami v učení, které jí patrně mají pomoci ke zvýšení počtu členů a vyrovnanému vztahu s veřejností (Vojtíšek, 2004). Nicméně se Svědkové Jehovovi stávají jednou z nejméně oblíbených, avšak zároveň jednou z nejrychleji rostoucích náboženských skupin (Štampach, 2010).

1.6 Nová náboženská hnutí

Fenomén NNH se stává hlavním projevem nových náboženských idejí posledních desetiletí. Tato problematika se stala bezpečnostně politickým tématem, které jak v zahraničí, ale i u nás na sebe upoutalo velkou pozornost celé veřejnosti. Člověk je v dnešní době zahlcen množstvím informací a zrychlujícím se životním tempem doby. Logickou reakcí člověka je hledání jistoty, klidu, pohody a dospění k určitému stupni víry. Moderní člověk se zřekl starých hodnot a hledá jiné, nové a lepší. Buduje si svůj nový řád, který je pro něho srozumitelný a vyhovuje mu. To se ale může pro něho stát také pastí, jelikož nedostatečný duchovní a osobní rozvoj může vést ke ztrátě svobody jedince. Některá nová hnutí v sobě mají náboženské prvky, ale nemají s náboženstvím nic společného, popřípadě nic společného mít nechtějí.

Vznikají nové náboženské organizace a nové duchovní směry, ve kterých je komplikované se orientovat. Dochází ke konfliktům mezi novými náboženskými směry se společností, zároveň však i mezi již zavedenými náboženstvími (Dolista, Tůma, 2010). NNH je neutrálnější výraz nežli sekta. Jsou nazývána nová, protože se začala objevovat po druhé světové válce, ale také především proto, že se jedná o alternativu zavedených oficiálních náboženství. Nazývají se náboženská, protože vyznávají náboženskou vizi světa, nabízejí prostředky, jakými dosáhnout dalších cílů. Častými prostředky jsou například způsoby přesahující poznání, duchovní osvícení, seberealizace. Také nabízejí svým členům odpovědi na různé otázky (Vojtíšek, 2005).

1.7 Specifická náboženská hnutí

1.7.1 Hnutí Grálu

Hnutí grálu založil Němec Oskar Ernst Bernhard, který později působil pod jménem Abd-ru-shin (Syn světla). Jím zvolené jméno zdůvodňoval vysvětlením faktu, že již na zemi žil dříve takto pojmenován jako arabský kníže v době Mojžíšově. V roce 1927 založil Hnutí Grálu a v roce 1929 oznámil svůj božský původ a označil se za mesiáše neboli syna člověka, který bude soudit lidstvo a který nastolí tisíciletou říši. Shromáždil mnoho svých stoupenců, ale později byl zadržen gestapem a uvězněn, což se mu stalo osudným, jelikož zde i zemřel (Dolista, Tůma, 2010). V tomto hnutí se prolínají prvky křesťanství s ezoterními proudy, kdy vyznávají princip reinkarnace (Ondráčková, 2009). Hnutí Grálu je uzavřené hnutí, jehož podstatou je existence různé úrovně hmotnosti. Nyní se lidé nacházejí na té nejnižší úrovni neboli tzv. hrubohmotnosti. V průběhu dalších životů máme svým poznáním a morálkou vystoupat až do duchovní úrovně. Čím lépe žijeme, tím rychleji se dostaneme do vyšších sfér. Vesmíru je nejbližší sféra bytostná, následuje duchovní a produchovní sféra, na níž navazuje již oblast božská. Mezi božskou oblastí a produchovní sférou stojí hrad Grálu. Tento hrad skrývá legendární zlatou mísu, do které byla zachycena krev ukřižovaného Krista - Grál znamenající život, lásku a světlo. Existují tři nejdůležitější zákony grálu. Zákon tíže, podle kterého platí následující: čím jsou naše myšlenky a činy přizemnější, tím hlouběji sestupujeme v úrovních hmotnosti. Dále zákon přitažlivosti stejného druhu, v němž záleží na činech a myšlenkách, neboť ty přitahují obdobné formy bloudící kolem nás, kdy např. znásilněná žena si toto jednání přivolala sama svými myšlenkami. A zákon zvrátého působení, ve kterém každá myšlenka a čin nezůstanou bez následků a naše štěstí či neštěstí je následkem našich myšlenek a činů. Dodržováním těchto zákonů a intenzivním úsilím je možné dle Abd-ru-shina dosáhnout stavu, v němž naše duchovní cesta povede vzhůru, což je naší záchranou. K očekávanému konci světa nedošlo ani půl století po jeho smrti, i tak uvěřilo tomuto náboženství tisíce lidí.

Při vstupu se členové stávají „hledači pravdy“ a po určité době se stanou nositeli stříbrného kříže. Vyšším stupněm je dále zlatý kříž s kamenem na stužce. Počet členů ve světě se odhaduje na několik desítek tisíc (Dolista, Tůma, 2010), u nás okolo 1400 členů (Ondráčková, 2009).

Hnutí Grálu samo sebe nepovažuje za církev ani sektu, nemá hierarchické uspořádání a má téměř volný, libovolný výklad poselství grálu. To umožňuje vznik stále dalších náboženských skupin (sekt), které se od tohoto hnutí odštěpují. Několik takových sekt, které se odtrhly od Hnutí Grálu, jsou také mediálně známé. Od všech se však Hnutí Grálu distancuje a považuje je za nebezpečné sekty, které s nimi nemají nic společného (Ondráčková, 2009).

1.7.1.1 Kuřimská kauza

Jedná se o mediálně známou kauzu týrání dvou sourozenců jejich vlastní matkou, tetou a dalšími lidmi. V pozadí je spatřována sekta vedená Josefem Škrlou, která se odštěpila od Hnutí Grálu (Ondráčková, 2009). Policii se J. Škrlo dodnes nepodařilo vypátrat (Deset let od začátku „kuřimské kauzy“, 2017). Tento případ pomohla odhalit náhoda, když soused testoval elektronickou kameru, díky níž zachytil záběry týraného chlapce (Poslední z kauzy Kuřim je na svobodě, 2014). Skupina šesti lidí včetně jejich matky a tety týrala chlapce od léta 2006 do května 2007. Zavírali bratry do klecí, bili je, řezali, topili a pálili cigaretovými nedopalky. Cílem nejspíše bylo vytvořit z chlapců lidi se zlomenou vůlí, připravené na slovo poslouchat jakékoliv rozkazy. Nejpodivnější postavou kauzy byla Barbora Škrlová, která žila s chlapci a jejich matkou a vydávala se za dívku Aničku. Po odhalení případu uprchla do Norska, kde se vydávala za chlapce Adama. Podle některých úvah byla ikonou sekty, kterou založil její otec J. Škrla (Deset let od začátku „kuřimské kauzy“, 2017).

Všichni, kromě J. Škrly, který nebyl dopaden, byli odsouzeni k odnětí svobody. (Poslední z kauzy Kuřim je na svobodě, 2014). Motivы týrání chlapců se nikdy nepodařilo dostatečně vysvětlit. Chlapci si však ponosou psychické potíže po celý život (Deset let od začátku „kuřimské kauzy“, 2017). Přesto zůstává několik záležitostí ohledně tohoto případu neobjasněno. A to zmanipulování lidí, kteří jednali násilně proti svým blízkým, zpretrhané rodinné vazby a izolovanost, která nasvědčuje sektářskému charakteru (Ondráčková, 2009).

1.7.1.2 Kauza týrání senierek

Sekta založená Jiřím Adamem se týkala týrání několika osob, převážně senierek, přičemž některé z nich s ním žily ve společné domácnosti až 20 let. Jiří Adam se ve své

náboženské činnosti odvolával k Hnutí Grálu, které s ním veřejně odmítlo jakoukoliv spojitost (Ondráčková, 2009). Jiří Adam se pasoval do role duchovního vůdce a jeho žena do pozice královny. Seniorky připravil nejen o majetek, ale také jim bral důchody a nechal je pracovat na stavbě své vily a vinohradu. Ženy bil a týral hladem (Náboženství, 2008). Jiří Adam se dříve jmenoval Havlík, ale nechal se přejmenovat na Adama, podle biblického Adama, protože se cítil být prvním mužem na zemi. Dříve se léčil v psychiatrické léčebně, jelikož mu byla diagnostikována schizofrenie. Slyšel hlasy a byl přesvědčen, že mluví s dušemi zemřelých. Například mu, dle jeho slov, Jan Evangelista Purkyně poradil způsob, jakým lze vyléčit revmatismus. Nyní je však v pořádku a trpí pouze poruchou osobnosti s paranoiou, která ho nezbavuje trestné odpovědnosti. Právě pro jeho údajné léčitelské schopnosti ho lidé navštěvovali a poté u něho museli pracovat. Svou skupinu nazýval „společná domácnost“. V roce 2005 ovšem jedna z psychicky vyčerpaných a podvyživených žen podala trestní oznámení. Policii ženy líčily, že je bil, kopal do hýždí, ponižoval a musely pro něho celé dny pracovat a otročit na stavbě jeho domu. Pokud se vůdci znelíbily, mučil je hladem. Ženy pod tlakem manipulace podepsaly dokument, v němž se zřekly majetku a všech nároků na peníze (Sektář Jiří Adam, 2008). Jiří Adam zemřel před zahájením soudu 21. 11. 2008 (Ondráčková, 2009).

1.7.1.3 Skupina Jana D. Dvorského

V roce 1991 si jistý Jan Dietrich Dvorský v ČR přečetl knihu od Hnutí Grálu, přičemž po přečtení zjistil, že právě on je Syn člověka, neboť právě do něj se naposledy převtělil zemřelý Abd-ru-shin. Dvorský, jenž publikuje pod jménem Parsifal Imanuel, byl však Hnutím Grálu odmítnut. Kolem Dvorského vznikla skupina Imanuelitů (Dolista, Tůma, 2010).

1.7.2 Imanuelité

Zakladatelem je již zmíněný Jan Dietrich Dvorský. Ten po přečtení knihy od Oskara Ernesta Bernharda v roce 1991 prohlásil, že právě on je Synem Člověka, Parsifal Imanuel, do kterého se Abd-ru-shin, který nestihl splnit poslání spasitele, převtělil. Označuje se za mesiáše, který má vytvořit tisíciletou říši. Vydává knihu „Syn člověka“,

jejíž obsah čerpá z Abd-ru-shinovo náboženství a je upravena současné moderní době. V díle kritizuje společenský život a předkládá jasný, přesvědčivý způsob řešení každého problému. Na základě četby této běžně distribuované knihy vznikla kolem Dvorského skupina „pomocníků Syna člověka“. Postupně vzniklo několik komunit. Tito lidé přicházeli se svými úsporami a prostředky, které získali prodejem majetku, aby tak dle Parsifala nezanechávali žádné prostředky těm, kteří ve Dvorského nevěří. Jsou také případy, kdy rodina prodala veškerý majetek a peníze odevzdala novému náboženskému hnutí, kterému zcela propadla. Členové věřili, že za jejich finance bude vybudována Tisíciletá říše a že oni jsou těmi vyvolenými, které mesiáš odvede s sebou (Dolista, Tůma, 2010). Učení imanuelitů bylo silně apokalyptické. Dvorský věřil, že na konci roku 1993 započne zkáza Prahy a další katastrofy spojené s koncem světa roku 1994. Komunita se důsledně připravovala na tuto apokalypsu, přičemž její součástí bylo i plánované zřízení Božího města na severu Itálie, a to prostřednictvím finančních prostředků členů (Václavík, 2010). Život v těchto komunitách byl velice tvrdý, nekompromisní a striktně izolovaný. Členové obdrželi nová jména, s nikým se nesměli stýkat, jejich děti nechodily do školy. Finanční prostředky získávali jen prostřednictvím prodeje výše zmíněné knihy Syn Člověka. Během dne se starali o domácnost, měli zakázáno sledovat televizi a bylo jim dovoleno číst pouze knihy od Dvorského. Cokoliv ostatního bylo považováno za škodlivé. Noví členové byli podrobeni přísné dietě, docházelo u nich k razantnímu úbytku na váze, a to z důvodu vyčištění těla i ducha. U jedné z žen došlo také k potratu. Postupně však byli z komunity vyřazováni, neboť jejich aura neodpovídala Tisícileté říši. Tito vyloučení lidé, kteří byli psychicky a fyzicky vyčerpaní, bez financí, bez majetku, jenž odevzdali Parsifalovi, vyhledávali smrt. Pouze ta jim dle víry umožní inkarnaci a tím možnost vstoupit v příštím životě do Tisícileté říše. Většinou však tito lidé končili ve zdravotnických zařízeních a psychiatrických léčebnách. Postupně byla tímto způsobem vyloučena většina členů. Dvorský se s rodinou musel ukrýt před policií, která po něm pátrala z důvodu trestného činu ohrožování výchovy mládeže, neboť neposílají své děti do školy (Dolista, Tůma, 2010). Přestože se v případě Imanuelitů vyskytlo několik sporných činů (např. nabádání k sebevraždě), nejsou jeho členové stíháni ani za finanční machinace, ale „pouze“ za již zmíněné zanedbávání mravní výchovy dětí (Ondráčková, 2009). Od roku 1995 komunita neexistuje. Avšak největší stoupenci pravděpodobně udržují s Dvorským

pisemný kontakt dodnes. Počet členů v době největších aktivit tvořil několik desítek osob. (Dolista, Tůma, 2010).

Případ nebyl dosud vyřešen, protože se rodina Dvorského stáhla do ilegality. V nedávné době vyšlo najevo, že se skrývá v Belgii, žíví se prodejem knih, CD, placek prostřednictvím internetu a sponzorskými dary. Dvorský žádal také prezidenty o milost, ti však odmítli. Dvorského skupina je považována za nejnebezpečnější skupinu u nás (Ondráčková, 2009).

1.7.3 Vesmírní Lidé Sil Světla

Jedná se o náboženskou ufologii. Na jejím základě stojí tzv. kontaktérství. Kontaktéři jsou přesvědčeni o tom, že se jim podařil navázat kontakt s mimozemšťany, nebo že byli k takovému kontaktu od mimozemšťanů vybráni. Mohou být také vyslanci jiných světů s úkolem vstoupit do kontaktu s pozemšťany. Většinou poselství od mimozemšťanů bývá kritické k pozemskému způsobu života a varuje před přicházející katastrofou. Záchranu z této katastrofy mohou poskytnout sami mimozemšťané, což jsou bytosti na vyšším vývojovém stupni nežli lidé (Vojtíšek, 2004). Lidstvo může být také pozorováno a kontrolováno technologicky vyspělejšími mimozemskými civilizacemi, které pozemskou populaci ohrožují, nebo se mu snaží (tedy pouze části lidstva, která je s nimi v kontaktu) pomoci (Ondráčková, 2009).

U nás je nejznámějším kontaktérem Ivo Benda (Vojtíšek, 2004). Ten patří mezi náboženské uskupení vyznávající UFO kultu. Nejvýraznější takovou skupinou u nás tvoří Vesmírní lidé Sil světla, která se v 90. letech utvořila kolem Ivo Bendy (Ondráčková, 2009). Ten se svými spolupracovníky předává lidstvu poselství od velitele vesmírné flotily Aštara Šerana (Vojtíšek, 2004). Aštar je telepatický průvodce Bendy (Negru, 2015). V něm je lidstvo varováno před sebezničujícím způsobem života a před negativními mimozemšťany (Vojtíšek, 2004).

Začal vydávat svazky zpráv od vesmírných lidí od roku 1998. Na základě těchto poselství, které I. Benda přednáší v ČR i na Slovensku, vznikl kolem něho okruh příznivců. Do roku 2000 žilo toto uskupení přívrženců s přesvědčením a očekáváním evakuace z postižené Země katastrofou na Jupiter. Poté se důraz přesunul na obranu před negativními mimozemšťany a zamezení jejich zamýšleného ovládnutí lidí pomocí

tzv. čipové totality. (Vojtíšek, 2004). To znamená, že tato síla zla se snaží ovládnout populaci za pomoci implantovaných čipů do organismu lidí (Negru, 2015). Učení Bedy vychází z komunikace s Aštarem Šeranem a dalšími vesmírnými lidmi. Týká se očištění naší planety od hrubých vibrací, způsobených špatným způsobem života lidí. Očištěná planeta se poté „převibruje do páté dimenze“ a bude přijata do Kosmické konfederace Sil světla. Na planetě zůstane asi pětina lidstva, a to především nezkažené děti a osoby s jemnými vibracemi. Takoví lidé budou vyzvednuti do některých evakuačních lodí, které jsou již připraveny nad všemi obydlenými kontinenty. Těchto flotil pod vedením Aštara Šerana je několik milionů (Vojtíšek, 2004). Aštar Šeren je duchovní bytost vyššího vědomí. Je plný lásky a pokory pomáhající k povznesení duší. Je velitelem vesmírné flotily deseti milionů lodí s velitelstvím na vesmírné stanici Šáre. Dále plní funkci Kosmického strážce, který má na starost část vesmíru nazývanou Bela, Quadra, nebo 4. Sektor vesmíru. Jeho práci představuje neustálá vynikající komunikace s prvotním stvořitelem všeho a všech. Pochází z 5. dimenze planety Nirbua. Jeho věk je 28 000 let, avšak vzhled jeho tváře odpovídá 18letému průměrnému pozemšťanovi. Je vysoký přes dva metry, má zářící zelenomodré oči a vlastní tisíce mentálních těl, pomocí kterých komunikuje a pracuje v mnoha částech vesmíru. Miluje všechny pozemšťany a těší se na další spolupráci s novou civilizací na planetě Zemi v 5. dimenzi po očištění planety Země (Benda, 2017).

Poslední vývoj této skupiny se soustřeďuje na nepřátele lidstva a na způsoby, jakými jim čelit. Tito negativní mimozemšťané nazývání ještírci totiž vytvořili lidská hmotná těla a nyní se pokoušejí prostřednictvím čipových systémů, mobilní komunikace, platebních karet a nadvlády peněz připravit lidstvo o zbytky svobodné vůle a učinit z nich snadno ovladatelné loutky (Vojtíšek, 2004). Obávají se kybernetické kolonizace lidského těla a moderních technologií, které omezují duchovní stránku života a mají negativní vliv na člověka i životní prostředí.

Kolem Ivo Aštara Bedy se pohybuje několik desítek příznivců. Někteří se stali sami kontaktéry (Ondráčková, 2009). V posledních letech ovšem jejich počet klesá, přičemž svůj vrchol existence skupina zažila v letech 1998-2000.

Vzhledem k tragickému konci Nebeské brány (viz dále), bylo diskutováno podobné nebezpečí vývoje této skupiny kolem I. Bedy. Ovšem díky přesunu od očekávání evakuace směrem k duchovnu se nebezpečí tohoto vývoje zdá být podstatně menší (Vojtíšek, 2004).

Z uvedeného vyplývá, že Vesmírní lidé Sil světla jsou kritičtí vůči aktuálnímu stavu lidské civilizace, vůči sociokulturnímu uspořádání a budoucnost lidstva je spatřována ve vysoce vyspělých mimozemských civilizacích (Ondráčková, 2009).

1.7.3.1 Nebeská brána

V roce 1997 v USA v oblasti San Diega spáchalo sebevraždu devětatřicet členů včetně vůdce izolované UFO skupiny známé jako Nebeská brána. Rituální sebevražda byla pečlivě naplánovaná a dokonale provedená. Někdejší člen zavolal policii do sídla sekty. Když policie dorazila na místo, objevili na postelích 21 žen a 8 mužů ve věku od dvaceti do dvaasedmdesáti let. Byli oblečeni do stejných uniforem černé barvy s nápisem „Nebeská brána, odchází tým“. Každý z nich měl v kapse průkaz totožnosti, pětidolarovou bankovku a u postele zavazadlo. Dopisy na rozloučenou, které členové zanechali, naznačují, že „odchází tým“, známý jako „posádka další úrovně“, započal svůj „odlet“ v době, kdy se Hale-Boppova kometa nejvíce přiblížila Zemi. Na základě výuky, která probíhala déle než dva roky členové uvěřili, že přilet komety je znamením k opuštění svých těl a pokračování skrze duchovní sféru existence známé jako „nadhledková evoluční úroveň“. Členové věřili, že na kometě je kosmická loď a po zbavení se pozemských fyzických stránek se vtělí na palubu kosmické lodi do nových těl. Poté kometa tzv. recykluje Zemi.

Tuto sektu Založili B. Lu Nettles a M. H. Applewhit. Ona byla zdravotní sestra, on učitel hudby. „Ti a Do“, jak se oba nazývali, začali mít sny o UFO a o kosmickém plánu. Stále více se stahovali do svého vlastního světa a začali vykládat své zkušenosti jako projev mimozemských inteligencí, které existovaly uvnitř jejich těl (Cowan et al., 2013). O sobě také prohlašovali, že jsou mimozemšťané a jejich úkolem je příprava členů k evakuaci na mimozemskou loď, která je odveze do mimozemského Království nebeského (Liška, 2011).

Stoupenci složení převážně ze studentů se museli vzdát veškerého majetku, byli nuceni zanechat všemožných pout a mnozí si změnili i svá jména, což je známkou konvertity k náboženským skupinám s vysokými požadavky. (Cowan et al., 2013). Možná ufománie působí jako neškodná hra, avšak právě uvedený případ poukazuje i na možné tragické následky. Jako je tomu ve většině sekt, i v tomto případě dochází k tzv. vymývání mozků, kdy členové se stávají závislými na vůdci (Liška, 2011).

1.7.4 Hnutí víry

Hnutí víry vzniklo ve Spojených státech a za jejího zakladatele je považován Američan Kenneth E. Hagin (Dolista, Tůma, 2010). Charakteristické pro Hnutí Víry je víra v to, že v možnostech člověka je mnohem více, než pouze to, co běžně využívá a že tento potenciál chce Bůh naplnit tak, aby člověk ve všech směrech prosperoval (Vojtíšek, 2004).

Podle tohoto učení se věřící má stát všestranně úspěšným, bohatým, zdravým a zemřít by měl teprve na sešlost věkem. Veškeré problémy lze řešit velkou vírou, která se projeví absolutním nasazením a zbavením se všeho, co by tuto víru mohlo omezovat. Důsledkem tohoto učení je, že věřící odevzdá vysoké částky náboženské skupině proto, aby projevil oddanost a stal se tak v budoucnu bohatým. Popřípadě s oční vadou odloží brýle s tím, že je již uzdraven. Dochází k masovým shromážděním, na kterých má probíhat tělesné a duchovní uzdravování lidí. Tato shromáždění se konala také na našem území, kdy lidé chodili na podium pro uzdravující dotek. Někteří odcházeli s pocitem uzdravení většinou své psychosomatické choroby, jiní zase se značným zklamáním a hořkostí. Toho hnutí přitahuje nejvíce mladé lidi, kteří chtějí být úspěšní a zdraví, ale také osoby, které se neumějí vyrovnat s nezdary a překážkami. Na základě „Zákona víry“ je člověk přesvědčen, že vše záleží na něm, na jeho víře a události jsou úspěchem. Neúspěch je výsledkem nedostatku víry. Tento pocit osobní víry může vést k různým psychózám (Dolista, Tůma, 2010). Počet členů ve světě je několik milionů stoupenců, přičemž na území ČR čítá hnutí přes tisíc členů (Dolista, Tůma, 2010).

Církvemi je Hnutí Víry od počátku kritizováno kvůli jeho učení, které je v několika bodech značně vzdálené od Bible i křesťanské tradice. Veřejnost si spíše všímá toho, že toto hnutí přitahuje především osoby, které se buď nechtějí sklonit před žádným omezením, nebo se neumějí vyrovnat s nezdary a překážkami. Tito lidé nabývají v atmosféře dojmu, že síla víry je klíčem k jejich dalšímu životu. Očekávání je také zvyšováno tím, že dochází k nadsazování nebo dokonce ke zcela nepravdivým informacím o různých úspěších a uzdraveních. To může být pro člena až nebezpečné, protože toto očekávání může vést ke zklamání. Věřící si své neúspěchy bude vysvětlovat svou neschopností dostatečně věřit. Dále nesou vinu za to, že neobstáli před Bohem, protože jejich víra nebyla dostatečně silná. Proto psychické potíže u tohoto učení nejsou nijak výjimečné (Vojtíšek, 2004).

1.7.5 Satanismus

Tajemnými magickými praktikami, ale také výslovným nepřátelstvím vůči křesťanství, se projevoval satanismus. Jeho základem bylo uctívání satana, čili odpůrce a protivníka člověka i Boha (Vojtíšek, 2004).

Jedná se o hnutí, které nemá jednotné učení, myšlenku, činnosti a cíle. Jedinou společnou záležitostí tvoří protest a vzdor, který je zobrazován symbolem satana a tento postoj je předmětně důležitý. Satan zosobňuje zlo, špatnost, destruktivitu a je označován jako otec hříchu a lži. Hnutí satanismus zaměřené proti křesťanství, se objevovalo v různých dobách (Dolista, Tůma, 2010). Mezi symboly satanismu patří Bafonet, který reprezentuje sílu temna, obrácený pentagram s hlavou kozla, svíčky znamenající světlo luciferovo – světlonoš a peklo, obrácený kříž, kalich a meč symbolizující agresivitu a sílu (Anton Szandor LaVey, 2007).

Satan pochází z hebrejštiny, v níž je označován jako sátán, tedy protivník, odpůrce či žalobce. Ďábel z řečtiny jako diabolos neboli pomlouvač (Smolík, 2010). Počátky satanismu nelze přesněji vysledovat. Neexistuje dostatek dochovaných stop, avšak především je důvodem fakt, že pojmem satanismus byl označován v dávných dobách jakýkoliv magický nebo čarodějnický úkon, který křesťanství odsoudilo. Přechod k výslovnému satanismu je tedy těžko popsateľný (Vojtíšek, 2004). Již od 17. století se především ve Francii vyvíjely dějiny intenzivního satanismu (Dolista, Tůma, 2010). Z této doby jsou zachovány desítky případů černým mší, spojenými s hrůznými zločiny. Také u nás byla nalezena místa, která sloužila k těmto obřadům (Vojtíšek, 2004). Černá mše je jakousi parodií římsko-katolické bohoslužby a lze ji použít jako zesměšnění libovolného náboženského obřadu (LaVey, 2007). Mše sloužila k zhanobení Boha a vzývání Satana. Oltářem je nahá žena nebo rakev, kněží nosí černá roucha s kápí, svěcená voda se nahrazuje jinou tekutinou (např. močí). Někdy docházelo i ke krvavým obětem (Veselý, 2003). Později, zejména v 18. a 19. století, došlo k výraznému oživení satanismu, jehož významným představitelem byl básník a spisovatel Aleister Crowley, který napsal „Knihu zákona“. V ní formuloval hlavní princip satanismu. „Dělej to, co chceš ty, to je celý zákon“. Důležitou událostí je také založení První církve Satanovy v roce 1966 v USA. Zasloužil se o to Crowleyův následovník A. S. LaVey. Ten je také autorem knih Satanská bible, Dokonalá čarodějka, a Satanské rituály, v nichž je shrnuto učení Satanovy církve. LaVey charakterizoval své

učení jako absolutní svobodu vůle, kritizuje veškeré formy jeho omezování (Dolista, Tůma, 2010), Satan (v jeho pojetí) nepředstavuje zlo, ale je symbolem svobody a síly. Tento prvek satanismu je poté patrný na různých úrovních nauky i praxe, a to v odporu k dogmatům a v hlásání nutnosti vlastního poznání, ve zdůrazňování významu tělesnosti a sexu jako oblasti svobodné přirozenosti, v záměrném překračování norem okolní společnosti. Významným znakem satanismu je pak jeho silná opozice vůči křesťanství. Dále pojímá satanismus jako vyplnění prázdného místa mezi náboženstvím a psychiatrií (Suchánek, 2003). Satanisty můžeme rozdělit do třech skupin. První dvě skupiny – Církev Satanova a Chrám Sethův můžeme považovat za skutečné satanisty. Třetí skupinu tvoří spíše rebelující mladistvé osoby a rockoví hudebníci. Církev Satanova následuje učení svého zakladatele A. LaVeye, jehož Satanská bible nastiňuje víru této církve. Věří v nadpřirozeného Satana. Označují Satana za nezávislost a životního ducha v každém z nás. Chrám Sethův věří v reálnou bytost staroegyptského boha zkázy Setha, který je stejně zlověstný, jako je Satan (Dunn, 2011). Přesto se u některých nebezpečných sekt satanistů můžeme setkat s agresí, vandalismem, krvavými rituály, vydíráním, únosy, dětskou pornografií, sexuálními službami, drogami, vraždami apod. Své činy provádějí naprosto chladnokrevně, promyšleně a plánovaně (Pavlovský, 2012).

Z historie je ovšem možné sledovat nebezpečnost satanismu např. v rituální hromadné sebevraždě sedmi lidí, za kterou byl odpovědný Charles Manson. V roce 1970 byl odsouzen S. Hurd z rituální vraždy a kanibalismu, roku 1984 F. Futer pohlavně zneužíval a týral děti (Dolista, Tůma, 2010), E. Paisnel praktikoval černou magii, aby za pomoci ďábla získal tajemství přeměny olova ve zlato, což prý vyžaduje použití krve nevinné panny a tak znásilnil sedm nedospělých děvčat. Dále je žádoucí zmínit např. D. Berkowitze, jenž v letech 1976 – 1977 v New Yorku zastřelil šest osob a dalších sedm zranil, přičemž tak konal na příkaz démona, který se vtělil do sousedova psa. Byl také členem satanistické sekty Ch. Mansona. Dalším negativním případem je pro mnohé R. Ramirez a rok 1985, ve kterém vnikal do náhodných domů, v nichž všechny jeho obyvatele usmrtil, následně těla zmrzačil a stěny popsal pentagramy krví obětí, hlásal lásku k satanovi. A rok 2001, Německo, kdy manželé Rudaovi utloukli kladivem a ubodali svého přítele F. Hackerta, který obdržel šestašedesát bodných ran nožem a mačetou, na prsou měl vyrytý pentagram, tělo leželo pod nápisem „když Satan žije“

a krev oběti byla v misce, ze které manželé pili. U soudu se manželský pár odvolával na příkázání Satana. Neprojevili lítost nad svým činem, naopak dělali posměšné posunky na soudce a později se u nich našel ještě seznam dalších patnácti budoucích obětí.

Z jakého důvodu se takto narušené osobnosti přidali právě k satanismu? Možná z důvodu vidiny a představy Satana jako symbolu zla a zániku. Je za jejich činy odpovědný opravdu Satan nebo sám vrah? V těchto případech se zločinu dostane velké publicity, avšak na celkové zločinnosti je to jen zlomkem promile. Přesto však tyto lidé jednali podle svého subjektivního přesvědčení a to ve jménu Satana (Veselý, 2003).

1.7.5.1 Církev Satanova

V ČR je rovněž také Církev Satanova, založená roku 1991 hudebníkem metalové kapely Root Jiřím Valtrem (Smolík, 2010). Ten přeložil Satanskou bibli a Satanské rituály. Rovněž publikuje své vlastní knihy. Církev Satanova se nepovažuje za sektu, i když by mohla vykazovat určité znaky sektářství pro nezasvěcené. (První Česko-Slovenský Chrám Církve Satanovy, 2017).

Věřícím v Boha, zvláště pokud jsou příslušníky většinového náboženství, se může satanismus jevit jako vše, co považují za zlé a nepřátelské vůči svému náboženství. Z toho důvodu byly jako satanistické často označovány i případy, které se však satana netýkaly, ani ho nijak nevyzývaly. Je ovšem ale patrné, že tyto praktiky měly k satanismu velmi blízko (Vojtíšek, 2004).

1.7.6 Scientologie

Je název pro nábožensko-psychoterapeutické skupiny. Jejím zakladatelem je spisovatel Američan Lafayette Ronald Hubbard. V roce 1950 zveřejnil svou knihu s názvem „Dianetika – moderní věda o duševním zdraví“. Člověk je podle dianetiky schopen získat absolutní kontrolu nad svými duševními funkcemi a touto cestou se osvobodit. Podstatou tohoto učení je analytická a reaktivní mysl. Příčiny našich potíží spočívají především ve vlastních negativních vzpomínkách. Vybavením si těchto negativních vzpomínek bychom se, dle dianetiky, měli zbavit potíží. Správným tréninkem můžeme

proniknout i do minulých životů a zjistit tak původ současných traumat, která jsou odvozena právě z života předchozího. Reaktivní mysl je opakem mysli analytické, přičemž se jedná o oblast nevědomí, ve které se zdržuje velké množství negativní energie, což je příčinou mnoha nemocí, problémů či poruch. Právě dianetika slouží k odstranění těchto příčin. Metoda, která se používá k odstranění tzv. záporné energie, se nazývá auditing. V dianetickém centru lidé vyplní oxfordský test osobnosti. Ten vyhodnotí proškolený pracovník, tzv. auditor. Auditor pokládá doplňující otázky a za pomoci přístroje zvaného E-metru objevuje v jedinci negativní zážitky. Jedinec poté tento negativní zážitek mnohokrát opakuje a to až po dobu 2 – 3 hodin. Zážitek znovu prožívá, vžívá se do něj a nepochybuje o jeho pravdivosti. V průběhu procesu si auditor dělá detailní poznámky a veškeré záznamy archivuje. Těmito traumatizujícími zážitky se jedinec může dostat do vážného psychického stavu. Konec auditingu může prožívat euforicky. To tvoří důkaz tvrzení, že negativní zkušenost je „odauditována“ a jedinec je připravený „jít dál“ a v příštím sezení hledat další negativní zážitky (Dolista, Tůma, 2010). Sám Hubbard Scientologii představuje jako cestu postupného sebezdokonalování, jenž nám v první fázi pomůže zbavit se vlastních traumat a depresí a ve druhé fázi nás naučí ovládat hmotu, energii, prostor a čas (Moyano, 2011). Otázkou je však zneužití těchto pravdivých či pouze vsugerovaných informací. Jedinec prochází dalšími auditingy, na kterých si postupně vypěstuje závislost. Tento návyk vznikne především z důvodu vyhledávání dalších problémů a obavy ze situace, ve které by se při přerušení auditingu mohly všechny problémy vrátit zpět. Tato situace je zúčastněným neustále opakována a vštěpována auditorem. Zpracovaný a zmanipulovaný jedinec nakonec uvěří tvrzení, že jedinými přáteli jsou členové Scientologie a všichni ostatní (včetně rodiny a příbuzných) jsou ti, co na něj působí negativně. Cílem Scientologie je dostat člověka do stadia, kdy se stává svobodnou bytostí. Je ve stavu úplné svobody, nezávislosti na čase a prostoru a plné realizace duchovního potenciálu, je imunní proti chorobám a dalším vlivům. Scientologie chce učinit lidi schopnějšími, šťastnějšími, etičtějšími a zvýšit jejich duševní úroveň. V této záležitosti existují různé placené kurzy, které na sebe postupně navazují. Ceny přibývajících kurzů postupně rostou. Klienti je mohou postupně platit na splátky, popřípadě si je odpracovat rozdáváním letáků nebo auditováním (po absolvování auditorského kurzu) (Dolista, Tůma, 2010). Jedná se tedy o placenou duchovní péči, která je mnohými považována za nebezpečnou, destruktivní a manipulativní organizaci,

kteřá pouze předstírá religiozitu za účelem finančního obohacení a zisku (Ondráčková, 2009). Dochází také k verbování nových členů, kterým je sdělováno, že svůj duševní potenciál využívají jen z 10% a po absolvování kurzů dosáhnou vyšších stavů vědomí, lidské dokonalosti a vytvoří nový život. Počet členů ve světě se odhaduje na několik set tisíc, na našem území na několik set. V současné době je Scientologie terčem velké kritiky zejména k využívaným praktikám psychické manipulace a snahy velké ekonomické moci (Dolista, Tůma, 2010). V USA je Scientologická církev uznána jako náboženská instituce od roku 1993.

Co však činí Scientologii tak přitažlivou, že si získala srdce více než šesti set tisíc lidí po celém světě? Možná je to z důvodu bohaté představivosti jejího zakladatele L.R. Hubbarda. Byl nebývale plodným autorem fantasy a sci-fi románů a velkým cestovatelem, z čehož čerpal myšlenky. Také studoval psychologii a jadernou fyziku. Není divu, že od člověka s takovým rozhledem působila filozofie Scientologie jako osvěžující a fascinující ideologický směr, který v sobě spojoval prvky psychoanalýzy a orientální myšlení. V tomto náboženství měl být každý sám sobě bohem. Ovšem k dosažení nejvyššího možného stupně rozvoje (tzv. stav absolutního osvícení) svých schopností, vám pomůžou samozřejmě jen kurzy Scientologie. Jedni v tomto učení vidí genialitu, jiní zase za pouhou schizofrenii (Moyano, 2011).

1.8 Negativní vliv nových náboženských směrů

Členství v náboženském hnutí je někdy doprovázeno opuštěním školských zařízení nebo zaměstnání s touhou nového poznání a růstu. Tento jev se objevuje nejčastěji u mladých lidí. Kolem nového člena dochází k izolaci společenských i citových vazeb, což vede k odcizení a rozvolnění vztahů a ztrátě přátel. Vlastní rodiče jsou označováni pouze jako „biologičtí rodiče“ a tím se trhají vazby i v této nejužší příbuzenské oblasti. Pokud se člen rozhodne odejít, pociťuje velmi nízké sebevědomí, výraznou nejistotu v osobních kontaktech a potíže při navazování nových vztahů. Může trpět psychickými problémy, dochází k absenci schopnosti rozhodování, neboť o veškerých záležitostech rozhodovala autorita. Často také chybí zázemí, do kterého by se bývalý člen mohl vrátit. Návrat do běžného života bývá složitý. Jedinec může mít problémy s nalezením nového zaměstnání. Odchod z určitého hnutí se považuje za jeden z nejvíce traumatizujících

zážitků. Existují dokonce případy, ve kterých se tato situace neobejde bez psychiatrické pomoci. Důležitou roli pro NNH hraje také výchova a vývoj dětí a mládeže. S nimi totiž přichází generační výměna a budoucnost pro hnutí. Někteří členové hnutí byli nuceni po založení rodiny a příchodu dětí, posílat je do téhož hnutí. Může také docházet k ohrožení života a zdraví. Možným příkladem je zákaz transfuze právě u Svědků Jehovových. Zákaz klasické medicíny či provozování medicíny alternativní může v rukou amatéra tvořit značné nebezpečí ohrožující život pacienta. Očekávání konce světa a hromadné sebevraždy jsou jasným příkladem negativní stránky hnutí. Značný politický a hospodářský vliv může plynout z pronikání scientologů do firem a státní správy, nebo také tzv. auditing, díky němuž lze získat kompromitující a intimní údaje. Z kriminologického hlediska se u některých skupin mohou objevovat i trestné činy členů nebo vůdců skupiny. V ČR se odehrály trestné činy například z důvodu ohrožování výchovy a mládeže, výtržnictví nebo poškozování cizí věci ohledně vandalství na hřbitovech. Mnohdy je závislost na náboženském hnutí přirovnávána k závislosti na drogách (Dolista, Tůma, 2010).

Shrnutí

Porušovat zákon mohou nejrůznější náboženské skupiny. Reálné riziko však představují především menší skupiny žijící v izolaci, o nichž se svět dozví teprve v okamžiku výskytu určitého problému. Nebezpečí ovšem tkví ve stále se objevujících nových skupinách, které jsou malé, ale díky izolovanosti a nekontrolovatelnosti mohou být o to více nebezpečné (Ondráčková, 2009).

1.9 Sekta

1.9.1 Historie termínu sekta

Křesťanské pojetí slova „sekta“ je řeckého původu (hairesis, hereze) a v doslovném významu označuje „výběr“. Vyskytuje se také v Novém zákoně ve významu odštěpené náboženské skupiny. S růstem církve se toto slovo stalo označením bludného učení, které odklání některé křesťany od církve. Takto je tomu většinou rozuměno dodnes. Řecké „hairesis“ přeložila latinská Vulgáta (Vojtíšek, 2005). (latinský překlad bible z řečtiny do latiny) (Heryán, 2007). Na některých místech jako „secta“, na jiných zůstalo řecké slovo „heresis“. Slovo „secta“ je pravděpodobně odvozeno od slovesa sequi ve významu následovat nebo od slovesa secare, což znamená sekát či oddělovat. Obě slova („secta“ i „heresis“) jsou v Bibli téměř synonymní. Časem se spíše „heresis“ začalo prosazovat jako označení pro bludnou nauku a „secta“ pro označení skupiny, která tuto nauku sdílí, následuje a tak se odděluje od církve (Vojtíšek, 2005).

1.9.2 Termín sekta

Extrémní projevy nábožensky motivovaného násilí vyvolávají obavy. Je důležité sekty popsat, detekovat a doporučit vhodná opatření k eliminaci rizik, které jsou se sektami úzce spojeny. Lze říci, že sekta označuje náboženskou skupinu, která je určitým způsobem nová v daném prostředí, obvykle početně malá, odlišná, alternativní, atypická svým přesvědčením, ale také obřady, veřejným vystupováním či životním stylem (oblékáním, stravováním, hudbou apod.). Objevují se zde také prvky uzavřenosti, selekci informací proudící ze společnosti k jeho okolí nebo naopak. Dále pak autoritářství, psychická manipulace a fundamentalismus (Štampach, 2010). Většinou se jedná o malé skupiny, které se oddělily od zavedeného náboženství (Bartoničková, 2009). A to především ve snaze reformovat učení, myšlenky či praktiky předešlé náboženské skupiny (Geisslerová, 2012). Hledají svou vlastní cestu k Bohu a mají své specifické učení. Bývají často uzavřené, dodržují svůj vlastní systém hodnot a norem, dochází k přísnému postupu při přijímání, trestání a vylučování členů. Silně prosazují své učení a nejsou přístupné kritice. V čele sekty jsou charismatické osobnosti, které celou skupinu autoritativně řídí (Bartoničková, 2009). Sekty uctívají

proroky, spasitele, vykupitele, existenci rituálů, zvyků, příkázání a snaží se šířit svou víru mezi nevěřícími (Hubinková, 2008). Často jsou členové sekt vedeni k náboženskému fanatismu. V takových případech může docházet k sebeobětování, vraždám, popřípadě hromadným sebevraždám. To se obvykle děje především z důvodu již zmíněné izolace a psychické manipulace členů (Fischer, Škoda, 2014).

Základním rozdílem mezi tradičními církvemi a sektami je především to, že tradiční náboženství zprostředkovává mravní stránku svého učení a klade důraz na lidskou zodpovědnost. Sekty oproti tomu usilují o dosažení totální podřízenosti svých členů vůči jejich vůdci. Sekta na rozdíl od náboženských hnutí tradičních nesnese ve svých řadách nikoho, kdo by kritizoval jejich učení (Hubinková, 2008). Mezi NNH lze sektářské rysy očekávat častěji (Štampach, 2010).

1.9.3 Znak sekt

Mezi znaky sekt patří *autoritářské řízení*. To znamená, že o životě skupiny rozhoduje jediný člen a to vůdce nebo zakladatel skupiny (Matoušková, 2013). Dále tvoří důležitý znak *Závislost* členů na sektě, která může být velmi značná a může způsobit újmu na zdraví či životě. Dále *Izolace* od společnosti (Machová, Kubátová, 2015). *Selekce informací* a utajování struktur skupiny či část věrůky. *Vztah* věřících rodičů k oficiálnímu školství. Také *vzrůstající majetek* k prohlubování moci (Matoušková, 2013). *Sexuální zneužívání*. *Ohrožení zdraví* či *života*, např. vraždy, sebevraždy, odmítání transfuze. *Trestné činy* jako vandalismus, poškozování, rituální vraždy zvířat apod. (Machová, Kubátová, 2015).

1.9.4 Manipulace

Žádná osoba si nemůže být jistá tím, že se nestane obětí psychické manipulace ze strany sekt. Kdykoliv se vy, váš partner nebo vaše děti mohou dostat do potíží a hledat útěchu v náručí sekt. A právě lhostejnost ohledně zjišťování, jak takové spolky fungují a jaké metody využívají, je cestou jak spadnout do sektářství.

Sekta označuje skupinu lidí s totalitními rysy, která izoluje své členy od společnosti, omezuje jejich svobodu a používá represivní techniky zasvěcení. Nabírají nové členy, které pak pomocí klamných slibů a psychologického nátlaku vykořisťují ve svůj prospěch a zisk svých vůdců. Jsou vedené formou odloučení od společnosti, vyžadují

od svých členů naprostou oddanost či uctívání jiné osoby nebo ideje. K tomu využívají formu manipulace, nátlaku a ovládnutí k dosažení cílů jejího vůdce. Někdy se také může jednat o násilné přesvědčování. Sekty požadují od svých stoupců absolutní závislost na úkor jejich rodin nebo společenského postavení. Používají nátlakovou techniku působící značnou destrukci citových pout nebo schopnost komunikace se svým sociálním prostředím. Tyto sekty mají pyramidovou totalitní strukturu s bezvýhradnou podřízeností vůči vůdci. Odmítají vnitřní kritiku, sledují politické či ekonomické cíle pod maskou ideologie. Využívají svých členů k dosažení vlastních cílů sekty a ke kritice jiných náboženských nebo politických autorit. Taková sekta se někdy označuje za škodlivou, popřípadě tzv. „destruktivní sektu“.

Sekta se navenek jeví jako atraktivní pro svou ideologii týkající se většinou oblíbených témat. Možnými příklady mohou být humanitární či ekologické problémy, možnost osobního rozvoje, vstup do náboženského řádu, naděje na uzdravení apod. Pod touto maskou se však skrývá postupné přetváření myšlení nového člena pomocí nejrůznějších metod nátlaku. Sekta tak získává nad členem stále větší moc a postupně proniká do všech stránek jeho života. Výše zmíněnou maskou je tvář, která zastřešuje skutečnosti, které by mohly být odhaleny. Tato skutečná „tvář“ je však před novými členy zatajována a projeví se mnohdy až v situaci, kdy chce člen sekty opustit. Pohlcování nových stoupců sektami za použití donucovacích metod je tedy našemu zraku skryto, takže nováček vstupující do sekty netuší, že se právě dostává pod cizí kontrolu nad svým chováním (Moyano, 2011).

1.9.4.1 Sex a sekta

Co se týče sexuality a sekt, některé zastávají odříkávání a potlačování sexuality, která je považována za nečistou a nemravní. Jiné sekty ve svých členech probouzejí a podněcují smyslnost a nabízejí jim účast na nejdivočejších orgiích. Sekty také využívají erotické symboly a gesta k upoutání zájmu pro potenciální členy. Většinou se však jedná o vůdcovské právo mít sex. Podvod, zneužití, zpronevěra, psychický nátlak, kuplířství a nabádání k prostituci. To jsou některé z trestných činů, kterých se dopustila sekta Ceis, kterou se podařilo dopadnout ve Španělsku. Své následovníky přesvědčila o nutnosti prodávat svá těla v různých bytech a barech pro dobro sekty a samozřejmě i z důvodu získání finančních prostředků pro vůdce (Moyano, 2011).

1.9.4.2 Vymývání mozků

Pojem „vymývání mozků“, kterou poprvé použil jistý americký novinář E. Hunter, má význam všemocné, neodolatelné, magické totální kontroly nad lidskou myslí. Jedná se o přirovnání k vložení do myšlení konvertity informace sektářského charakteru. Tzn. „programovat ho“ se záměrem vytvořit zcela oddaného příslušníka sekty neschopného samostatného myšlení, závislého na vůdcových příkazech a zcela odříznutého od světa mimo sektu (Vojtíšek, 2005). Tak dokáží donutit své členy k poslušnosti pomocí prostředků psychické manipulace. Cíl je zničit jedince, odtrhnout ho od jeho práce, rodiny i přátel (Moyano, 2011). Jedinec podléhá totalitní mocenské organizaci. Nemusí nad ničím přemýšlet, rozhodovat, nést odpovědnost a uniká tak realitě (Cenková, Langrová, 2010). Prokázalo se, že sekty používají při náboru prvky psychické manipulace, ale že nejsou vždy úspěšné. Výzkumy ukázaly, že lidé, kteří se vrátili ze sekty do normálního života, se často po uplynutí určitého času vracejí zpět (Vojtíšek, 2005).

1.9.4.3 Fáze přetváření myšlení

První fázi tvoří útok na identitu. Jedinec během této fáze přichází o své já, aby mu mohla být vštípena nová schémata myšlení. Dochází k narušení vlastní identity, vnímání a chápání. Ve druhé fázi je člověku vnucován pocit viny. Nastolení pocitu viny vede k poslušnosti a podřízenosti jedince a tak je možné ho převychovat k obrazu svému. Dalším krokem je podnítit jej k přijetí nových ideologií a struktur. Třetí neboli poslední fázi tvoří tzv. usměrnění viny. Tak autority ovládají své podřízené a vedou je tam, kam chtějí a posilují a utvrzují v nich své ideologie.

Tzv. Nucené přesvědčování je proces přetváření myšlení, v němž jsou hodnoty a forma vnímání a cítění jedince manipulovány emocionálním působením a omezováním osobní nezávislosti a přístupu k informacím, aniž by tato osoba věděla, že je tímto způsobem ovládána. Lze podotknout, že si nikdo nemůže být jistý, zdali nechytí do pastí manipulace myšlení.

Je důležité zmínit fakt, že následky převychovy, či chcete-li „vymývání mozků“, nejsou zhoubné jen samy o sobě, protože nebývají pro nezávislého pozorovatele tak patrné. Horší je to s jevy, které toto doprovázejí. Jedná se například o schizofrenii a psychózu.

Z psychiatrického hlediska je můžeme zařadit do atypických disociativních poruch (Moyano, 2011).

1.9.5 Závislost

Závislost na sektě je podobná závislosti drogové, protože členové jsou schopni udělat cokoli pro další krásný zážitek a vždy poslechnout vůdce. (Hubinková, 2008).

Existuje osm kritérií, při kterých vzniká závislost na sektách. Prvním z nich je řízené prostředí, jež vzniká izolací od ostatních lidí, psychickým nátlakem, geografickou polohou, nedosažitelností dopravních prostředků a v některých případech i fyzickým násilím. Mnohdy po sobě následuje několik programů, nejčastěji seminářů nebo přednášek, které se postupně stávají náročnějšími, konají se ve stále větší izolaci, čímž se účastníkům znemožňuje odchod z fyzických i psychických důvodů (Vojtíšek, 2005). Izolace a závislost na vůdci skýtají velké nebezpečí, protože jsou problematicky změřitelné a popsitelné. Závislost a izolace se mohou stát natolik extrémními, že mohou vést až k sebevraždám nebo vraždám hromadným. Z toho vyplývá, že skupiny s velkou izolovaností a závislostí na vůdci jsou potenciálním ohniskem nebezpečí. Vnější pozorovatel však tuto skutečnost může stěží postřehnout, proto je důležité náboženské skupiny monitorovat (Ondráčková, 2009). Druhé kritérium je zastoupeno tajemnou manipulací, prostřednictvím níž se vytváří aura „vyššího účelu“ okolo nového člena. Díky této auri je stoupenec považován za „vyvoleného“ pro vykonávání „vyššího poslání“. Třetím kritériem tvoří požadavek čistoty. Ten vyžaduje u jednotlivce dosažení mravní dokonalosti. Tento požadavek vytváří prostředí viny a hanby, v němž jsou lidé velmi snadno ovladatelní. Za čtvrté kritérium ideologické totality je považován kult vyznávání. Páté kritérium se týká existence posvátné vědy, tedy dogmat, posvěcené údajným vědeckým přístupem ke skutečnosti s množstvím odborných termínů a údajnými vědeckými důkazy. Šestým kritériem je pak frázovaný jazyk. To znamená silně zjednodušená řeč plná stereotypů a otřelých frází. Právě v oné jednoduchosti spočívá její psychologický vliv. Člen se stane neschopným komplexního a racionálního uvažování, jeho odpovědi a otázky se stanou stereotypní a nedokáže se rozhodovat bez pomoci (Vojtíšek, 2005). Tím mohou jednotlivce zbavit energie, svobodného rozhodování, majetku i vztahů (Ondráčková, 2009). Dále „nauka je více než život“ je sedmým kritériem. Tato zásada se uplatní v situaci, v níž vznikne rozpor mezi tím, co si jednatelce myslí a tím, co by si dle dané nauky myslet měl. Pokud tento

rozpor vznikne, okamžitě se kvalifikuje jako vina. Dá se mu jasně najevo, že pochybnosti jsou výrazem jeho špatných stránek. Poslední, v pořadí osmé kritérium se nazývá „rozdělení existence“. Neboli rozdělení lidstva na „my“ a „oni“ popřípadě „existence“ versus „neexistence“. To nutí příslušníky skupiny ke strachu před jejich vytěsněním za hranice skupiny, která symbolizuje život a smrt (Vojtíšek, 2005).

Pokud se člověk rozhodne sektu trvale opustit, následující záležitosti spojené s běžným životem nejsou jednoduché či mnohdy zcela obnovitelné. Takoví lidé přijdou v mnoha případech díky jejich účasti v sektě o majetek, rodinu, přátele či práci. Osoba je nucena se v zájmu návratu do „normy“ muset vrátit do světa, kterým předtím opovrhoval. Odchod člena také doprovází časté výhrůžky ze strany sekty. Je velmi náročné se znovu plnohodnotně integrovat do společnosti. Mnohdy je nutné vyhledání odborné péče (Hubinková, 2008).

1.9.6 Nábor

„Profil osobnosti se sektářskými sklony“. Jedná se o soubor rysů, ve kterých je popsána a pojmenována řada psychologických a sociálních znaků, díky nimž je člověk náchylnější k případnému podlehnutí některé sektě. Takovými faktory jsou například věk, rodina, osobnost jedince, jeho začlenění do společnosti, potřeba experimentovat na duchovní úrovni nebo neznalost praktik manipulace. Většinou je oběť chycena nepřímo. To znamená, že si není zcela vědoma toho, že se stává objektem cizího zájmu. Sekty mají na manipulování své zvolené členy či skupiny, které již mají jasnou představu o tom, jaké jedince vybrat. Buďto podle viditelných vnějších rysů nebo již poznají, v jaké situaci se daná osoba právě nachází.

Nábor sekt není zacílen pouze na mladistvé. Dospívající člověk, který ještě nedosáhl potřebné zralosti, je sice ideálním adeptem (Moyano, 2011). Vždyť obecně lze říci, že vzdor mladých proti společnosti, proti rodině, potřeba experimentovat či hledat jiný svět, jim sekty umožní (Matoušková, 2013). V posledních letech se však objevují případy, ve kterých se do spárů sekt dostali lidé ve středním věku. Nešťastné období, pocit opuštěnosti a samoty, prožívá vysoké procento starších lidí. Je to tedy ideální příležitost pro nábor dalších duší. Starší lidé zůstávají osamělí doma, v domovech důchodců či v nemocnicích. Když je však začnou navštěvovat mladí veselí lidé, kteří jim naslouchají nebo jim předčítají, vnímají to velmi pozitivně a vděčně. Na oplátku jim poté věnují část svých důchodů nebo jim v závětech odkazují majetek.

Značné množství sekt využívá atraktivní témata za účelem upoutání pozornosti lidí. Cílem je nabídnout přívětivou tvář a nechat je v přesvědčení, že nemusejí svůj život měnit nebo přinášet jakékoliv oběti. Když do sekty vstoupí, teprve tehdy nastává čas od nich s úctou oběti přijímat. Při prvotním setkání se sektou bývá nováček oslněn. Je nadšený, že vstoupil do takového světa plného úžasných lidí, do společnosti, ve které jsou všichni šťastní, usměvaví, plní lásky a přátelství (Moyano, 2011). Každý člen se s ním chce přátelit, pomoci mu, říkají mu, jak jsou šťastní, jak se jim uvnitř sekty krásně žije a že pokud do jejich společenství vstoupí i on, dojde v podstatě k znovuzrození apod. (Hubinková, 2008). Nacházejí téměř rodinné porozumění. Touto situací jsou čím dál více pohlcováni a ztrácejí tak dosavadní podezření. Upevňování citového pouta mezi jednotlivcem a skupinou je jeden ze základních předpokladů „připoutání“ nového člena. Ten nakonec zůstane ne z důvodu ideologie sekty, ale kvůli rodinnému, přátelskému prostředí. Jedná se však o zcela naplánovanou strategii. Jak se nový člen postupně seznamuje s prostředím organizace, nachází v něm svého důvěrníka, průvodce či „druhého otce“. Ten mu poskytuje pocit ochrany a odpovědi na všechny jeho otázky. Tím se vytváří pocit závislosti na některém z výše postavených členů sekty, který je pro nového člena jakýmsi guru. Odhalení pravdy je možné až po absolvování nekonečné řady přesvědčovacích kurzů. To může trvat i celé měsíce. Skutečné ideje a principy jsou před ním však stále skryty. Postupně probíhají kurzy na rozvoje vlastního já, duševního uvědomění atd. Otevírají se mu dveře k poznání ohledně toho, kdo jsme, odkud přicházíme a kam míříme. Poté nachází novou filosofii, novou pravdu. Celá skupina se mění v jednu absolutní pravdu. Zkrátka celá sekta vytváří strukturu rodiny, ve které vůdce zastává roli otce. Nováček není schopen odmítnout či vyvracet učení, které sekta hlásá. Opouští ho jeho kritické uvažování a začíná uctívat jakékoliv myšlenky, které jsou mu předkládány. Jeho mysl je otevřena novým myšlenkám, citům a je na autoritách, kterým směrem ji naprogramují. Myšlenky jsou mu stále vštěpovány a napomohou k jeho obrácení se k této víře. Tak může ovlivnit myšlenkový proud svých členů a navádět je k některým činům nebo jim naopak upírat některé aktivity. Tímto způsobem ztrácejí tito lidé svobodu. Od člena se vyžaduje disciplína a nejrůznější oběti, protože jen tak dojde k vykoupení hříchů z minulého života. Například spánek je považován za ztrátu času, který se může věnovat organizaci. Jídla s nižší nutriční hodnotou údajně oslabují organismus členů a posilují tak jejich podřízenost. Členům je

také zakázána četba literatury, která se netýká sekty. Práce v komunitě vyžaduje omezení volného času, to znamená ztrátu přátel, rodiny i příbuzných (Moyano, 2011).

1.9.6.1 Získávání členů

Když je nováček patřičně zaučen, může získávat dále nové členy. Při tom však nesmí prozradit vnitřní organizaci skupiny, je nucen ohlídat si své emoce, vyvarovat se jakéhokoli zdání fanatismu, zanícenosti nebo přesvědčení o jediné absolutní pravdě. Samozřejmě sektář musí být v ideji sekty sám utvrzen, aby mohl získávat další členy. Například „starším učněm“ (jeden ze stupňů sektářské hierarchie) se může stát ten, kdo: pravidelně se zúčastňuje setkání, přivedl minimálně čtyři nové členy a poskytl roční příspěvek do společné sbírky (Moyano, 2011).

1.9.6.2 Přátelství a rodina

Práce v komunitě je časově velmi náročná. Tím dochází k omezení volného času a k postupnému přerušení přátelských vztahů. Na přátele v podstatě nezbývá čas. Pokud se člen s přáteli nebo rodinou stále stýká, tyto vztahy se začnou postupem času zhoršovat a rozpadat. Staří blízcí přátelé mu začnou připadat cizí či dokonce nepřátelští, pokud nebudou sdílet stejné názory jako sekta. Odloučení od rodiny a společnosti je od členů sekty vyžadováno z toho důvodu, že osoby nevyznávající jejich víru jsou považovány za nečisté.

Sekta nás okrádá o čas i rozum. O čas proto, aby donutila členy udržovat každodenní monotónní pracovní rytmus, jenž nás zbaví volných chvil na spánek, odpočinek a přátele. A o duši proto, aby členy připravila na zasvěcení do sekty, která je zcela vzdálená vašemu způsobu myšlení. A o osobnost, která změní pohled na realitu. Proto sekta vybízí k „nepřemýšlení“ aby se člověk oprostil od kritického uvažování (Moyano, 2011).

1.9.6.3 Svoboda

Sektářské spolky omezují svým posláním osobní svobodu v okolním světě. Přitom šíří názor, že „opravdové svobody“ lze dosáhnout tehdy, pokud se podřídí určitému řádu sekty. A opodstatňují tvrzení, že k dosažení dokonalého duševního rozvoje je žádoucí poddanost jedince. Přijetí autority, jenž je samozřejmě postava duchovního vůdce, který

byl seslán samotným Bohem, je jedním z pravidel, který člen musí respektovat. Postupně a nenápadně sekta zbavuje člena kritického úsudku a upevňuje jeho závislost. Jedinci je tak výslovně odepírána možnost uvažovat o věcech a schopnost jeho svobodného myšlení. Tímto způsobem se dostane na takovou myšlenkovou úroveň, při níž opakuje myšlenky autorit, jež v konečné fázi bere za vlastní. Poté je šíří dál. Během seancí, meditací, recitací, zpívání chvalozpěvů či opakovaného předčítání náboženských příruček, přijímá mozek zasvěcovaného určité kliše. Těmito kliše jsou přesvědčující a příkazující fráze a výrazy, které určují a usměrňují lidské vnímání reality. Jedná se o hesla, která vedou člověka k věrnosti ke komunitě. Tento člen poté přijímá nauku za své myšlenky.

Svoboda je členovi také odepírána ve vnějším světě, ve kterém nesmí prozradit žádné informace o sektě. Vnější svět je považován za odcizený a nechápající. To má dvojí cíl. Primárním cílem je zabránit situaci, kdy se přátelé a okolí učedníka cokoliv dozvědí o skupině. Cílem sekundárním je v tomto případě omezit komunikaci mezi učedníkem a jeho okolím (Moyano, 2011).

1.9.7 Vůdci

Svět je plný sekt, v nichž žijí závislí lidé vedení charismatickou osobností (Cialdini, 2012). Celý svět sekty se točí kolem jediné osoby, ikony, základního kamene organizace – vůdce. Sektářská skupina vzniká jako nástroj pro uspokojení potřeb jednoho či několika málo jedinců. Často vycházejí z dětských traumat, které se uchovávají do vyššího věku. Vůdce se tak jeví jako dětinští a rozmarní lidé s paranoidními představami toužící po uznání a obdivu ze strany svých stoupců. Na zdech takové sekty je mnohdy spatřován obraz jejího zakladatele. Je předkládán jako vzor, který je třeba následovat a řídit se jeho radami. Je údajně vyvolený bohy, obdařený přirozeným charismatem a je tedy šířitelem jediné, absolutní pravdy. I když k ovládnutí svých stoupců využívá lži, on sám ve správnost svého poslání věří. Většinou se pokládá za střed celého světa, za mesiáše, jehož seslala vyšší moc (pokud se rovnou neřadí mezi bohy) a on má vést řady nových „vyvolených“ (Moyano, 2011). Vůdce dokáže přesvědčit značné množství lidí, kteří jsou ochotni svěřit mu i svůj život. Životy svých příznivců má plně ve svých rukou a vládne způsobem podobajícím se totalitnímu režimu. Budí dojem, že zná cestu k lepšímu životu a všechna tajemství s tím spojená a rozhoduje za všechny ostatní. Dalo by se říci, že vůdce má i potřebu ovládat druhé.

Pod pláštěm víry jsou schopni dlouho jednat, aniž by vzbuzovali podezření. Pokud se někdo snaží odejít, snaží se mu v tom všemožně psychicky i fyzicky zabránit. Jen málokdo z členů sekty vidí ve vůdci škodlivou a nebezpečnou osobnost. Pokud se člen oddá vůdci, nedokáže mu již odolat, a to ani v případech, kdy se jedná například o ohrožení jeho dítěte. Vůdci budou vždy přitahovat takové lidi, kteří nejsou ochotni nebo schopni rozpoznat, že je s nimi manipulováno. Je schopný téměř jakýchkoliv činů proto, aby si udržel vůdcovské postavení. To znamená vytěsnění či likvidaci těch, kteří mu odporují nebo se s jeho názory a jednáním plně neztotožňují. Má také větší privilegia, než ostatní členové a jeho jednání je vždy beztrestné. Izolace sekty je klíčovým prostředkem vůdce k dosažení jeho cílů. V izolaci se totiž vyhne kritice, zesměšňování nebo zkoumání a může sektu ovládat (Navarro, Poynter, 2015).

1.9.7.1 Příklady vůdců sekt

Jim Jones

Jako malý cítil k věčně opilému otci, který byl členem proslulého kultu Ku-klux-klan, velké opovržení a nenávisť. Po studiích chtěl integrovat černošské obyvatelstvo do společnosti, a proto se svou manželkou adoptovali černošské dítě. To však nenašlo pochopení ve společnosti. Z toho důvodu se rozhodl jít vlastní cestou. Chtěl vytvořit svou vlastní faru s okruhem věřících. Obdivoval Martina Luthera Kinga a Malcoma X, z nichž vznikla revoluční náboženská a marxistická skupina, která propagovala soužití černého a bílého obyvatelstva (Moyano, 2011). Malcom X byl černošský myslitel, který propagoval tzv. „black power“. V překladu „černá síla“ znamenala propagování rovnosti černochů. Mnohdy vyzdvihoval černou rasu nad bílou. Byl členem sekty, která ho po jeho odchodu později zavraždila (Young, 2015). Jim Jones přesvědčoval své stoupence, že ho seslala nebesa a učinila z něj autoritářského proroka. Byl to strůjce největší hromadné sebevraždy v dějinách (Moyano, 2011).

Chrám lidu

Tak zní jméno sekty, kterou Jim Jones založil. V některých případech byla též označována jako „černá církev s bílým kazatelem“. Během prvních let sekta čítala až 20 tisíc členů. Sám Jones sám sebe považoval za inkarnaci Ježíše, Buddhy a Lenina.

Začal hojně vyhledávat nové členy, přičemž mnohé se mu získat opravdu podařilo, a to především z důvodu zneužívání rasových témat, protestům proti válce ve Vietnamu a hrozby nukleární války. Zároveň Jones disponoval významným majetkem, protože každá osoba, jež chtěla vstoupit do sekty, se musela vzdát veškerého svého majetku (Drbohlav, 2015). Jim Jones údajně dokázal i léčit již propuklá rakovinová onemocnění. Byl prý schopen odstranit rakovinu prsu způsobem velmi neotřelým, a to pouhým nošením dvou fotografií v podprsence. Alespoň se v tomto případě nesnažil nemocné léčit přikládáním rukou (Moyano, 2011). Jones si později myslel, že je sledován vládními agenty. Proto v roce 1974 začal budovat městečko uprostřed pralesa v Guyaně. Pojmenoval ho „Jonestown“ a spolu se stovkami stoupenců se do něj z Kalifornie přestěhoval. Během tohoto v USA někteří bývalí členové usilovali o to, aby byl Jones postaven před soud z důvodu sexuálního zneužívání, týrání, šikany, vydírání a dokonce byl obviněn i z vražd. Pro tyto narůstající spekulace se rozhodl vysoce postavený politik a kongresman Leo Ryan navštívit městečko Jonestown osobně. Na místě zjistil, že zde žije velký počet osob, které žijí na místě proti vlastní vůli a setrvávají zde jen z obav o vlastní život. Při návratu zpět do USA se k němu přidalo na 20 utečenců. Letadlo, kterým měli odlétnout, však bylo před startem obklíčeno Jonesovými ozbrojenými vojenskými jednotkami. Na příkaz nebylo povoleno letadlu opustit Jonestown ani s jedním z jeho členů sekty. Vše vyvrcholilo střelbou, při které Jonesovi vojáci zastřelili pět lidí včetně kongresmana Ryana. Téhož dne Jones spustil předem promyšlený plán. Nařídil všem svým členům, aby spáchali sebevraždu vypitím nápoje s kyanidem. Členové tak skutečně učinili. Přibližně během hodiny zemřelo na místě přes 900 lidí, z toho přes 300 dětí a jako poslední i vůdce sekty samotný Jones. (Drbohlav, 2015). Přeživší tvrdí, že velká většina lidí, kteří na místě zemřeli, tak učinili ukázněně a vědomě. „Oni ten jed pili, jako by byli zhypnotizovaní“ tvrdil muž, jenž stihl utéci. (Cialdini, 2012). Zjistilo se, že Jones byl homosexuál závislý na LSD a barbiturátech (Drbohlav, 2015).

Otázkou však zůstává, z jakého důvodu lidé následovali Jima Jonese. Bylo to pro jeho charisma, šarm, díky němuž ho lidé milovali jako spasitele, důvěřovali jako vlastnímu otci a zacházeli s ním jako s vládcem? Nebo se tak dělo proto, že Chrám lidu přitahoval většinou nevzdělané a chudé jedince, kteří byli ochotni vzdát se svých svobod myšlení a jednání výměnou za bezpečí na místě, ve kterém za ně rozhodoval někdo jiný? Jisté ovšem je, že lidé měli nezpochybnitelnou víru ve vůdce sekty, kterou považovali

za nejvyšší přednost. Doktor L. J. West, který sledoval tuto sektu celých osm let, tvrdil, že pokud by sekta zůstala v Kalifornii, k hromadné sebevraždě by s největší pravděpodobností nedošlo. Stoupenci žili v Jonestownu v naprosté izolaci od zbytku světa. Jones si musel plně uvědomovat, jaký psychologický dopad na své členy bude mít tato izolace v pralese, jelikož byl obeznámen se základními psychologickými principy. Jeho genialita spočívala v uvědomění si hranic vedoucího postavení. Žádný vůdce nemůže doufat, že sám přesvědčí svými názory všechny své členy. Může však předpokládat, že podaří-li se mu přesvědčit značnou část skupiny, zbylí členové se postupně podrobí většině. To znamená, že vůdce musí umět uspořádat podmínky ve skupině takovým způsobem, aby princip sociálního vlivu mohl pracovat v jeho prospěch. Takže přestěhování se z velkoměsta na odlehlé místo, kde panovaly podmínky nejistoty, přinutily princip sociálního vlivu, aby pracoval pro něj. Pravdou ovšem zůstává, že Jones měl hluboké znalosti ze sociálního prostředí (Cialdini, 2012).

Charles Manson

Vůdce skupiny známé jako „Rodina“, kterou svedl ke spáchání masakru v bohaté čtvrti Bel Air. Narodil se nezletilé matce. Dětství prožil u prarodičů. Poté začal Charles utíkat z domova, mnohdy byl nucen pobývat v polepšovnicích, přičemž v této době měl již blízko k závažnějším zločinům. Poté byl odsouzen k deseti letům vězení. V okamžiku jeho propuštění nevěděl o žádném místě, kam by se uchýlil. Pravděpodobně právě především z tohoto důvodu se Manson obklopil skupinou mladých lidí, kteří byli ochotni pro něj páchat těžké zločiny (zabíjení). Představoval pro ně ztělesnění Boha a zároveň i Dávla (Moyano, 2011). Dokázal se stát vůdčí osobností pro skupinu mladých lidí. Všichni uctívali Mansona, který se nazýval Kristus i Satan a naslouchali jeho výkladům a poselstvím. Členové této sekty žili na farmě, v níž se praktikoval volný sex, užívání drog, zpěv, spontánní rození dětí a odmítání lékařské péče. Manson byl považován za boha a jeho členové ho poslouchali na slovo. Manson měl plán, že se prostřednictvím vražd slavných osobností stane pánem světa. Domníval se, že když jeho komunita usmrtí řadu bílých slavných osobností, budou z těchto činů obviněni černoši. Poté podle Mansona, vypukne občanská válka, kterou vyhrají lidé černé pleti. Ti se ujmou vlády, ale jelikož jsou nezkušení, požádají Mansona a jeho skupinu, aby vládli oni. Stoupenci Mansona cítili nenávisť k bohatým lidem, jelikož je dráždil fakt, že byli slavní a úspěšní. Stali se pro ně symbolem nenáviděného systému mocných tohoto

světa, který se rozhodli zničit. Za svou první oběť si vybrali herečku S. Tateovou, která byla v osmém měsíci těhotenství a v osudný den pořádala ve svém domě večírek s přáteli. Rodina, jak se sekta sama nazývala, vtrhla do vily hereččiny vily a brutálním způsobem zavraždila všechny, kteří se oslavy účastnili. Poté prsty namočenými v obětech popsali zdi nenávisnými nápisy. Manson byl odsouzen k trestu smrti, který byl později změněn na doživotní trest odnětí svobody (Veselý, 2003). Manson nepocituje absolutně žádné výčitky svědomí či lítost. Snaží se přesunout vinu za své činy na jiné lidi, nebo odvrátit pozornost ke světovým otázkám, jakou je například ničení lidské rasy na naší planetě. Pravidelně žádá o podmíněčné propuštění, které by při kladném vyřízení mohlo být potenciální hrozbou. Dokonce se snaží i vést vtipné řeči: „Věř mi, kdybych začal vraždit, nezbyl by nikdo z vás“. Na Charlese Mansona nebude bohužel nikdy zapomenuto, kdežto na jeho oběti bychom měli pamatovat. Je možné, že obětí bylo více, avšak nebyly dosud nalezeny. V současné době je jistých dvanáct mrtvých (Tormey, 2014). Nyní si Manson odpykává doživotní trest v kalifornském vězení (Flammarion, 2012).

Shoko Asahara (Šókó Asahara)

Asahara Shoko se narodil jako Matsumoto Chizuo roku 1955 v Japonsku ve velmi chudé rodině. Již od svého narození trpěl onemocněním nazývaným se glaukom očí, postupně přišel o zrak v levém oku a později se mu zhoršilo vidění i v oku pravém. V dětství absolvoval školu pro nevidomé (Johnson, 2017). Tam se díky částečnému zraku stal vůdcem a již v tomto zařízení uplatňoval jistou moc nad druhými (Vojtíšek, 2009). Později se oženil s Tomoko Matsumoto a dále studoval akupunkturu a tradiční čínskou medicínu. Poté prodělal duchovní krizi, jejíž výsledkem bylo založení nového náboženství. Nespokojený s tradičním japonským Budhismem studoval širokou škálu náboženských učení společně i s hnutím New Age. Připojil se k novému náboženství Agen Shu, zároveň byl zapojen do jiných náboženských uskupení, v kterých se učil jejich idejím. Rozhodl se odcestovat do Himalájí, v nichž našel duchovní osvícení, změnil si jméno na Shoko Asahara a založil nové náboženství Aum Shinsen-no-kai. Aum znamená síly zničení a stvoření. Později byl název změněn na Aum Shinrikyo (Óm šinrikjó), což by se dalo přeložit jako „náboženství pravdy“ (Johnson, 2017). Asahara o sobě prohlašoval, že má nadlidské schopnosti, dokáže levitovat, prorokovat,

uzdravovat nebo ovládat počasí a vidět do budoucnosti. Také se setkal s božstvem, které ho vidí jako dokonalého buddhu (za kterého se později považoval) a v čele svých bojovníků muže přemoci temnotu (Vojtíšek, 2009).

Óm šinrikjó

Toto učení obsahovalo očekávání katastrofického konce světa, v němž japonské ostrovy klesnou pod hladinu moře, a nastane třetí nukleární světová válka. Tato katastrofa byla předpovídána na rok 1999. Svým následovníkům samozřejmě dal naději uniknout těmto hrozivým událostem, pokud se stanou jeho bojovníky a budou se tak podílet na rozšiřování spravedlivé říše do celého světa. Apokalypsa způsobená negativní duchovní energií může tak být pozitivní energií těchto bojovníků zažehnána. Podle Asahary mělo stačit třicet tisíc bojovníků. Nukleární válka měla být odvrácena tím, že v každé zemi vzniknou centra hnutí Óm šinrikjó. Tito bojovníci byli většinou mladí lidé, kteří opouštěli zaměstnání, školy i rodiny a převáděli veškerý svůj majetek na hnutí Óm šinrikjó. Asahara přijímal negativní energii svých žáků pomocí přiložení palce na jeho čelo, tím mu otevřel „třetí oko“ předal kladnou energii k jeho osvícení, probudil v něm kosmickou sílu a aktivoval centra této energie (čakry). Jako úctu k Asaharovi členové pili vodu po jeho koupeli (zdroj duchovní energie), krev (vstřebání jeho duchovní moci a mimo jiné ji prodával členům za deset tisíc dolarů), dále nosili prameny jeho vlasů (jako ochranu) a zvláštní elektronické přilby (pro proces naladění na Asaharovu frekvenci) (Vojtíšek, 2009).

V roce 1988 došlo k prvnímu úmrtí a vraždě v této sektě. Při noření do ledové vody (což mělo vést k uklidnění mysli) zemřel T. Majima. Kvůli jeho smrti byla učiněna i první vražda Š. Tagučiho. Toho vyděsila smrt Majima natolik, že se snažil sektu opustit a odmítl se podřídit Asaharovo nátlaku. Proto byl zavražděn. Asahara totiž razil heslo, že kdo odmítne spasitelskou roli, narodí se v nižším světě. Smrt rukou osvíceného se pro něho stává výhodou a není to zlý čin, nýbrž nejvyšší dobro. Tagučí byl tak v očích hnutí zachráněn před mnohem horším osudem. S největší pravděpodobností byl zavražděn proto, aby nevyzradil žádná tajemství, protože sekta Óm šinrikjó se v tu dobu snažila o registraci jako náboženská organizace. Výše uvedená vražda však zkomplikovala nejen registraci, ale vyvolala i značnou nelibost v občanech, kteří obviňovali hnutí z rozbíjení rodin. Hnutí nakonec registraci nedostalo, ale po mnoha demonstracích, žalobách a stížnostech jim byla registrace nakonec uznána. Dále

v roce 1989 nechal Asahara zavraždit právníka i jeho rodinu, jelikož chtěl na Asaharu podat trestní oznámení. V tomto případě se poprvé objevilo násilí i mimo sektu. Později se hnutí Óm šinrikjó setkávalo s neúspěchy, bylo kritizováno a mělo stále méně členů. Od snahy záchrany světa se obrátilo ke konfrontaci s ním.

Protože Asahara předpokládal, že Američané zaútočí zbraněmi hromadného ničení, vydal v roce 1990 rozkaz k vývoji biologických zbraní. V dubnu toho roku byly na stanici tokijského metra vypuštěny botulinové bakterie, ovšem bez následků. Snil o laserových, elektromagnetických, jaderných a mikrovlnných zbraních, na jejichž vývoji pracovali vědci z Óm šinrikjó za značné finanční prostředky. Snažili se získat virus eboly v Zaire, těžit uran i nakoupit technologie v USA. Nic se jim ovšem nepodařilo. Díky kontaktům s ruskou vládou se jim však podařilo získat automatické zbraně, ale i zařízení na výrobu biologických a chemických zbraní. Skupina se více uzavřela a zvýšilo se napětí uvnitř komunity. Znovu zkoušeli otravu botulotoxinem při svatbě císařské rodiny a o otravu antraxem za pomoci velkého rozprašovače umístěného na střeše nákupního centra. Nicméně kromě uhynulých ptáků a rostlin v okolí se nikomu nic nestalo. Dále probíhala výroba nervového plynu sarin, který měl Asahara v oblibě. Jeho plánem bylo vyrobit 27 tun sarinu a vrtulníkem ho rozprášit nad Tokiem. V roce 1994 rozptýlila sekta sarin před domem, v němž bydlelo několik soudců. Zemřelo sedm lidí a na šest set jich bylo zraněno. Násilné chování ze strany Óm šinrikjó pokračovalo proti odpadlíkům a kritikům, kteří byli unášeni, mučeni či zavražděni. Dále proběhl další neúspěšný pokus o otravu botulotoxinem v metru, avšak o několik dní později se jim pokus o otravu bohužel již podařil. 20. března 1995 se pět příslušníků sekty Óm šinrikjó v pěti různých vlacích tokijského metra setkali okolo deváté hodiny ranní (v době dopravní špičky) na stanici Kasumigaseki. Tato stanice se nachází poblíž policie a vládních orgánů. Každý z pětice ve svém vlaku vytáhl igelitový pytlík, v němž byl sarin, a propíchl jej hrotem od deštníku. Cestující začali kašlat, dusit se, kolabovat. Celkem bylo jedovatým nervovým plynem otráveno asi pět tisíc lidí, 12 lidí zemřelo. Útok byl veden narychlo a pouze třiceti procentním nečistým sarinem. Pokud by použil kvalitní sarin, který použili poblíž domu několika soudců, počet mrtvých by dosahoval stovek až tisíců.

Spojitost s hnutím Óm šinrikjó a útokem v metru nebyla zpočátku prokázána. Dále docházelo k vraždám vyšetřovatelů a několika neúspěšným útokům otravnými plyny v metru. Asahara byl zatčen 16. května 1995. Po jeho zatčení zůstaly jeho plány

neuskutečněny. Chtěl realizovat například rozptýlení sarinu z vrtulníku, vraždu vůdců konkurenčních náboženských skupin a patrně i další plány, při kterých mohly být ohroženy životy až milionů lidí. Dále se v jeho úkrytu našlo asi deset kilogramů zlata, hotovost čítající sedm milionů dolarů a lidé ve velmi špatném stavu a pod vlivem drog. Podle policejních spisů bylo od roku 1988 do roku 1995 zavražděno 33 členů skupiny Óm sinrikjó. Někteří byli umučeni, jiní zemřeli na následky extrémních praktik učení, další spáchali sebevraždu a jedenadvacet lidí se pohřešuje, avšak s největší pravděpodobností jsou již mrtví. Odhady celkového počtu vražd, jehož se hnutí dopustilo, se různí, avšak pohybuje se od 55 do 80 osob. Celkový počet biologických a chemických útoků se odhaduje na 17. V možnostech hnutí bylo vyrobit takové množství nervově paralytických otravných látek, které by usmrtilo 4 až 10 milionů lidí. Celkem bylo zatčeno na dvě stovky osob. Šókó Asahara byl zatčen v roce 1995, soudní proces byl několikrát odložen a zahájen v roce 1996 (Vojtíšek, 2009). Asahara odmítl jakoukoliv odpovědnost za plynové útoky, nicméně jeho následovníci přiznali, že právě on je za útoky zodpovědný a poskytli další důkazy o vraždách a dalších zločinech, včetně čístek členů sekty, které v tu dobu nebyly objasněné (Johnson, 2017). V roce 2004 byl odsouzen k trestu smrti a o dva roky později byl tento trest potvrzen. Ke stejnému trestu bylo odsouzeno dalších třináct členů sekty (Vojtíšek, 2009). Otázkou je vážavé neúčinné působení police, jehož příčina je zjevně v japonské situaci. Japonsko před druhou světovou válkou považovalo NNH za hrozbu pro stát a silně je pronásledovala. Až nové poválečné zákony umožňovaly náboženskou svobodu a nezasahování státu do náboženství. Proto policejní vyšetřování náboženské organizace bylo citlivou záležitostí. (Vojtíšek, 2009). Mnoho Asaharovo příznivců odešlo do Ruska a jiných zemí a stále může mít až na tisíc příznivců (Johnson, 2017).

1.9.8 Vystoupení ze sekty

Strach ze světa, který je tak vzdálen ráji, ke kterému sekta směřuje, je nástrojem zabránění úniku člena ze skupiny. Ti, kteří by snad chtěli ze sekty vystoupit, vyhrožují možností zatracení nebo trestem v podobě zkažené karmy, jež je v tomto světě uvrhne do duševního pekla. Vytvářejí v jedinci pocit viny, který je možné zmírnit, nebo se z něj vykoupit jen poslušností k nadřízeným. Možný je také „boží trest“ při porušení slibu. Zastrasování je v sektě velmi časté. Nahánějí členovi strach, aby se oprostil od nevinných činností, které jsou v sektě považovány za škodlivé. Strach vzbuzují

například zvěstováním brzkého konce světa pro ty, kteří nebudou naslouchat a plnit nařízení autorit. Strach má pohltit učednickovu mysl a vzbudit zneklidňující pocit z možných následků. Za opuštění skupiny přijde trest démonů.

V průběhu návratu jedince ze sekty k normálnímu životu prochází bývalý člen obdobím krize, v níž zažívá časté zmatení mysli a tzv. „flash-back“, jenž ho duševně vrací k okamžikům prožitým v sektě. Zjevují se mu různé rituály, v jejichž upřímnost tolik věřil a ve kterých mu bylo vyhrožováno trestem démonů a bohů. Kromě času a peněz, které bývalý člen sektě obětoval, se nachází v situaci bez jakýchkoliv přátel. To vede k depresím a úzkostným stavům. Má též velký strach z trestu. Z takového stavu vede dlouhá cesta, než se člověku podaří zapomenout (Moyano, 2011).

1.9.8.1 Pomoc a prevence

Jak již bylo nastíněno, působení sekt v sobě skrývá mnohá nebezpečí jak pro potenciální členy, jejich rodiny a přátele, tak pro celou společnost.

Co se týče prevence, měli bychom pěstovat svobodné kritické myšlení u dospívajících, protože zdravé sebevědomí a schopnost kritického myšlení nám pomůže bránit se psychické manipulaci ze strany sekt. Školy by též měly přispět informacemi o různých náboženských společnostech a upozornit na negativní jevy, které se v některých náboženských hnutích objevují. Dále se snažit zajistit stabilní sociální, rodinné a společenské prostředí. Snaha zbavit děti určité míry naivity a přehnané důvěřivosti je též velmi důležitým nástrojem. (Machová, Kubátová, 2015).

Pokud se však někdo z vašich blízkých zapletl se sektou, učinil tak pravděpodobně kvůli úniku z rodinného prostředí, které pro něho nejspíše nebylo prostředím vysněným a dokonalým. Mohlo to být z důvodu hádek, krize dospívání, nedostatkem komunikace atp. (Moyano, 2011). Nejdříve bychom si měli uvědomit, že rozhodnutí opustit sektu si musí jedinec uvědomit sám. Protože pokud se ho snažíme dostat zpět různými zákazy, přemlouváním či citovým vydíráním, je pouze otázkou času, kdy se vrátí zpět k sektě (Machová, Kubátová, 2015). Měli bychom se o sektě dozvědět co nejvíce, abychom členovi mohli porozumět. Dále bychom mu měli co nejvíce naslouchat, protože člen sekty potřebuje sympatii a lásku. Neměli bychom sektu očerňovat, to je většinou kontraproduktivní (Vojtíšek, 2005). Takové jednání spíše jedince utvrdí v přesvědčení, že jeho okolí sektu nechápe a považuje ji za nepřátelskou (Machová, Kubátová, 2015). Potřebujeme ovšem být nezpochybnitelnými vzory pravdivé víry. Rodině bychom měli

vyjádřit pochopení a nabídnout vedení a způsob, jakým reagovat na ztrátu člena ve prospěch sekty. Dále povzbudit rodinu, aby se svým členem nadále komunikovala nebo se o to pokoušela a dávala mu najevo lásku a fakt, že doma vždy je a bude vítán (Vojtíšek, 2005).

Většinou do sekt nevstupují pouze slaboduší lidé či naivní osoby. Mnohdy se jedná o jedince, od kterých byste tuto situaci neočekávali. Takovou osobou může být i rodinný typ člověka. Příhodné je mít také přehled nad jeho finančními výdaji, jelikož některé sekty nešetří silami k nasycení svého účtu. Sektář trpí psychickou závislostí na komunitě. Když toto pouto přetrhává, zůstává v něm citové vakuum podobné abstinčním příznakům. Proto se snažte mu nabídnout jinou možnost, v níž by mohl upřít svůj zájem. Nebojte se poradit se s psychologem. Důležitá je také trpělivost. Váš blízký neopustí sektu ihned. Snažte se ze sebe dostat to nejlepší. Veškerá láska a úsilí se vám nakonec vrátí. Zajímavé je, že ve většině manželství postižených vstupem některého člena do sekty, se jednalo o ženu. Pokud se ovšem k sektě jako první přidá muž, většinou přesvědčí i zbytek rodiny.

Hlavním cílem není pouze vyrvat blízkého ze spárů sekty, ale především vytvořit takové podmínky v rodině i okolí, které by zabránily pouhému pomyšlení na řád a nutkání vstoupit do něj opakovaně. Přísné zákazy nejsou v těchto případech vhodným řešením. Takovým jednáním byste pouze napomáhali sektám, které by dotyčného opět přesvědčily, že u vás doma panuje atmosféra plná nepochopení a že je zapotřebí utéci zpět do sekty, která ho přivítá s otevřenou náručí. Dobré je se zamyslet nad tím, proč se dotyčný k takovému kroku vůbec odhodlal. Určitě se vyvarovat větám typu „vymývání mozků“ apod. Nechte ho, ať on vyjádří své pocity (Moyano, 2011).

Jak již zde bylo zmíněno, návrat do společnosti ze spárů sekt není zcela jednoduchý. Bývalý člen je ovlivněn postojem blízkých, délkou izolace, silou působení sekty, případně ztrátou společenských kontaktů apod. Začlenění se do společnosti je procesem zdlouhavým, mnohdy v jeho průběhu potřebuje jedinec podat pomocnou ruku ať již od blízkých či od odborníků (Machová, Kubátová, 2015). Jako je například Společnost pro studium sekt a nových náboženských směrů, která se problematikou sektářství zabírá, poskytuje aktuální informace a provozuje poradnu ohledně problematiky sekt (Geisslerová, 2012).

1.9.9 Nebezpečnost sekt

Sekuritizace sekt znamená označení určitého problému za existenční hrozbu, což nám umožňuje použití mimořádných prostředků. Daný problém, v našem případě sektářství, se stává politickým tématem a je označen za bezpečnostní hrozbu. Úspěšná sekuritizace znamená, že populace přijme bezpečnostní interpretaci daného jevu a souhlasí v dané otázce s použitím mimořádných opatření, jako je např. násilí, omezení práv, přísnější regulace atp. (Weiss, 2014). V oblasti sekuritizace je možné sekty hodnotit ze dvou hledisek. A to nejprve sekty analyzovat, zda jsou relevantní bezpečnostní hrozbou, a pokud ano, zhodnotit jejich nebezpečnost, popřípadě zjistit jaká přinášejí bezpečnostní rizika. Dále bude na sekty pohlíženo jako na fenomén sekt jako referenční objekt.

Otázkou však zůstává, zda jsou sekty bezpečnostní hrozbou a pokud ano, vůči komu? Konflikt mezi většinovou společností, jejími normami, zavedenými organizacemi a NNH, které proti ní vystupují, je logicky zdrojem napětí. Může se však jednat o jakousi nepřipravenost nebo netoleranci ze strany většinové společnosti vůči NNH. Ty vzbuzují pozornost např. z důvodu odlišného životního stylu, odmítáním obecně uznávaných hodnot, různých předpisů či odlišení se od okolní společnosti (např. oblečením).

Financování sekt je dalším důvodem kontroverzí. Některé sekty vyžadují od členů odevzdání veškerého majetku. Jiné si zajišťují finance prodejem různých drobných předmětů. Vyskytuje se zde však i tzv. žebrání členů. Ojedinělým případem není ani prostituce, při níž se členky sekt prodávají a tímto způsobem získávají finanční prostředky nejen pro sektu, ale v mnoha případech se snaží pomocí sexuálního styku zlákat potenciální nové členy.

Sekta může být nebezpečná jak pro většinovou společnost a působit hromadné riziko (např. útok plynem v japonském metru), tak i vůči sobě samé, jelikož frustrace z tohoto světa a očekávání lepšího zítřka vede členy sekt k předčasnému odchodu. Nebezpečí sektářství je každopádně individuální a méně destruktivní pro společnost. Ničeno je především svobodné myšlení, autentické prožívání a přirozené vztahy.

Psychická manipulace, která v sektářském prostředí také často probíhá, využívá přirozených potřeb jedince, jeho momentální situaci a vede ho k nepozorovatelné ztrátě svobody a k těžko odstranitelné závislosti na sektě a vůdci. Další nebezpečí tvoří popírání obecně uznávaných kulturních hodnot a kultury života. (Ondráčková, 2009).

Často se totiž skupina uzavírá vůči nečlenům, kteří jsou považováni za ty, kteří neznají „pravdu“, jsou na nižší úrovni a méněcenní. Člen poté ztrácí veškeré kontakty s nejbližšími (Svobodová et al., 2013). Pokud je skupina zcela závislá na vůdci, stává se nebezpečnou nejen sama sobě, ale také vůči okolí. Mnohdy se objevuje nerespektování zákonů, odmítání lékařské péče (Svědkové Jehovovi, léčitelé aj.), popřípadě pracovní a finanční vykořisťování (např. kauza týrání seniorek), což hraničí až s trestným činem.

Sekty jsou nebezpečné především ve vlivu na psychiku jedince. Proto také bývají označovány za totalitní náboženské skupiny. (Ondráčková, 2009). Nežli ohrožení na zdraví či životě, převládá v sektách ohrožení zdravého osobního vývoje v důsledku napětí vyvolaného psychickými a sociálními dopady, které bývají častější. V mnoha případech se pro získání nových členů využívá psychická manipulace (Misauerová, Vojtíšek, 2006). Náboženské sekty se řadí pod politologický termín extremismus. Proto jsou v zájmu Policie ČR, která přesto přiznává, že většina sledovaných sekt není dle zákonů nebezpečná. Přesto se do konfliktu se zákonem dostávají např. Svědkové Jehovovi odmítáním lékařské pomoci, konkrétně transfuze krve ohroženému dítěti, což může být hodnoceno jako trestný čin zanedbání povinné péče nebo porušení práva na ochranu zdraví. Policie sleduje také povinnou školní docházku, protože sekta někdy požaduje domácí výuku (Ondráčková, 2009). Není ojedinělým případem, že celá rodina včetně dětí jsou členy sekty. Mnohdy dochází k situaci, v níž se sekta snaží vzdělávat své dětské příslušníky sama. Proto rodiče vlivem sekty požádají o individuální studijní plán na základní škole. Pokud se učitelé s něčím podobným setkají, měli by s dítětem podstoupit pohovor za přítomnosti sociální pracovnice a psychologa (Cenková, Langrová, 2010).

Obecně lze tedy shrnout nebezpečí sekt do třech oblastí. První je skupina ve výrazném konfliktu se svým okolím. Díky negativnímu postoji okolí se deviantní skupina může stát ještě deviantnější (Ondráčková, 2009). Násilí je výsledkem interakce mezi skupinou a okolím (Dingir, 2002). Do druhé oblasti spadá skupina, která je v krizi z důvodu nenaplněného očekávání, z důvodu výrazného úbytku členů apod. Tato krize totiž může vyústit jako projev blížící se obecné katastrofy, což členy semkne kolem vůdce skupiny. Třetí oblast tvoří totalitní vedení skupiny. Jedinec je ve skupině pouhým objektem moci totalitního vůdce.

Lze konstatovat, že přes uvedené hrozby a rizika pravděpodobně v nejbližší době nehrozí akutní ohrožení společnosti ze strany sekt a NNH. Je tedy možné podotknout, že nejsou sekuritizovaným tématem (Ondráčková, 2009).

1.10 Postoj státu vůči církvím a náboženským společnostem

Stát má chránit svobodu, zdraví i život, avšak nemůže se stát záminkou ke zpochybnění lidských práv nových náboženských hnutí (Ondráčková, 2009).

Stát má velmi důležitou úlohu, co se týče NNH a sekt. Jeho úkoly spočívají v udělování registrace náboženským skupinám odpovědně a nestranně, dále v pečlivém zvažování podmínek a kritérií registrace a ve sledování dopadů současné legislativy pro případnou novelizaci zákona. Neméně důležitým úkolem je zdůrazňovat veřejnosti tvrzení, že státní registrace není zárukou kvality a nezávadnosti registrované skupiny, ale jedná se pouze o úřední registraci, nikoliv schválení podporovat instituce. Dále by měl kvalitně a důkladně informovat veřejnost o NNH, podporovat využití volného času především u mládeže, přispívat k sociálnímu klidu občanů a vytvářet základní životní jistoty občanů, čímž je myšlena především podpora rodiny nebo zaměstnanost (Dolista, Tůma, 2010). Financování sekt je závislé zejména na dobrovolných příspěvcích svých členů a nikoliv na podpoře státu, s nímž nechce být nikterak spojována. Sekta se snaží spíše držet v pozadí státu i církve (Václavík, 2007). Církev také bývá považována za jakýsi protiklad sekty (Ondráčková, 2009).

1.10.1 Politika vůči sektám

Politika proti sektám v ČR může být zabezpečována na dvou úrovních. Na úrovni státní, v níž jsou hlavními orgány Ministerstvo vnitra, Ministerstvo kultury, Policie ČR a orgány podílející se na tvorbě legislativy, která umožňuje registraci náboženských skupin. Druhou úroveň tvoří nestátní společnosti, jedná se tedy o nevládní organizace. Mezinárodní oficiální spolupráce ani politika týkající se náboženského extremismu zatím neprobíhá (Ondráčková, 2009).

1.10.2 Státní orgány

Jak již bylo výše zmíněno, mezi státní aktéry patří Ministerstvo Vnitra, Ministerstvo kultury, Policie ČR a zákonodárné orgány podílející se na tvorbě zákonů a legislativního prostředí, v němž se náboženské společnosti pohybují (Ondráčková, 2009).

1.10.2.1 Ministerstvo vnitra

Je jedním z důležitých státních aktérů politiky proti náboženskému extremismu, protože je ústředním orgánem státní správy pro vnitřní záležitosti a vnitřní pořádek. Mezi jeho kompetence tedy spadá politika proti extremismu a politika proti náboženskému extremismu. Zde je kladen důraz na monitoring náboženských skupin, který zajišťuje Policie České republiky.

Ministerstvo vnitra (dále MV) každoročně vydává zprávu o problematice extremismu na našem území. Do roku 1999 uvádí, že sekty na našem území působí, ale nebyla zjištěna jejich prokazatelná trestná činnost (Ondráčková, 2009). Nyní je však uváděno, že nebyly zaznamenány výraznější aktivity ohledně sekt spjaté s bezpečnostním rizikem prorůstání do státních struktur, pronikání do politické či ekonomické sféry či ohrožování demokratických struktur státu (Zpráva o extremismu a projevech rasismu a xenofobie na území České republiky v roce 2011, vyhodnocení plnění koncepce boje proti extremismu pro rok 2011 a koncepce boje proti extremismu pro rok 2012, 2012). Přesto je nezbytné brát v potaz ohrožení státu spjaté s existencí NNH, protože sekty jsou nebezpečné, působí-li jejich činnost proti základům státu. Z policejního hlediska je sekta taková, která jedná v rozporu s trestním zákonem (Ondráčková, 2009). Rozumí se tím činnost sekt, kdy se jedná o kriminální přestupek nebo trestný čin související s náboženským extremismem namířený proti základním lidským a politickým právům a svobodám, demokratickým základům státu, svrchovanosti a územní celistvosti státu (Mareš, 2011).

Stále je zde však problém odhalení tohoto druhu trestné činnosti z důvodu jejího utajení. Ve většině případů poškození nechtějí vypovídat ani podat trestní oznámení. Zároveň je obtížné stanovit hranici určující situaci, v níž u členů sekt jde o dobrovolné jednání, a situaci, ve které se již jedná o trestný čin. Pokud chceme zjistit do jaké míry je sekta

nebezpečná, musíme se nejprve dozvědět informace o charakteru sekty a jejích možnostech. S tím souvisí zjištění odpovědí na následující otázky: kolik má členů, jaká je struktura skupiny, pokud existuje napojení na zahraničí, jaký má postoj ke státu nebo jaké jsou zdroje příjmů. Zda se nesnaží proniknout do státní správy nebo jiné významné instituce či podniku, dále zda sekta není napojena na teroristické, extremistické nebo jiné zločinecké organizace a jaké je rozmístění členů (Strategie boje proti extremismu, 2009).

Nejzávažnějšími riziky působení sekt je infiltrace členů do státních struktur včetně ozbrojených bezpečnostních složek. Dále hrozí značné riziko od malých skupin, které nebyly zaznamenány jako hrozba a jsou přesvědčeni o svém poslání. V neposlední řadě nevynechejme skupiny, které spatřují nadcházející konec světa. Takové skupiny mohou sáhnout k násilným akcím, aby uspíšily vyplnění svého proroctví.

Zprávy vydané MV si jsou vědomy, že velké množství sekt nemá potřebu zviditelňovat se a raději zůstávají v ústraní. O činnosti těchto sekt se bezpečnostní složky dozví většinou na základně trestných oznámení nebo zjištěním informací z místních a osobních znalostí (Ondráčková, 2009).

1.10.2.2 Ministerstvo kultury

Legální vznik náboženské skupiny umožňuje právě Ministerstvo kultury. Základním požadavkem je respektování ústavního pořádku, suverenity a právního řádu ČR. Chmelík ovšem upozorňuje na to, že v české veřejnosti je rozšířeno chybné přesvědčení, že registrace je zárukou kvality a nezávadnosti (Ondráčková, 2009).

Ministerstvo vnitra vede podle zákona o církvích a náboženských společnostech (č. 3/2002 Sb.) správní řízení o návrzích na registraci církví a náboženských skupin a jejich evidenci. Při registraci prověřuje, zda se skupina nedopouští extremistických, xenofobních, rasistických či jiných nebezpečných jednání. Zároveň spolupracuje se znalci, zejména z oboru religionistiky, náboženského extremismu a terorismu, a s příslušným orgánem státní správy (především MV) (Vyhodnocení plnění koncepce boje proti extremismu pro rok 2016, 2017). MK má zřízený odbor církví, která plní úkoly vyplývající z věcné příslušnosti MK jako ústředního orgánu státní správy pro věci církví a náboženských společností. Mezi činnosti tohoto odboru se řadí: koncepce uspořádání vztahu mezi státem a náboženskými společnostmi, koncept náboženské svobody, registrace církví a náboženských společností včetně zrušení registrace,

evidence právnických osob, které založily náboženskou společnost, vedení registrovaných náboženských společností, vyplácení finančních prostředků dotčeným náboženským společnostem a součinnost a odborná spolupráce s dalšími útvary MK a orgány státní správy (Církev a náboženské společnosti, 2016).

V roce 2016 nebyla zaregistrována žádná nová církev nebo náboženská společnost. Byly ale podány tři nové návrhy na registraci, které byly zamítnuty.

Činnost neregistrovaných náboženských skupin MK nesleduje a není ani oprávněno kontrolovat registrované náboženské skupiny. Pokud by však byly doložené informace týkající se nezákonné činnosti některých z registrovaných skupin, může MK odebrat registraci (Vyhodnocení plnění koncepce boje proti extremismu pro rok 2016, 2017). To však samozřejmě nemůže postihnout neregistrované náboženské skupiny (Ondráčková, 2009).

Program MK v oblasti církví a náboženských skupin není primárně zaměřen na boj proti extremismu či xenofobii, ale mají za cíl zvyšovat informovanost veřejnosti v oblasti náboženství (Vyhodnocení plnění koncepce boje proti extremismu pro rok 2016, 2017).

1.10.2.3 Policie České republiky

V ČR zatím neexistuje samostatné pracoviště či vyčleněná skupina zabývající se problematikou sekt a jejich potenciálními hrozbami. Aktuální problémy řeší policie dané oblasti nebo regionu. Policie na pokyn MV či Policejního prezidenta provádí pouze monitoring určité skupiny a sleduje, zda nedochází k porušování zákonů. Lze konstatovat, že policie je svým způsobem bezmocná, protože většina těchto uskupení není dle platných zákonů nijak pro společnost nebezpečná. Policie spolupracuje s MK a se Společností pro studium sekt a nových náboženských směrů, která se dlouhodobě zabývá sledováním a monitorací sekt a NNH. Policie tedy provádí monitoring a sleduje, zda nedochází k porušování zákonů. Předmětem zájmu však není sekta jako celek (neexistuje kolektivní odpovědnost), ale jedinec, který spáchal trestný čin. Policie se tedy nachází v obtížné situaci. Osoba totiž vstupuje do sekty dobrovolně a vše činí ze své svobodné vůle. Je proto těžké získat svědky, kteří by dosvědčili opak. Policie plní tedy spíše preventivní funkci, přičemž se sledováním snaží předejít porušování zákonů (Ondráčková, 2009). Je velmi náročné zasáhnout do činnosti sekt s výjimkou případů, kdy jsou prokazatelně porušovány státní zákony

(Navarro, Poynter, 2015). To je také další důvod k tomu, aby byl občan ostražitější a dokázal sám sebe i blízké ochránit před vlivem těchto organizací (Moyano, 2011).

1.10.3 Nestátní Společnosti

Sledováním sekt se zabývají též nestátní společnosti. Obecně se nazývají antikultovní hnutí. Pod tímto pojmem se skrývá široký proud aktivit kritizujících NNH z různých úhlů. Cílem těchto skupin je informovat veřejnost před nebezpečím ze strany NNH (Ondráčková, 2009).

1.10.3.1 Společnost pro studium sekt a nových náboženských hnutí

Jedná se o občanské sdružení registrované MV od roku 1993. Má dvacet členů, kteří jsou většinou z akademického prostředí a informace o NNH potřebují ke své profesi. Vznikla jako základ informací o NNH a pro informování české veřejnosti o NNH. Společnost pořádá semináře a konference pro své členy i pro veřejnost. Zároveň provádí duchovní poradenství především pro ty, kteří se cítí nějakým způsobem negativně zasaženi NNH. Silnou stránkou Společnosti je přímý osobní kontakt s danou studovanou společností (Společnost pro studium sekt a nových náboženských směrů, 2006).

1.10.3.2 Katolická církev

Rozrůstající se sekty a NNH vedou i katolickou církev ke snaze o definování oficiálního postoje vůči těmto skupinám. Zaujímají na toto téma pohled ze tří úhlů. A to z religionistického pohledu, tedy z hlediska dějin náboženství a souvislosti s náboženskými fenomény v historii. Dále z pastoračního hlediska, tj. vliv sekt na život věřících i nevěřících a péče o členy, kteří vcházejí či odcházejí ze sekt. A z tzv. bojovného hlediska, které se zabývá bojem proti sektám a varováním před nimi veřejnost (Ondráčková, 2009).

2. Cíl práce a hypotéza

2.1 Cíl práce

Cílem této diplomové práce je zhodnocení činnosti a hrozeb náboženských skupin a sekt, které působí nejen na území České republiky, ale také ve světě.

2.2 Hypotéza

Je statisticky významný rozdíl v informovanosti o hrozbách sekt v České republice mezi laickou a odbornou veřejností.

3. Metodika výzkumu

Diplomová práce je rozdělena na dvě části. V teoretické části jsem se zabíral analýzou dostupné odborné literatury, legislativy, odborných časopisů a internetových stránek, nebo publikací Ministerstva kultury a Ministerstva vnitra. Tímto způsobem vznikl podklad pro informace týkající se sekt a nových náboženských hnutí a zjištění možných nebezpečných hrozeb vyplývajících z existence těchto organizací.

Praktická část diplomové práce byla zpracována na základě kvantitativní výzkumné strategie pomocí dotazníkového šetření mezi laickou a odbornou veřejností v oblasti sekt a NNH. Vypracovaný dotazník se skládal z uzavřených i polouzavřených otázek. Laické i odborné veřejnosti bylo položeno celkem 23 shodných dotazů. Totožné otázky napomohly k zpracování statistické rozdílnosti odpovědí mezi těmito dvěma skupinami. Dotazník byl anonymní a je uveden v příloze 1. Dotazník byl elektronickou formou rozeslán laické i odborné veřejnosti za účelem bližšího zjištění informovanosti ohledně problematiky ohrožení sektami a bezpečnostních rizicích plynoucích z činnosti sekt.

Respondenti byli vybráni z řad laické i odborné veřejnosti. Zástupci odborné veřejnosti byli zvoleni ze zaměstnanců složek integrovaného záchranného systému (dále IZS). Od každé ze tří základních složek bylo vyplněno deset dotazníků. Deset respondentů pocházelo z řad Policie ČR z Jihočeského a Středočeského kraje, dalších deset dotazovaných bylo vybráno z řad Hasičského záchranného sboru ČR z Vysočiny a třetí desetičlennou část respondentů tvořili zaměstnanci Zdravotnické záchranné služby taktéž z Vysočiny a Jihočeského kraje. Respondenti z řad složek IZS byli vyhodnoceni dohromady, nebyl mezi složkami dělán rozdíl. Výzkumný soubor z řad laické veřejnosti dosáhl celkového počtu 199 respondentů. Počet respondentů z řad odborné veřejnosti tvořil 30 osob. Realizace výzkumu probíhala v období mezi dubnem a květnem 2017.

Výsledky dotazníkového šetření jsou zobrazeny prostřednictvím grafů, které jsem zpracovával pomocí programu Microsoft Excel 2010 ze softwarového balíku Microsoft Office.

Cílem dotazníků tedy bylo zjistit informovanost laické i odborné veřejnosti v problematice ohrožení sektami a bezpečnostních rizicích pro ČR v souvislosti s činností sekt. Součástí je též statistické zhodnocení rozdílnosti informovanosti o hrozbách sekt mezi laickou a odbornou veřejností. K porovnání výsledků dotazníkového šetření mezi odbornou a laickou veřejností by bylo nejvhodnější využít chí-kvadrát test, vzhledem k tomu, že data nesplňovala podmínky jeho využití, byl využit test o shodě dvou relativních četností. Tento test ověřuje hypotézu, že relativní četnost z prvního souboru je shodná s relativní četností ze souboru druhého, tedy že mezi dvěma soubory neexistuje statisticky významný rozdíl ve sledovaném parametru. Bylo tedy nutné sloučit souhlasné názory (ano a spíše ano) v obou skupinách. Z tohoto součtu pak byla pro každou otázku vypočítána relativní četnost odborné veřejnosti a porovnána s relativní četností laické veřejnosti.

Nulová hypotéza testu je:

$$H_0: \pi_0 = \pi_1$$

Alternativní hypotéza je:

$$H_1: \pi_0 \neq \pi_1.$$

Na základě výběrových údajů hodláme nulovou hypotézu ověřit. Jestliže provedeme výběr dostatečného rozsahu, můžeme v testu jako testovou statistiku použít:

$$U = \frac{\pi_0 - \pi_1}{\sqrt{\pi * (1 - \pi) / (n_0 + n_1)}}$$

Kde:

π_0 představuje relativní četnost z prvního souboru,

π_1 představuje relativní četnost z druhého souboru,

p představuje skutečně zjištěnou relativní četnost,

n_0 představuje velikost prvního souboru,

n_1 představuje velikost druhého souboru.

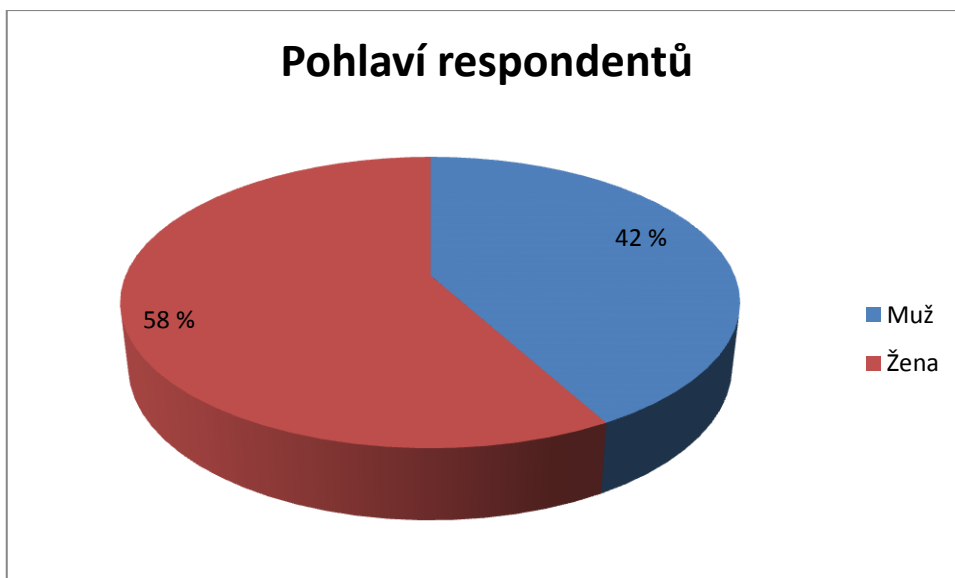
Tato statistika U má při platnosti testované hypotézy H_0 asymptoticky normované normální rozdělení. Při provádění testu zvolíme obvyklou hladinu významnosti $\alpha = 0,05$. Test podrobně popisuje Pecáková (2008). Testy byly provedeny ve statistickém software SPSS.

4. Výsledky výzkumu

Výsledky dotazníkového šetření jsou zobrazeny pomocí grafů, které znázorňují procentuální hodnoty zodpovězených možností v jednotlivých otázkách. Dále je k jednotlivým grafům přidělen popis, v němž je mimo jiné i číselné vyjádření počtu respondentů, kteří se k určité odpovědi přiklonili.

4.1 Výsledky dotazníkového šetření – laická veřejnost

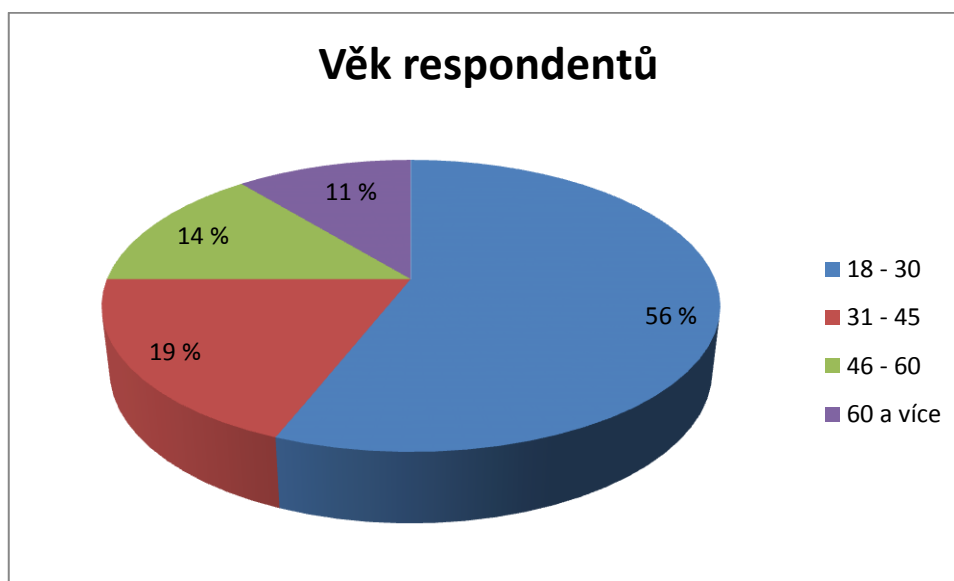
Otázka č. 1 – Pohlaví

Obrázek 1 - Pohlaví respondentů, zdroj: vlastní

První otázka se týkala pohlaví respondentů. Na grafu obrázku 1 je patrné, že větší část tvořily ženy a, to celkem ve 116 případech (58 %). Mužů odpovídalo 83 (42 %). Tato otázka byla kladena z důvodu informovanosti o rozložení pohlaví ve výzkumném souboru.

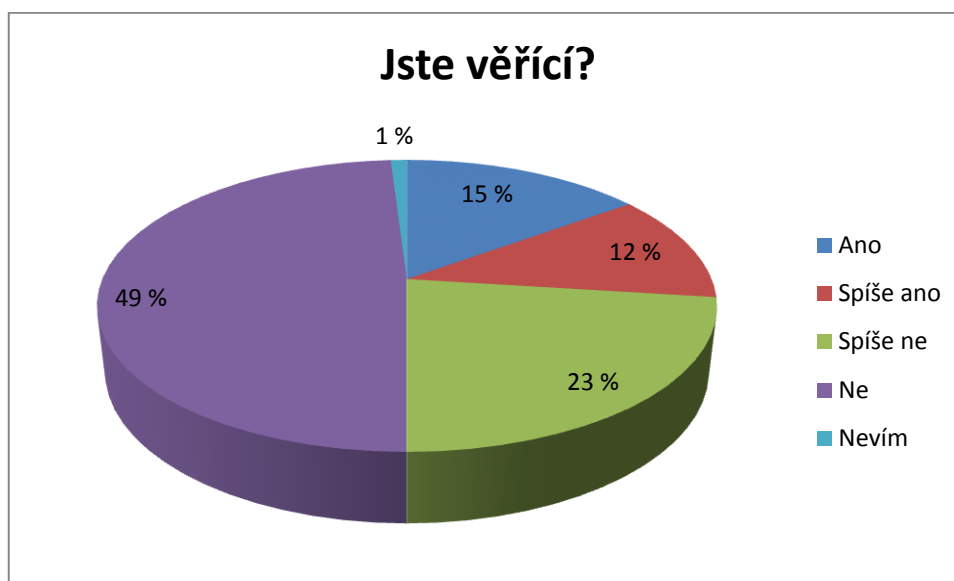
Otázka č. 2 – Věk

Obrázek 2 - Věk respondentů, zdroj: vlastní

Obrázek 2 nám ukazuje, jaké je věkové rozložení respondentů. Z výše zobrazeného vyplývá, že největší procentuální zastoupení bylo ve věkové kategorii v rozmezí od 18 do 30 let. Jde tedy o 111 respondentů (56 %), kteří dotazník vyplnili. Druhou nejobsáhlejší věkovou skupinu tvoří osoby v kategorii od 31 do 45 let. Těch bylo přesněji 38 jedinců (19 %). Další věková kategorie čítající 27 respondentů (14 %) se týká rozmezí 46 – 60 let a poslední skupinu tvoří kategorie nad 60 a více let s 23 respondenty (11 %). Otázka byla kladena za účelem získání věkového rozložení dotazovaných.

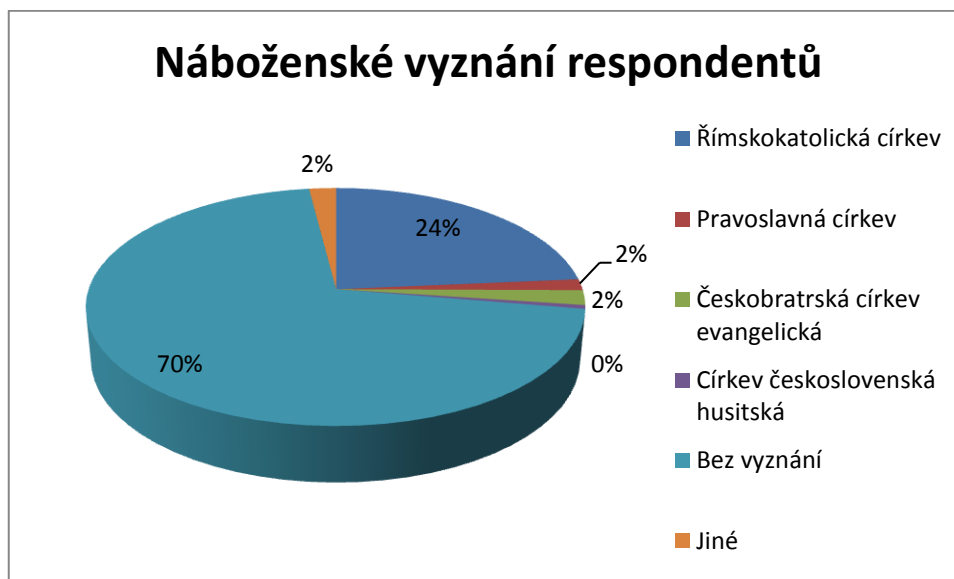
Otázka č. 3 – Jste věřící?

Obrázek 3 – Jste věřící? Zdroj: vlastní

Tato otázka byla položena z důvodu procentuálního zjištění víry respondentů. Téměř v polovině případů se setkáváme s respondenty bez víry, a to celkem u 98 odpovídajících (49 %). Dále 45 dotazovaných (23 %) vybralo odpověď spíše ne. Následovala kladná odpověď ano čítající 29 respondentů (15 %), spíše ano s 24 respondenty (12 %) a možnost nevím byla zastoupena 1%, tedy 3 lidmi.

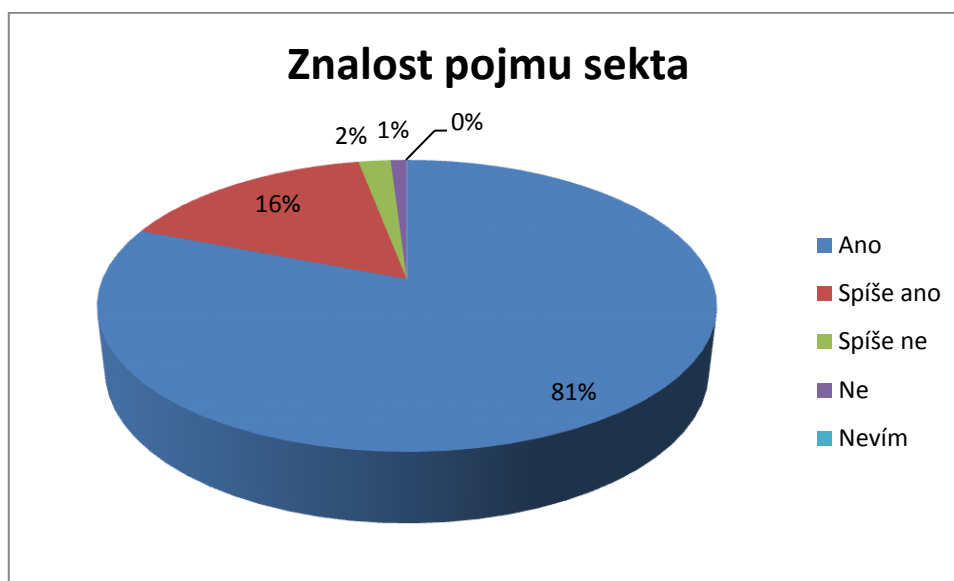
Otázka č. 4 – Jaké je vaše náboženské vyznání?

Obrázek 4 – Náboženské vyznání respondentů, zdroj: vlastní

Obrázek 4 poukazuje na skutečnost, že většinu respondentů tvoří lidé bez jakéhokoli náboženského vyznání. Tím se do jisté míry potvrdila také otázka č. 3, ve které značný počet dotazovaných na otázku, zda jsou věřící, odpovídal ne, popřípadě spíše ne. Co se týče náboženského vyznání dotazovaných, tak 140 respondentů (70 %) odpovídalo, že jsou bez vyznání. Ovšem dalších 47 dotazovaných (24 %) uvedlo, že náboženství vyznávají a hlásí se k Římskokatolické církvi. Dále 4 respondenti (2 %) se hlásí k Českobratrské církvi evangelické, 3 osoby (2 %) k Pravoslavné církvi a pouze 1 k Církvi československé husitské. Tato otázka byla strukturována jako polouzavřená. To umožnilo doplnění jiného náboženského vyznání, nežli zde vypsáno. Možnost jiné byla zvolena 4 osobami (2 %). V odpovědích se objevil Buddhismus, příležitostný budhismus, bez církevní příslušnosti či víra v sebe sama.

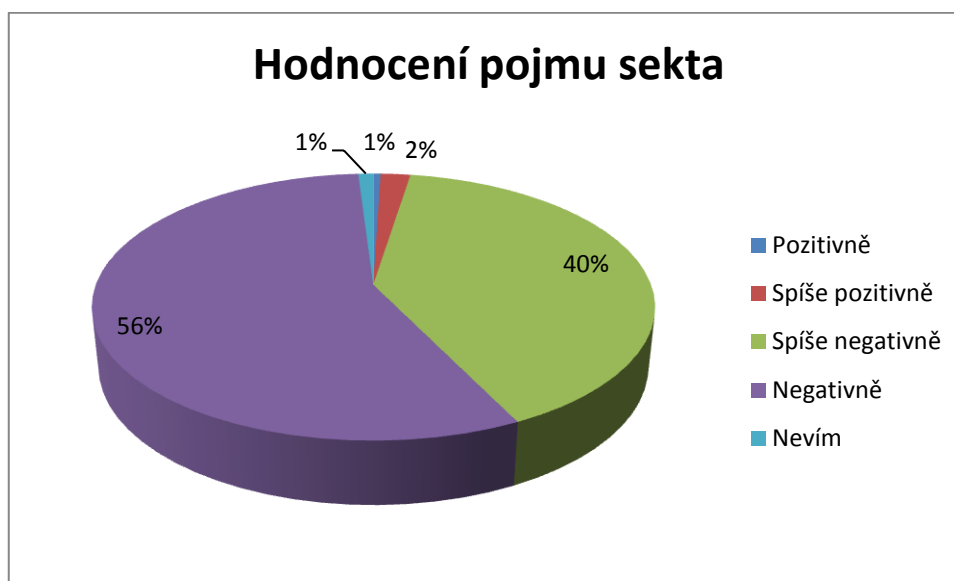
Otázka č. 5 – Setkal/a jste se někdy s pojmem sekta?

Obrázek 5 – Znalost pojmu sekta, zdroj: vlastní

Cílem této otázky bylo zjistit, zda se s termínem sekta dotazovaní v minulosti již setkali, popřípadě o něm slyšeli. Potvrdilo se, že většinová část tázaných se s tímto pojmem již setkala, přičemž se jednalo o 161 respondentů (81 %). To znamená, že mají potenciální povědomí o termínu sekta. Odpověď spíše ano zvolilo 32 respondentů (16 %). Spíše ne zaškrtnli 4 dotazovaní (2 %) a s termínem sekta se dosud neseťkali pouze 2 respondenti (1 %). Poslední možnost nevím nevyplnil nikdo z dotazovaných (0 %).

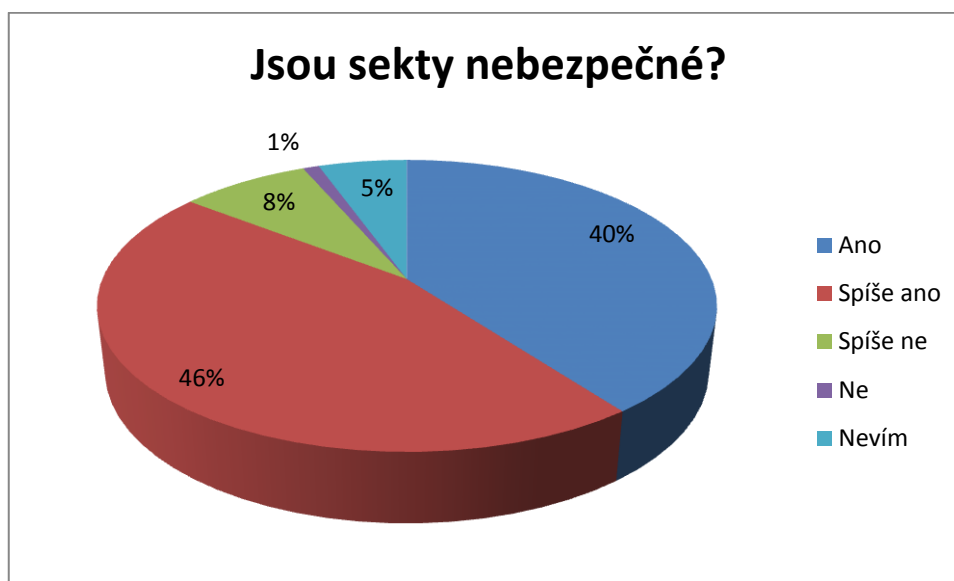
Otázka č. 6 – Jak hodnotíte pojem sekta?

Obrázek 6 – Hodnocení pojmu sekta, zdroj: vlastní

Graf obrázku 6 poukazuje na nadpoloviční vnímání pojmu sekta jako negativní. S tímto se ztotožňuje 112 respondentů (56 %). Otázka kladla za cíl zjistit ve výzkumném souboru, zda dotazovaní spatřují v sektě spíše negativní či pozitivní potenciál. Z výsledků vyplývá, že většina respondentů v sektě spatřuje negativní charakter či spíše negativní, a to v 80 případech (40 %). Spíše pozitivně hodnotí pojem sekta 4 respondenti (2 %) a 1 osoba zvolila odpověď zcela pozitivně (1 %). Odpověď nevím se objevila u 2 dotazovaných (1 %).

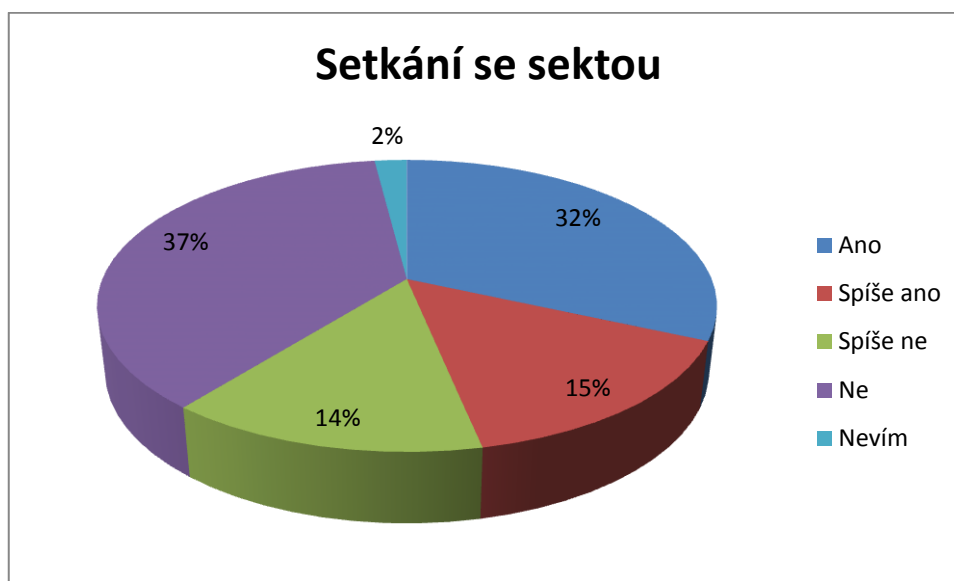
Otázka č. 7 – Jsou podle Vás sekty nebezpečné?

Obrázek 7 – Jsou sekty nebezpečné? Zdroj: vlastní

Sedmá otázka měla za úkol zjistit, zda jedinci z výzkumného souboru spatřují nebezpečí ze strany sekt. Obrázek 7 dokazuje, že ano. Že jsou sekty nebezpečné si myslí 79 dotázaných (40 %) a odpověď spíše ano zvolilo 91 respondentů (46 %). Nebezpečí v těchto náboženských skupinách nespátřují 2 respondenti (1 %) a spíše ne 16 jedinců (8 %). Odpověď nevím se objevila u 11 dotazovaných (5 %).

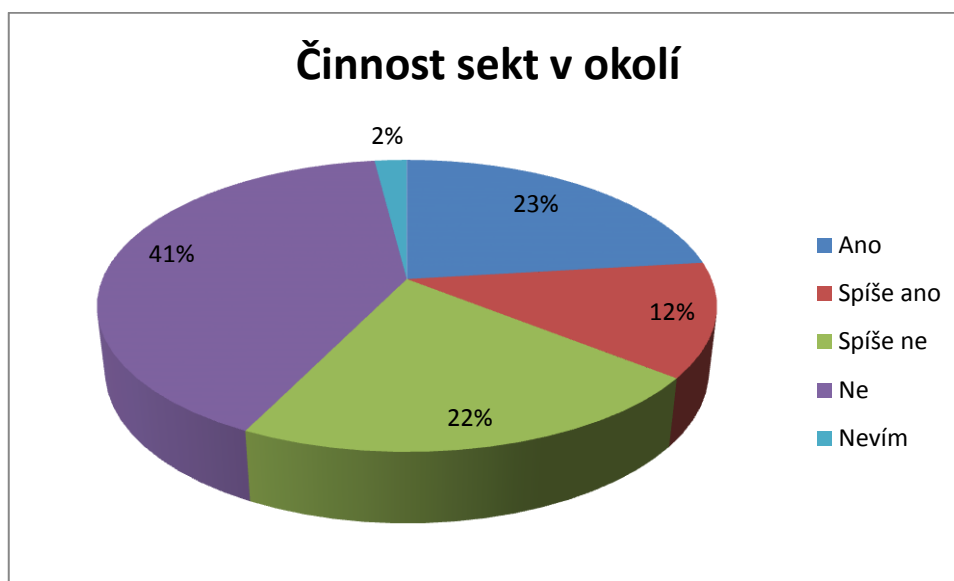
Otázka č. 8 – Setkal/a jste se někdy se sektou osobně?

Obrázek 8 – Setkání se sektou, zdroj: vlastní

Tato otázka se týkala osobního setkání dotazovaných se sektou. Odpovědi nebyly zcela jednoznačné. Na obrázku 8 je patrná různorodost odpovědí. 63 respondentů (32 %) se se sektou setkala osobně, zatímco 74 respondentů (37 %) se s takovým uskupením ještě neseťkalo. Spíše ne odpovídalo 28 tázaných (14 %), naopak spíše ano zaškrtnulo 30 respondentů (15 %). Odpověď nevím zvolily 4 osoby (2 %).

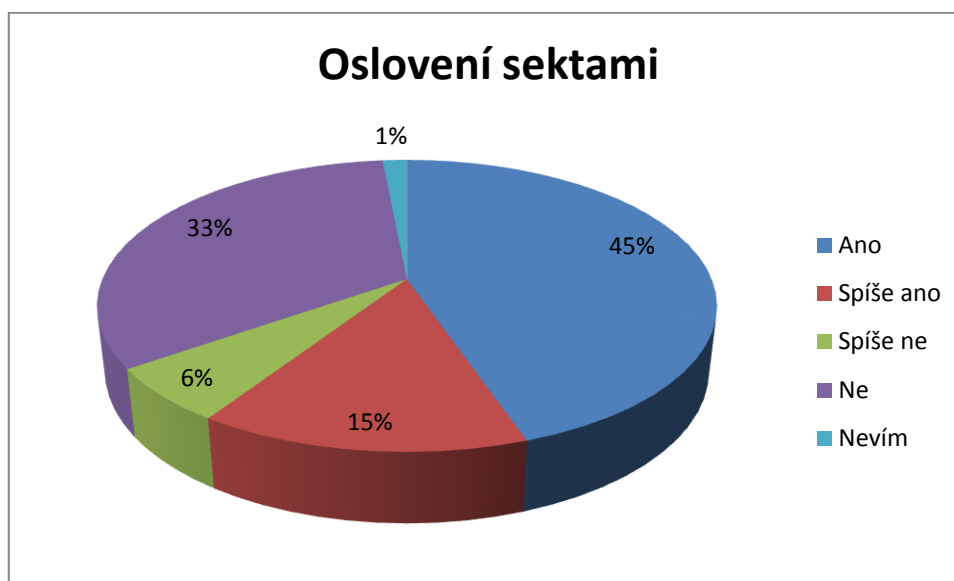
Otázka č. 9 – Víte o činnosti sekt ve svém okolí?

Obrázek 9 - Činnost sekt v okolí, zdroj: vlastní

Ani z této otázky nevyplývají zcela jednoznačné odpovědi. O činnosti sekt ve svém okolí nemá žádné povědomí 81 respondentů, čímž tito jedinci tvoří s 41 % početnější skupinu. Spíše ne odpovědělo 43 dotazovaných (22 %). Naopak jasnou odpověď ano zvolilo 46 respondentů (23 %) a spíše ano uvedlo 25 osob (12 %). O působení sekt ve svém okolí nemají povědomí pouze 4 jedinci (2 %).

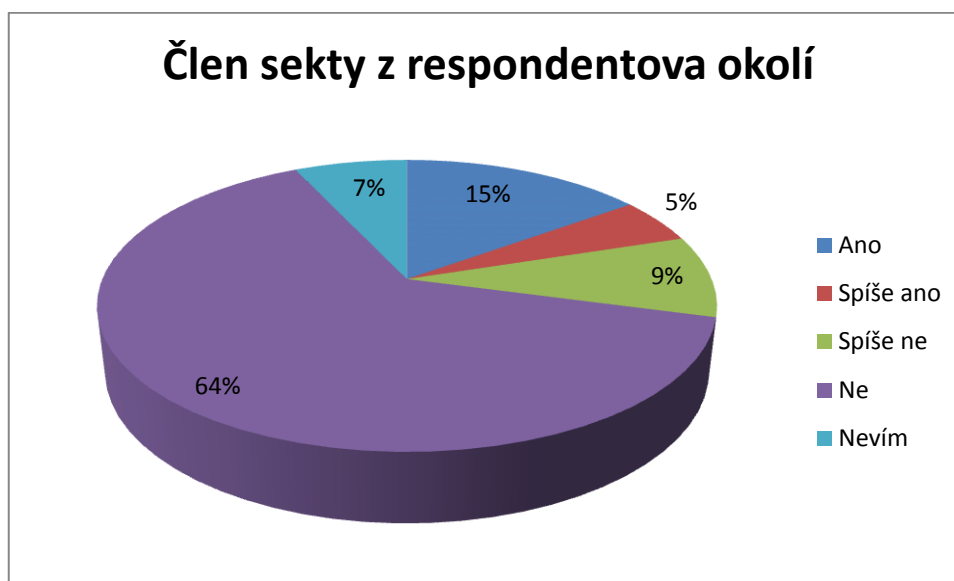
Otázka č. 10 – Oslovila vás již někdy sekta?

Obrázek 10 – Oslovení sektami, zdroj: vlastní

Tato otázka směřovala na oslovení občanů ze strany sekt. Sekty totiž mnohdy používají psychickou manipulaci, kterou využívají zejména při procesu získávání nových členů. Z tohoto důvodu jsem se snažil zjistit, zda k oslovování jednotlivců dochází, popřípadě v kolika případech. Z grafu obrázku 10 je patrné, že celkem 89 respondentů (45 %) bylo již sektou osloveno. Spíše ano odpovědělo 29 občanů (15 %). To znamená, že více než polovina ze 199 respondentů byla někdy oslovena sektou. Dosud osloveno nebylo 66 jedinců (33 %) a odpověď spíše ne vybralo 12 osob (6 %). Nevím zvolili 3 respondenti (1 %).

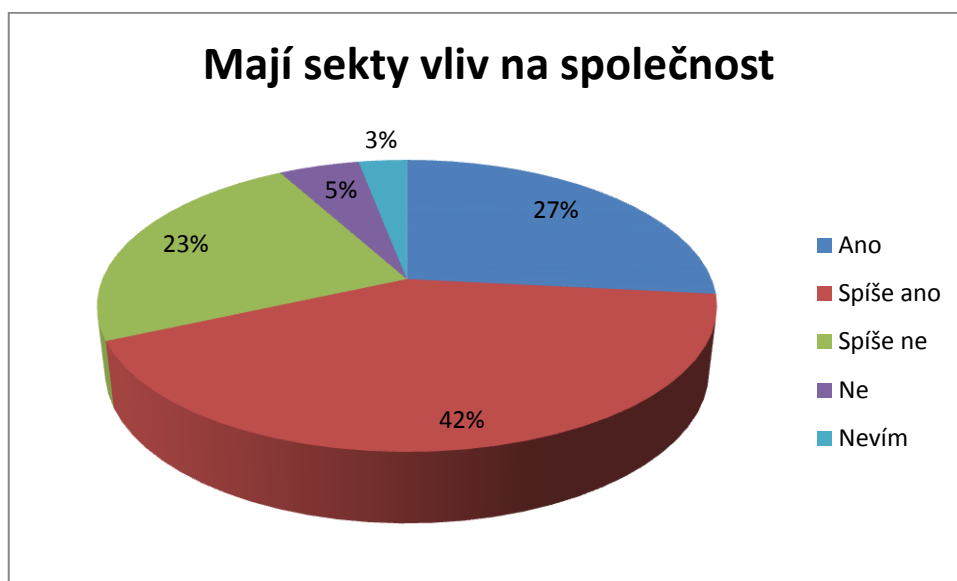
Otázka č. 11 – Byl členem sekty někdo z vašeho okolí?

Obrázek 11 – Člen sekty z respondentova okolí, zdroj: vlastní

Na obrázku 11 je možné zpozorovat, že u více než poloviny z celkového počtu respondentů se nikdo z jejich okolí nestal členem sekty. K tomuto došlo u 127 respondentů (64 %). Spíše ne zvolilo 18 jedinců (9 %) z výzkumného souboru. Výše uvedené rozložení grafu je patrně dáno skrytým působením sekt a jejich izolovaností od vnějšího prostředí, k čemuž dochází ve většině případů. To znamená, že členství v sektě může dotyčný skrývat i před svým okolím. Kladně na tuto otázku opovědělo 30 dotazovaných (15 %) a spíše ano zvolilo 10 osob (5 %). Odpověď nevím se objevila u 14 dotazovaných (7 %).

Otázka č. 12 – Myslíte si, že mají sekty vliv na společnost?

Obrázek 12 – Mají sekty vliv na společnost, zdroj: vlastní

Největší počet, čili 83 respondentů (42 %) se domnívá, že sekty mají spíše vliv na společnost. Odpověď ano zvolilo 53 dotazovaných (27 %). O absenci vlivu sekt na společnost je přesvědčeno 10 respondentů (5 %) a odpověď spíše ne se objevila u 47 z nich (23 %). Nevím zvolilo 6 dotazovaných (3 %).

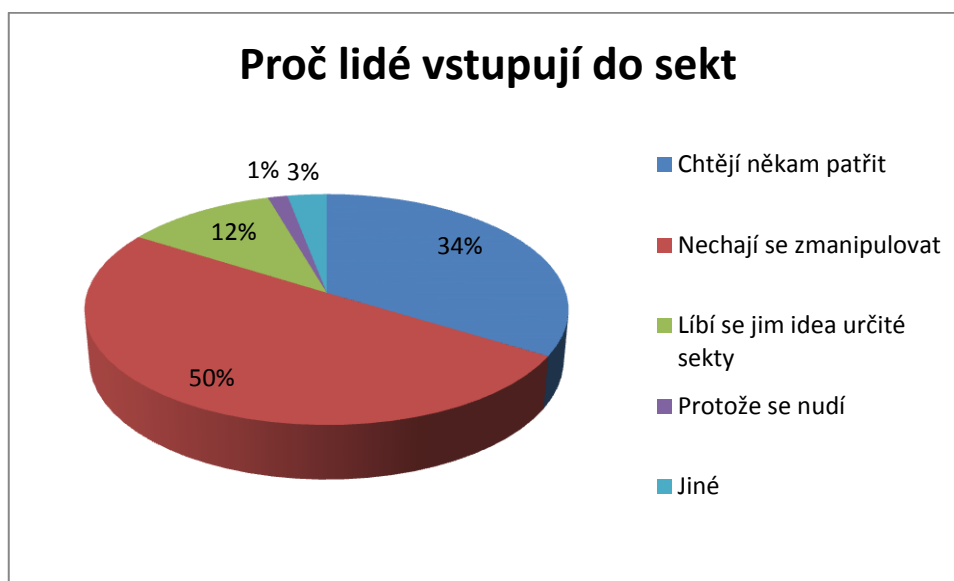
Otázka č. 13 – Považujete nějaké náboženské hnutí či sektu za nebezpečné? Je možné zvolit více možností

Obrázek 13 – Nebezpečné náboženské hnutí či sekta, zdroj: vlastní

Touto otázkou jsem zjišťoval, zda respondenti mají povědomí o náboženských skupinách, popřípadě sektách, se kterými souvisí potenciální nebezpečí. Z historického kontextu se určité nebezpečné sekty oddělily právě z některých uvedených náboženských hnutí. Tato otázka byla také polouzavřená, respondenti tedy mohli zvolit více možností či doplnit svůj vlastní názor v kolonce jiná. Nejvíce respondentů zná a považuje za nebezpečnou náboženskou skupinu Hnutí Grálu, a to v 89 případech (45 %). Je možné, že dotazovaní takto odpovídali zejména po zhlédnutí mediálních kauz, které v nedávné době proběhly v ČR. Překvapivě následuje názor respondentů s tvrzením, že neznají žádnou sektu. Tuto možnost zvolili 70krát (35 %). Dále byl zmíněn Satanismus, který byl zvolen 54krát (27 %). A 52 dotazovaných (26 %) zvolilo odpověď jiná. Z této volby vyplynulo, že respondenti znají nebo považují za nebezpečné náboženské hnutí či sektu především Svědky Jehovovy. Ti byli doplněni ve 45 případech. Dále dotazovaní určili třikrát Mormony, dvakrát Adventisty sedmého nebe, poté Davidiány, Óm šinrikjó, Rodinu či Islám. Jako sekty, jež příliš nevzešly do povědomí, byly vyhodnoceny Imanuelité (18 %), Scientologie (15 %) a Vesmírní lidé Sil Světla (18 %).

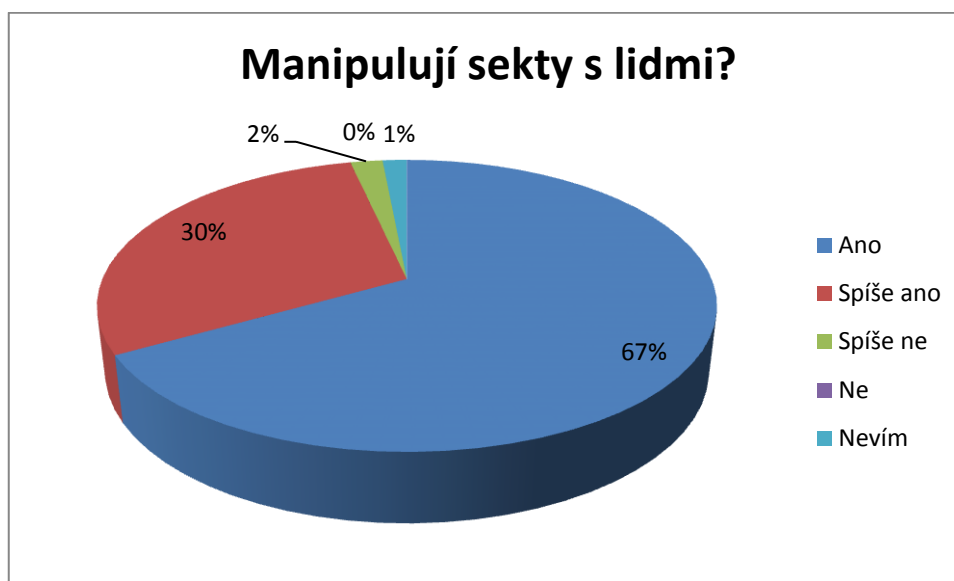
Otázka č. 14 – Proč podle Vás lidé vstupují do sekt?

Obrázek 14 - Proč lidé vstupují do sekt, zdroj: vlastní

Tato otázka je taktéž polouzavřenou otázkou, v níž respondenti měli možnost vlastního doplnění. Lze podotknout, že všechny vypsání možnosti jsou vhodnou volbou odpovědi na otázku, proč lidé vstupují do sekt. Cílem bylo zjistit, jakou možnost považují za nejpravděpodobnější. Polovina respondentů je přesvědčena o tom, že se lidé nechají zmanipulovat. Dále se 67 respondentů (34 %) domnívá, že lidé vstupují do sekt, protože chtějí někam patřit. Celkem 23 dotazovaných (12 %) uvedlo, že se lidem zamlouvá idea sekty. 6 respondentů (3 %) zvolilo možnost jiná a doplnili například, že potřebují být vedeni vůdčí osobností nebo jsou osamoceni a chtějí patřit k nějaké skupině. Třikrát se objevil komentář, že by zvolili kombinaci všech výše vypsáních možností a dále doplnili, že lidé vstupují do sekt z důvodu životního traumatu, psychických problémů, nevyzrálosti, nedostatečné psychické odolnosti nebo sklonům k extremismu. Poslední komentář tvořilo následující tvrzení: „Nemají v sobě křesťanský řád, na kterém je postavena Evropa“. Poslední zvolenou možností byl nudný život osob (1 %).

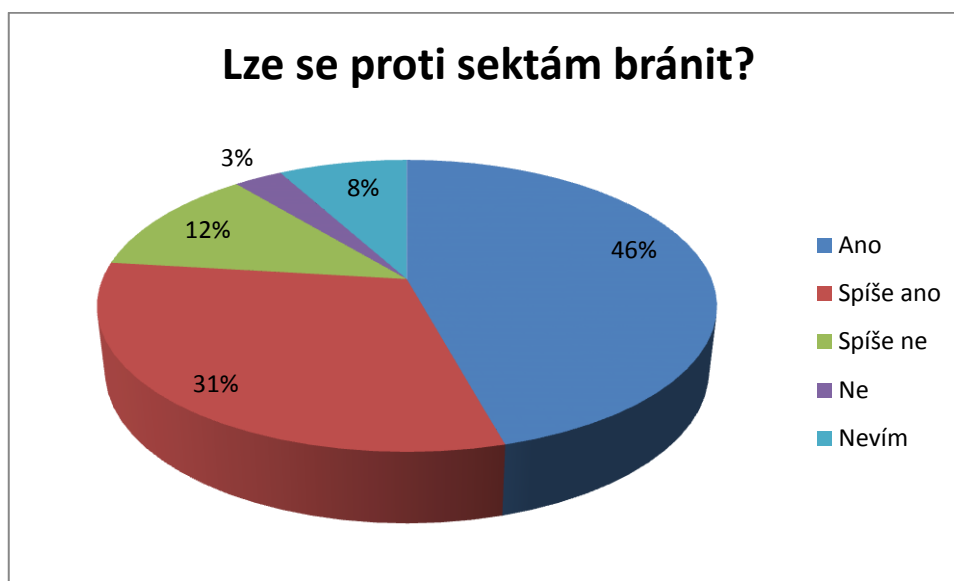
Otázka č. 15 – Manipulují sekty s lidmi?

Obrázek 15 – Manipulují sekty s lidmi? Zdroj: vlastní

Další otázka měla zhodnotit, zda respondenti mají představu o psychické manipulaci, která většinou probíhá při získávání nového člena do řad sekt. Naprostá většina dotazovaných zvolila možnosti ano a spíše ano. A to celkem ve 192 případech (97 %). Odpověď spíše ne byla vybrána 4 respondenty (2 %) a volbu nevím učinily 3 osoby (1 %). Variantu, že sekty nemanipulují s lidmi, nezvolil nikdo z výzkumného souboru (0 %).

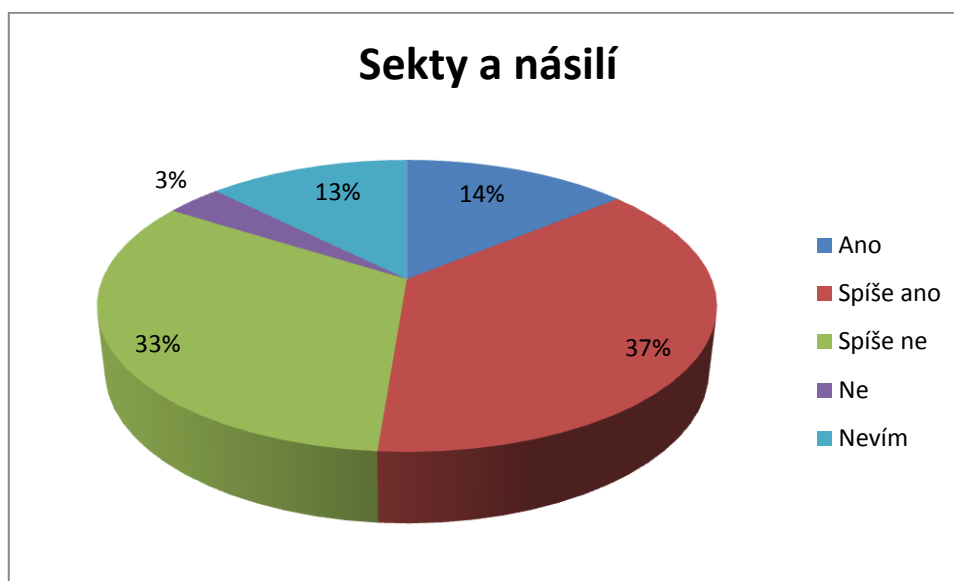
Otázka č. 16 – Lze se proti sektám bránit?

Obrázek 16 – Lze se proti sektám bránit? Zdroj: vlastní

Z obrázku 16 vyplývá, že 91 osob (46 %) z celkového počtu se domnívá, že je možné se proti sektám bránit. Dalších 62 dotazovaných (31 %) zvolilo možnost spíše ano. Že se proti sektám spíše nedá bránit si myslí 24 respondentů (12 %) a 6 respondentů (3 %) je přesvědčeno, že se proti sektám bránit nelze. K odpovědi nevím se přiklonilo 16 osob (8 %).

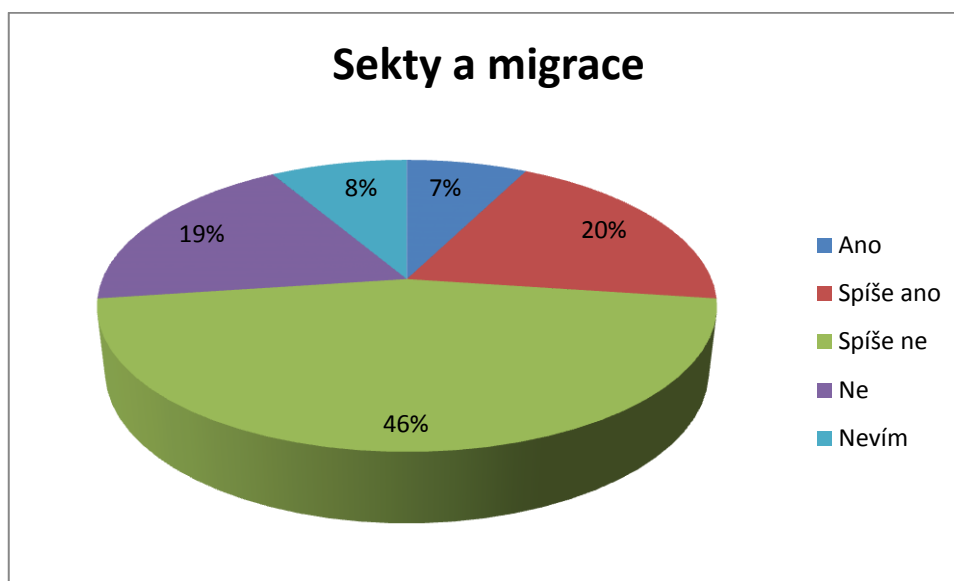
Otázka č. 17 – Myslíte si, že sekty souvisí s násilím?

Obrázek 17 – Sekty a násilí, zdroj: vlastní

Cílem výše uvedené otázky bylo zjistit, zda si respondenti spojují sektu s násilím. Odpovědi nebyly zcela jednoznačné. Největší počet respondentů se přiklonil k odpovědi spíše ano, a to v 74 případech (37 %). Následovala odpověď spíše ne se 65 dotazovanými (33 %). Možnost ano si vybralo 28 jedinců (14 %) a tvrzení nevím zvolilo 25 osob (13 %).

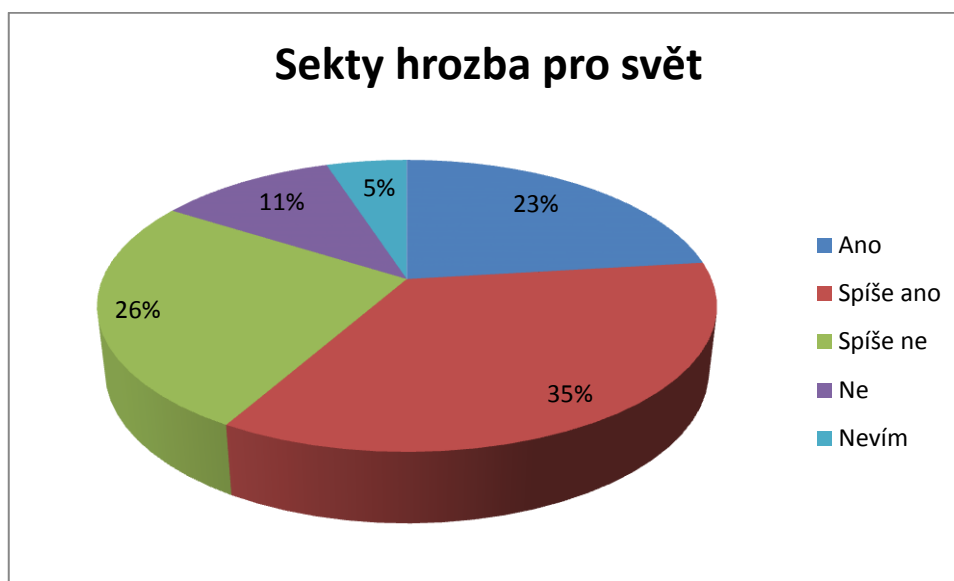
Otázka č. 18 – Myslíte si, že sekty souvisí s migrací?

Obrázek 18 – Sekty a migrace, zdroj: vlastní

Otázka zaměřena na výzkumný soubor měla ověřit, zda si lidé spojují sekty s migrací. Dle výsledku se 91 respondentů (46 %) domnívá, že sekty a migrace nejsou v přímé interakci. Dále 39 dotazovaných (20 %) si spíše spojuje tuto souvislost. Odpověď ne zvolilo 37 respondentů (19 %), možnost nevím uvedlo 17 osob (8 %) a o souvislosti mezi sektami a migrací je přesvědčeno 15 respondentů (7 %).

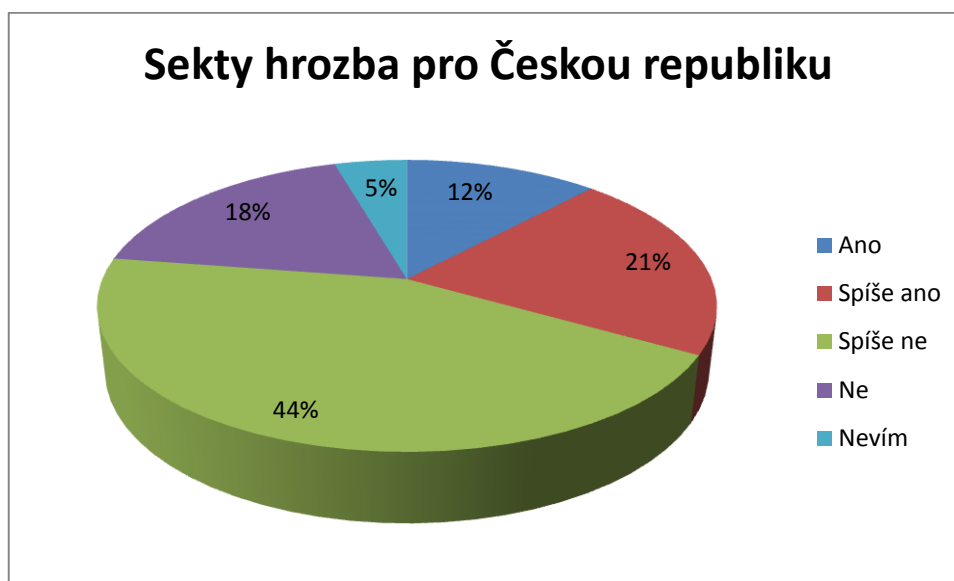
Otázka č. 19 – Myslíte si, že jsou sekty hrozbou pro svět?

Obrázek 19 – Sekty hrozba pro svět, zdroj: vlastní

Otázka měla zjistit, jakým způsobem respondenti vnímají hrozbu ze strany sekt ve světovém měřítku. Větší část zvolila možnost spíše ano a ano (58 %). To znamená, že spatřují hrozbu pro svět ze strany sekt. Spíše ne volilo 51 respondentů (26 %). 22 dotazovaných (11 %) nespatřuje hrozbu pro svět ze stran sekt a 10 jedinců (5 %) neví.

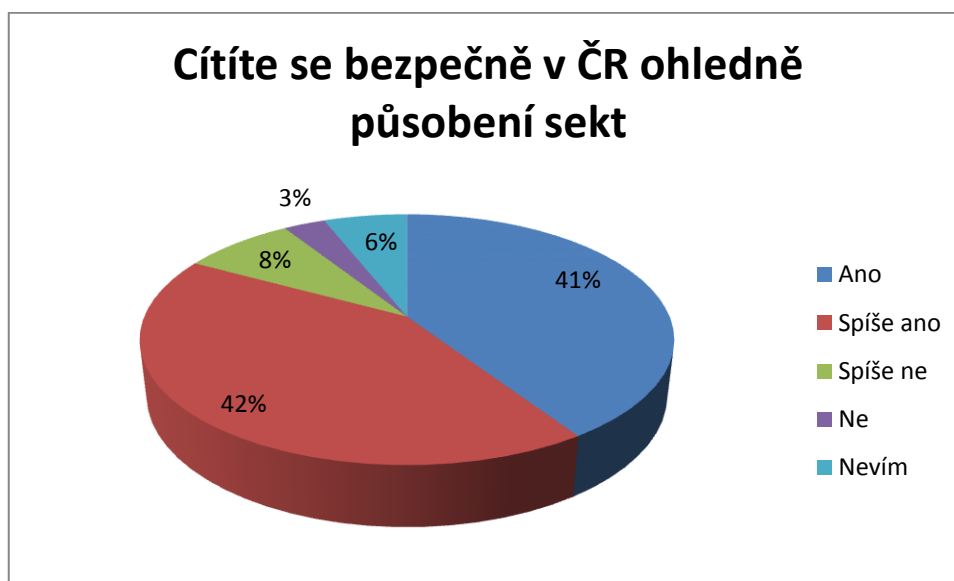
Otázka č. 20 – Myslíte si, že jsou sekty hrozbou pro Českou republiku?

Obrázek 20 – Sekty hrozba pro Českou republiku, zdroj: vlastní

Další navazující otázka zjišťovala, jak vnímají respondenti ohrožení ze strany sekt pro ČR. Respondenti se spíše nedomnívají, že by sekty mohly být hrozbou pro ČR. Takovou možnost zvolilo 88 dotazovaných (44 %). Další nejpočetnější odpovědí byla možnost spíše ano (21 %). To znamená, že spátrují jistou hrozbou ze strany sekt pro ČR. Celkově je však patrné, že se místní občané spíše cítí bezpečně vůči působení sekt na území ČR.

Otázka č. 21 – Cítíte se bezpečně v České republice ohledně působení sekt?

Obrázek 21 – Cítíte se bezpečně v ČR ohledně působení sekt? Zdroj: vlastní

Pocit bezpečí ohledně působení sekt v ČR pocítuje téměř 165 respondentů (83 %), kteří zvolili možnost ano a spíše ano. Naopak se bezpečně necítí 22 dotazovaných (11 %), z nichž 16 (8 %) odpovídalo spíše ne a 6 (3 %) z nich zvolilo možnost ne. Odpověď nevím se objevila u 12 respondentů (6 %).

Otázka č. 22 – Myslíte si, že státní orgány mají dostatečnou pravomoc k eliminaci hrozeb ze strany sekt?

Obrázek 22 – Mají státní orgány dostatečnou pravomoc k eliminaci hrozeb sekt, zdroj: vlastní

Cílem této otázky bylo zjistit, zda výzkumný soubor považuje státní orgány za dostatečně pravomocné k eliminaci hrozeb ze stran sekt. Většina respondentů se shodla na tom, že státní orgány nemají, popřípadě spíše nemají dostatečnou pravomoc k eliminaci hrozeb sektářského charakteru. Spíše ne byla nejčastější odpověď čítající 84 respondentů (42 %). Možnost ne volilo 42 dotázaných (21 %). Dále 10 respondentů (5 %) považuje státní orgány za dostatečně pravomocné k eliminaci sekt a dalších 26 osob (13 %) se k tomuto názoru částečně připojilo v okamžiku, kdy zvolili možnost spíše ano. Odpověď nevím byla zvolena 37 dotázanými (19 %).

Otázka č. 23 – Myslíte si, že se působení sekt bude v budoucnu zvyšovat?

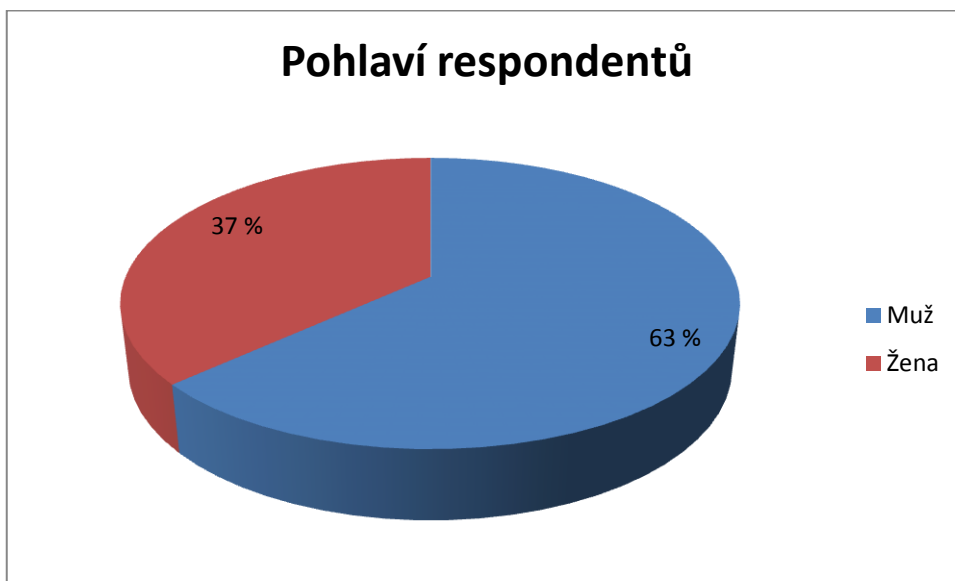

Obrázek 23 – Bude se působení sekt zvyšovat? Zdroj: vlastní

Poslední otázka v dotazníku se týkala rozšiřování sekt v budoucnosti. Zajímalo mě názor respondentů na to, zda se sekty budou stále vytvářet či jestli jsou přesvědčeni, že budou vznikat nové. Na to reagovalo 44 respondentů (22 %) s tím, že se působení sekt bude zvyšovat. Dalších 77 dotazovaných (39 %) si myslí, že se spíše bude působení sekt zvyšovat. Z toho vyplývá, že nadpoloviční většina se přiklání k názoru, že sekty se v nadcházející době budou rozšiřovat a vznikat a působnost těchto skupin se bude zvyšovat. S tímto názorem se neztotožňuje celkem 42 respondentů (21 %), kteří zvolili možnost spíše ne a ne. Možnost nevím zvolilo 36 dotazovaných (18 %).

4.2 Výsledky dotazníkového šetření – odborná veřejnost

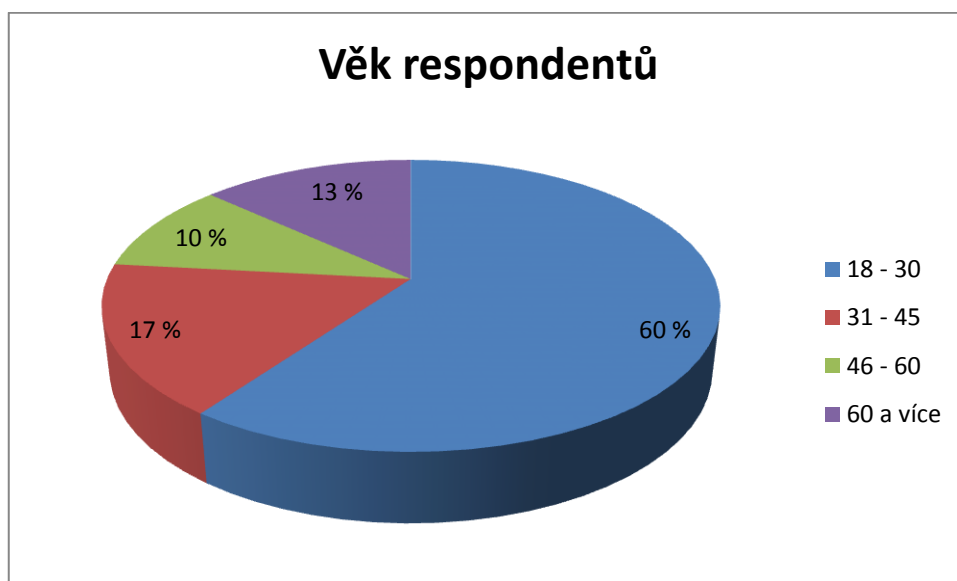
Otázka č. 1 – Pohlaví

Obrázek 24 – Pohlaví respondentů, zdroj: vlastní

První otázka pro složky IZS byla zaměřena na rozložení pohlaví respondentů výzkumu. Z 30 zaměstnanců (100 %) složek IZS bylo 19 mužů (63 %) a 11 žen (37 %).

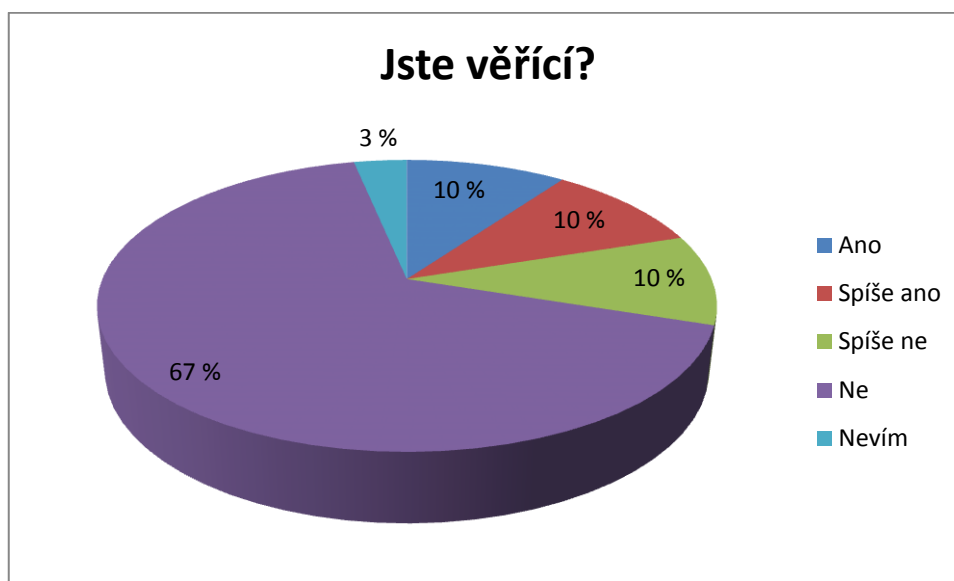
Otázka č. 2 – Věk

Obrázek 25 – Věk respondentů, zdroj: vlastní

Obrázek 25 znázorňuje věkové rozložení respondentů. Nejpočetněji byla zastoupena věková kategorie od 18 do 30 let. Tuto kategorii tvořilo 18 členů (60 %) složek IZS. Následovala věková skupina 31 – 45 let, ve které bylo 5 dotazovaných (17 %). Dále do 60. roku života byli ještě 3 respondenti (10 %) a nad 60 let 4 tázání (13 %).

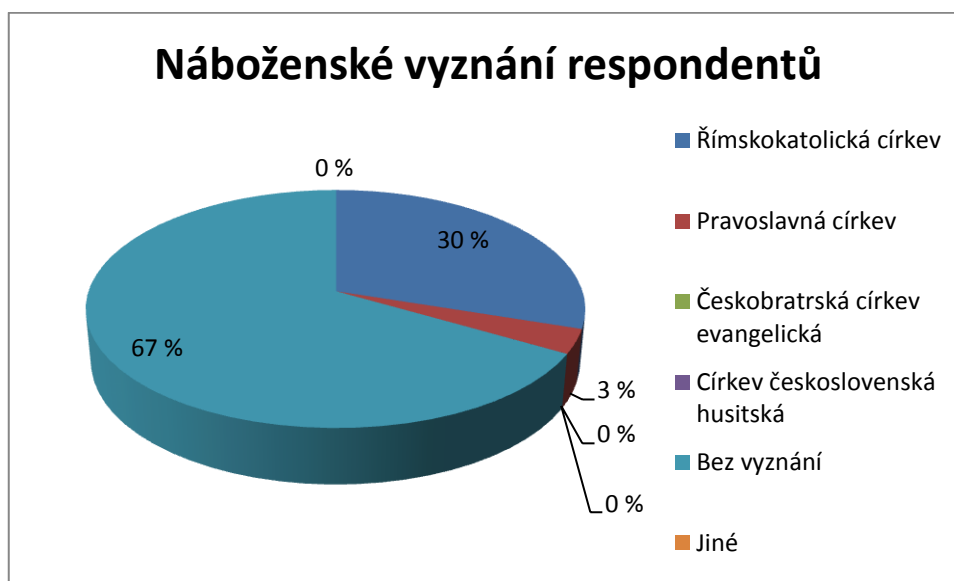
Otázka č. 3 – Jste věřící?

Obrázek 26 – Jste věřící? Zdroj: vlastní

Další otázka byla směřována na zjištění víry respondentů. Nadpoloviční většina dotazovaných zvolila odpověď ne, a to ve 20 případech (67 %). Věřícími jsou 3 osoby (10 %) a spíše věřících je stejný počet. Další 3 osoby (10 %) zvolily možnost, že spíše nejsou věřícími a 1 respondent (3 %) odpověděl, že neví.

Otázka č. 4 – Jaké je vaše náboženské vyznání?

Obrázek 27 – Náboženské vyznání respondentů, zdroj: vlastní

Dále jsem se zabíral otázkou týkající se druhu náboženského vyznání dotazovaných. Došlo zde k totožné situaci jako u otázky předešlé, čili 20 respondentů (67 %) uvedlo, že jsou bez náboženského vyznání. V oblasti laické veřejnosti byly zvolené odpovědi velmi obdobné, jelikož 70 % respondentů bylo taktéž bez náboženského vyznání. Ze zaměstnanců složek IZS uvedlo 9 osob (30 %) Římskokatolické vyznání a 1 (3 %) zvolil Pravoslavné náboženské vyznání. Tato otázka byla polouzavřená, přičemž respondenti zde mohli využít možnosti jiné a doplnit své určité náboženské vyznání. Takovou možnost z odborné veřejnosti však nikdo nezvolil.

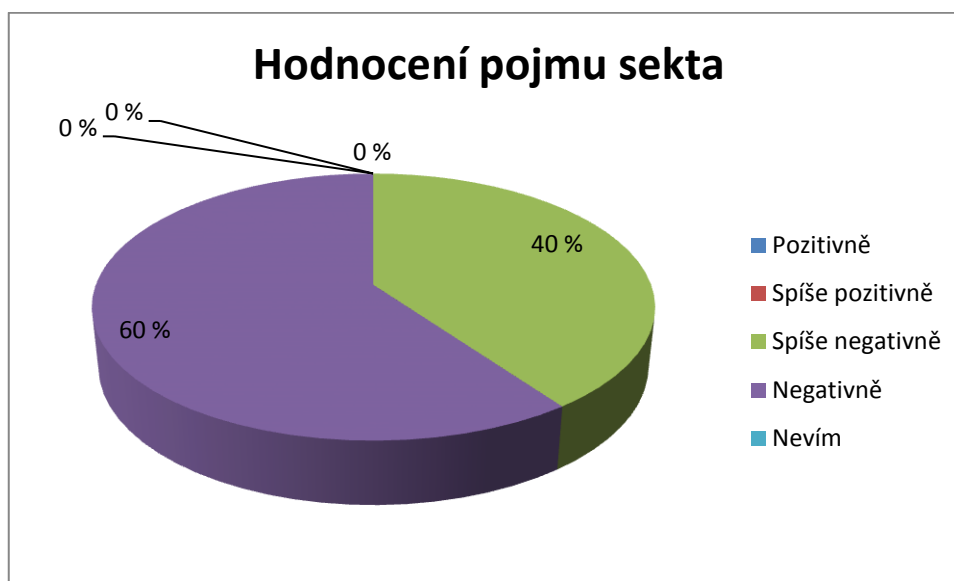
Otázka č. 5 – Setkal/a jste se někdy s pojmem sekta?

Obrázek 28 – Znalost pojmu sekta, zdroj: vlastní

Na otázku č. 5 byla odpověď ze strany složek IZS naprosto jednoznačná. Všechny 30 respondentů (100 %) se shodlo, že se s pojmem sekta v minulosti již setkali.

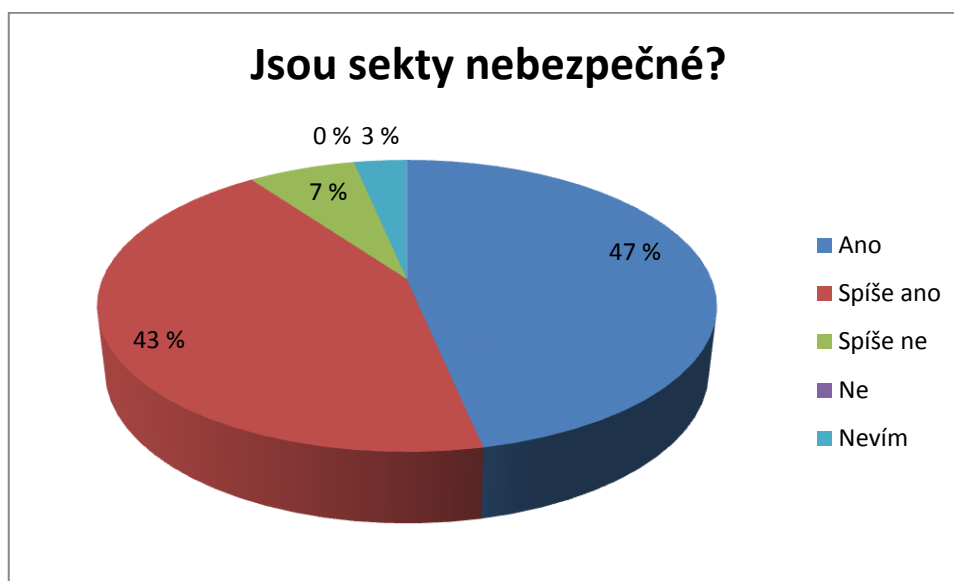
Otázka č. 6 – Jak hodnotíte pojem sekta?

Obrázek 29 – Hodnocení pojmu sekta, zdroj: vlastní

Graf obrázku 29 znázorňuje procentuální rozložení odpovědí odborné veřejnosti. Mým zájmem bylo zjistit, jakým způsobem odborná veřejnost hodnotí pojem sekta. Dle výsledků je patrné, že je výše uvedený pojem hodnocen pouze možnostmi negativně či spíše negativně. Negativně sektu hodnotilo 18 jedinců (60 %) a spíše negativně zbylých 12 respondentů (40 %). Relativně shodné procentuální rozložení grafu odpovědí bylo také u laické veřejnosti.

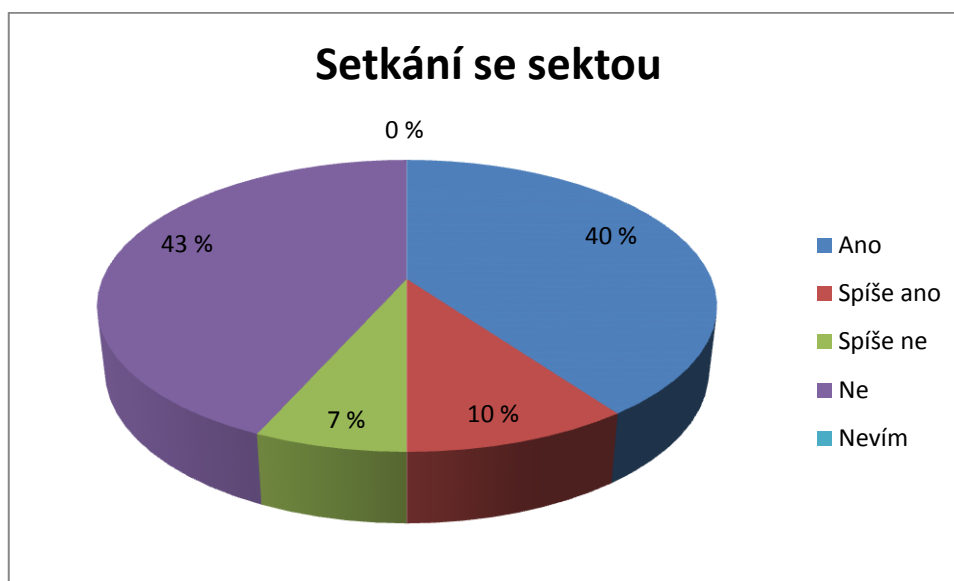
Otázka č. 7 – Jsou podle Vás sekty nebezpečné?

Obrázek 30 – Jsou sekty nebezpečné? Zdroj: vlastní

Účelem této otázky bylo zjistit, zda odborná veřejnost spatřuje v sektách nebezpečí. Dle obrázku 30 je zřejmé, že ano či spíše ano. Tímto způsobem odpovědělo celkem 27 respondentů (90 %). Další 2 členové (7 %) složek IZS spíše nespátřují nebezpečí v sektářství a 1 respondent (3 %) si není jistý, zda jsou sekty nebezpečné. U této otázky dochází také k relativní procentuální shodě odpovědí mezi laickou a odbornou veřejností. Laická veřejnost hodnotí sekty jako nebezpečné nebo spíše nebezpečné v 86 %. V oblasti odborné veřejnosti se s tímto názorem ztotožňuje 90 % odpovědí.

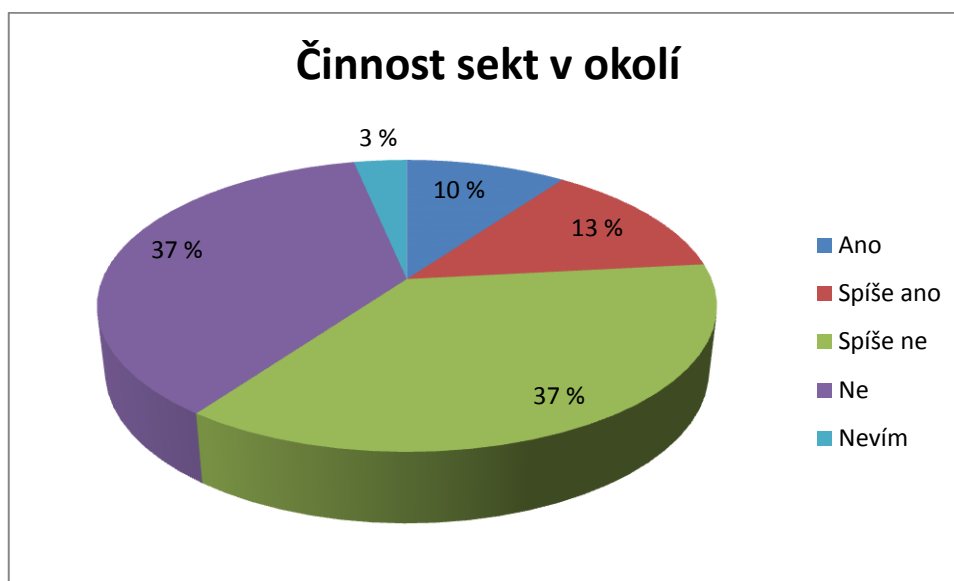
Otázka č. 8 – Setkal/a jste se někdy se sektou osobně?

Obrázek 31 – Setkání se sektou, zdroj: vlastní

Tento graf obrázku 31 přináší informace o tom, zda se zúčastnění již v minulosti setkali se sektou či nikoliv. Odpovědi nebyly zcela jednoznačné. Se sektou se neseťkalo 13 respondentů (43 %), naopak dalších 12 (40 %) se s ní již setkalo. Pouze 3 respondenti (10 %) se spíše se sektou setkali a další 2 zvolili možnost spíše ne (7 %). Z uvedeného tedy vyplývá, že 50 % odborné veřejnosti má se sektami jisté zkušenosti nebo se s nimi spíše osobně setkala a zbylých 50 % spíše ne, popřípadě vůbec ne. V okruhu laické veřejnosti se se sektou setkalo a spíše setkalo 47 % dotazovaných a neseťkalo, popřípadě spíše neseťkalo 51 % respondentů.

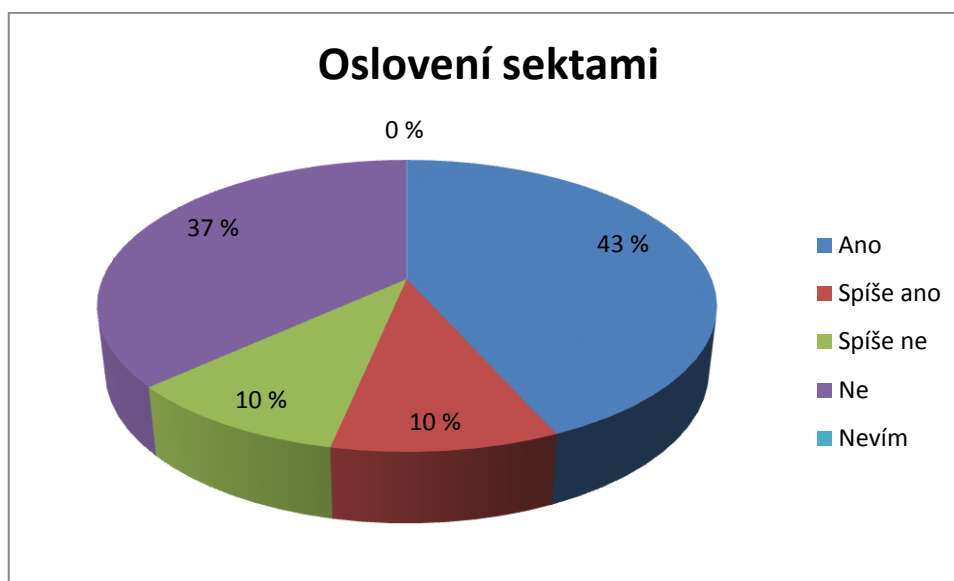
Otázka č. 9 – Víte o činnosti sekt ve svém okolí?

Obrázek 32 – Činnost sekt v okolí, zdroj: vlastní

Celkově si odborná veřejnost v této otázce není vědoma činnosti sekt v jejich okolí. Nejčastějšími zvolenými možnostmi byly odpovědi spíše ne, a to v 11 případech (37 %) a ne, také v 11 případech (37 %). 4 respondenti (13 %) spíše vědí o činnosti sekt v okolí a 3 dotazovaní (10 %) jsou si vědomi činnostmi sekt v okolí. Pouze 1 osoba (3%) z výzkumného souboru uvedla, že neví. Záporně na tuto otázku odpovědělo 74 % respondentů z řad složek IZS, přičemž stejnou volbu učinilo i 63 % laické veřejnosti. Dále si je laická veřejnost vědoma, popřípadě spíše vědoma činnostmi sekt ve svém okolí v 35 % případů. U odborné veřejnosti je tomu ve 23 % z celkového počtu.

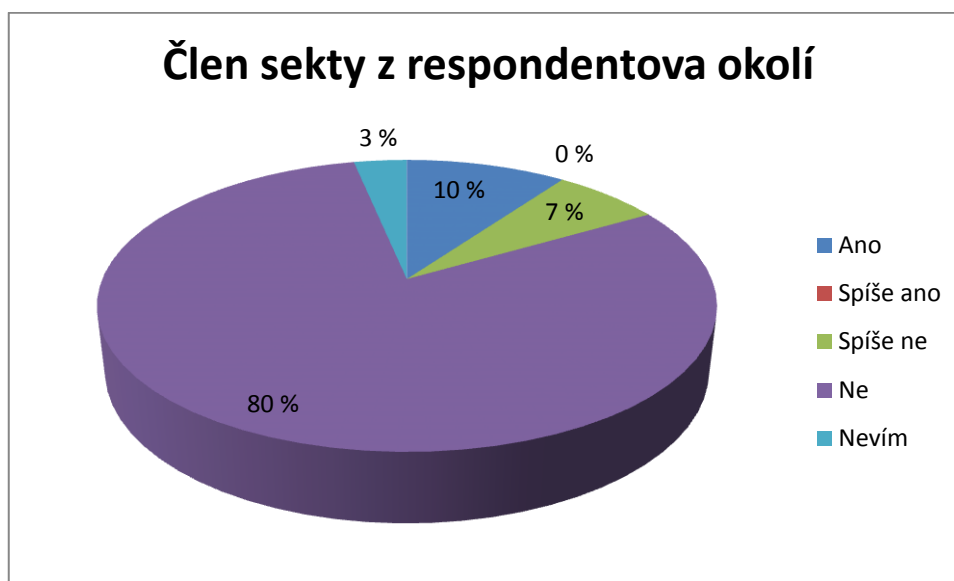
Otázka č. 10 – Oslovila vás již někdy sekta?

Obrázek 33 – Oslovení sektami, zdroj: vlastní

Respondenty sekta již oslovila ve 13 případech (43 %). Možnost spíše ano byla uvedena 3 respondenty (10 %). Dalších 11 dotazovaných (37 %) nebylo sektou osloveno a 3 (10 %) spíše také ne. Z výše uvedeného grafu vyplývá, že odborná veřejnost byla oslovena, popřípadě spíše oslovena, v 53 %. Laická veřejnost v 60 %.

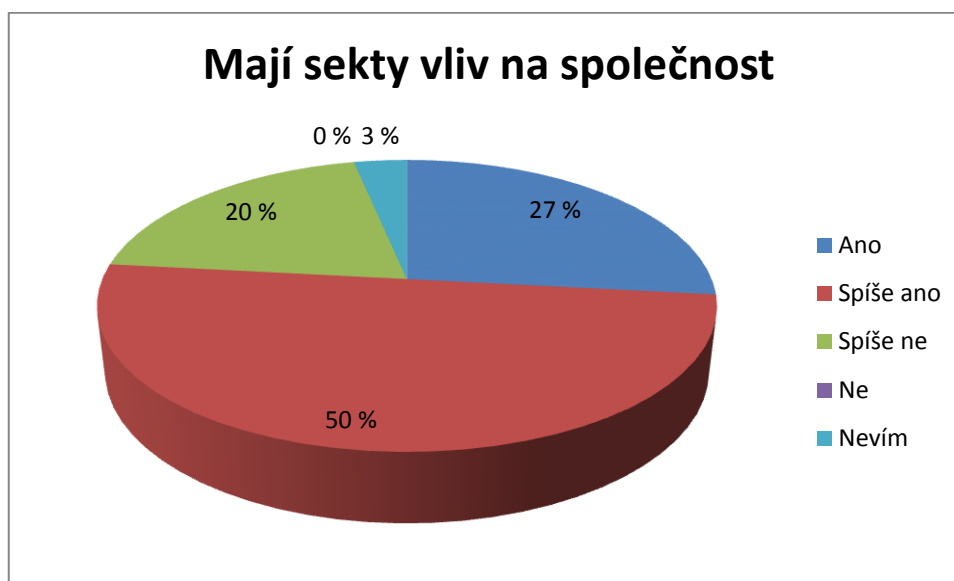
Otázka č. 11 – Byl členem sekty někdo z vašeho okolí?

Obrázek 34 – Člen sekty z respondentova okolí, zdroj: vlastní

Z grafu je zřejmé, že většina respondentů, přesněji 24 (80 %), neshledala žádnou účast svých známých či osoby z blízkého okolí v oblasti sekty. Možnost spíše ne zvolili 2 respondenti (7 %). U 3 dotazovaných (10 %) ovšem dle jejich odpovědí již došlo k situaci, v níž byl někdo z jejich okolí členem sekty. V okolí respondenta se stoupencem náboženské skupiny nestal či spíše nestal nikdo. S touto situací se ztotožnilo 87 % zúčastněných z celkového počtu. U laické veřejnosti je tomu tak v 73 %. Kladně na tuto otázku odpovědělo 10 % odborné veřejnosti a 20 % laické veřejnosti.

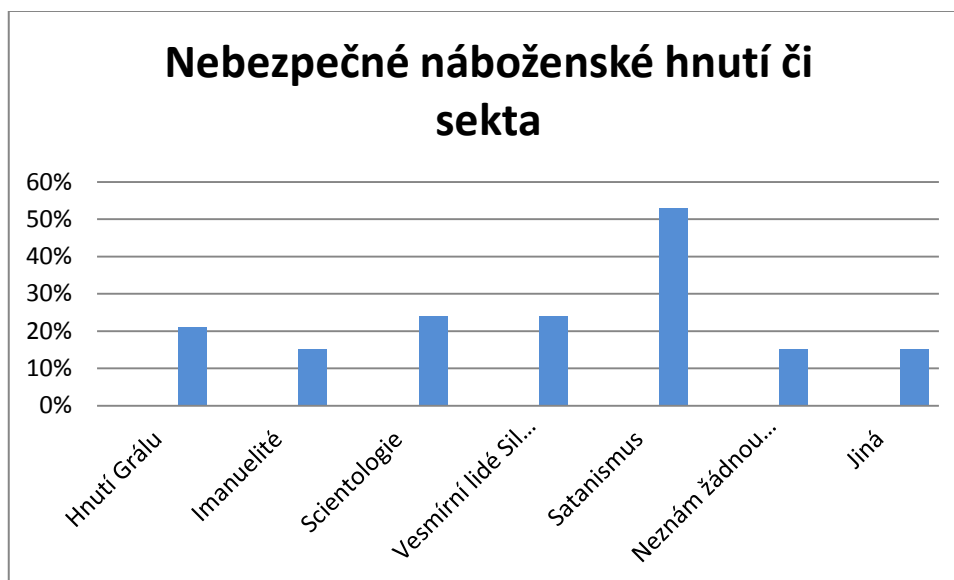
Otázka č. 12 – Myslíte si, že mají sekty vliv na společnost?

Obrázek 35 – Mají sekty vliv na společnost, zdroj: vlastní

Přesně polovina respondentů se domnívá, že sekty spíše mají vliv na společnost. Dalších 8 dotazovaných (27 %) se přiklonilo k názoru, že na společnost sekty vliv skutečně mají. Spíše ne zvolilo 6 respondentů (20 %) a svým postojem k dané problematice si není jist pouze 1 z dotazovaných (3 %). Odpověď, že nemají na společnost žádný vliv, nezvolil žádný ze zúčastněných. Odborná veřejnost odpovídala na tuto otázku nejčastěji kladně, tudíž jsou toho názoru, že sekty mají, popřípadě spíše mají vliv na společnost. Tato odpověď byla zvolena v 77 %. Stejně tak hodnotila tuto otázku laická veřejnost v 69 % odpovědí.

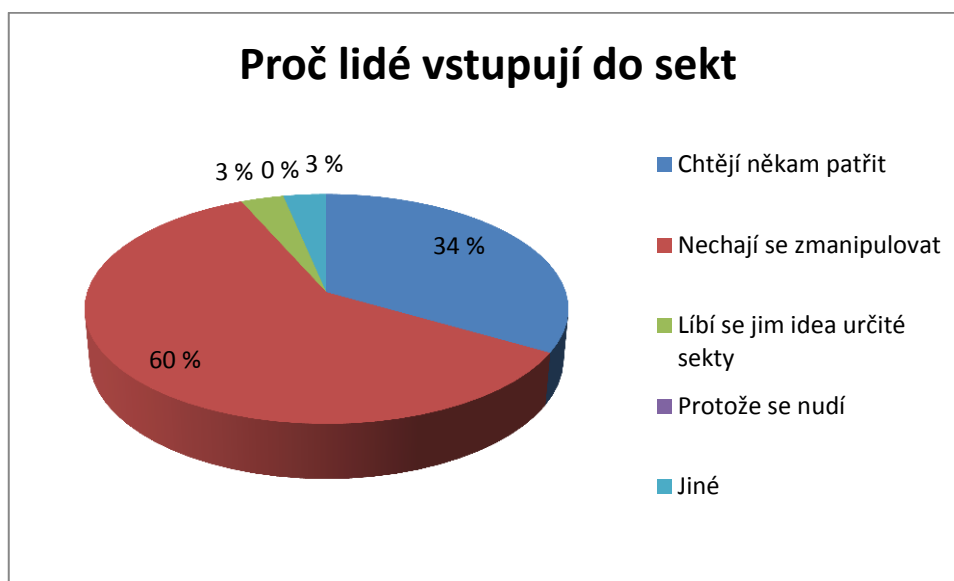
Otázka č. 13 – Považujete nějaké náboženské hnutí či sektu za nebezpečné? Je možné zvolit více možností

Obrázek 36 – Nebezpečné náboženské hnutí či sekta, zdroj: vlastní

Otázka č. 13 měla za úkol prověřit, zda složky IZS mají povědomí o náboženských skupinách, popřípadě sektách, se kterými souvisí potenciální nebezpečí. V historii se objevily určité nebezpečné sekty, přičemž se v mnoha případech oddělily z výše uvedených náboženských hnutí. Otázka byla polouzavřená, tzn., že respondenti měli možnost doplnit svůj vlastní názor a také zvolit více variant. Nejčastěji volenou odpovědí se stal Satanismus, respondenti jej zvolili v 16 případech (53 %). Následovala Scientologie 7krát (24 %) a Vesmírní lidé Sil světla, kteří byli vybráni také 7krát (24 %). Za nebezpečné hnutí či sektu považuje odborná veřejnost Hnutí Grálu se 6 hlasy (21 %). Po 5 hlasech dostali Imanuelité (15 %), dále se umístila možnost neznám žádnou sektu (15 %) a volba jiná (15 %). Respondenti doplnili Svědky Jehovovy ve 3 případech, dále zde bylo zastoupeno uskupení Óm šinrikjó. Pouze jedna osoba zastávala názor, že konkrétní sekty nepovažuje za nebezpečné. V procentuálním srovnání laická veřejnost volila nejčastěji nebezpečné náboženské hnutí či sektu Hnutí Grálu ve 45 %, následovala odpověď neznám žádnou sektu ve 35 % a Satanismus s 27 % odpovědí. Odborná veřejnost volila nejčastěji Satanismus v 53 %, dále Scientologii ve 24 % a Vesmírní lidé Sil Světla také ve 24 % případů.

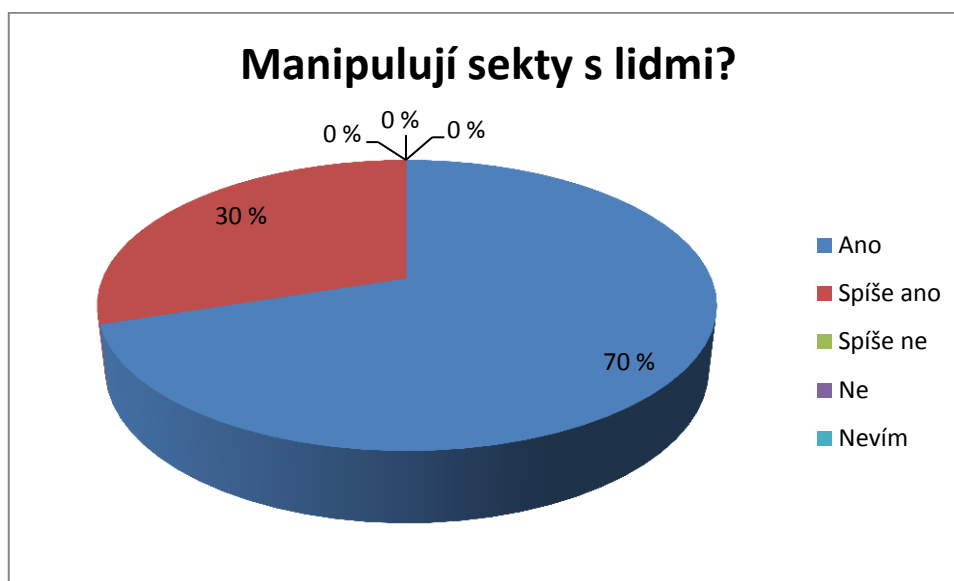
Otázka č. 14 – Proč podle Vás lidé vstupují do sekt?

Obrázek 37 - Proč lidé vstupují do sekt, zdroj: vlastní

Další otázka se týkala názorů dotazovaných na pravděpodobný důvod vstupu jedinců do sekt. V podstatě všechny vypsané možnosti byly správnou volbou, cílem však bylo zjistit, jakou možnost respondenti považují za nejpravděpodobnější. Odborná veřejnost se v nadpoloviční většině shodla, že lidé vstupují do sekt z důvodu zmanipulování. Takto odpovědělo 60 %, čili celkem 18 respondentů. Dalších 10 (34 %) se domnívá, že tito lidé chtějí patřit do nějaké společnosti, a proto zvolí právě vstup do sekty. 1 názor (3 %) byl takový, že lidé se uchýlí ke vstupu do sekty, protože se jim líbí její idea. Tato otázka byla taktéž polouzavřená, respondenti mohli tedy doplnit svůj vlastní názor. Doplnění se objevilo v odpovědi pouze jednoho dotazovaného, přičemž jeho znění je následující: „Některé sekty odkupují dluhy respondentů, tím je vlákají do vstupu a poté jim nastolí nelidské podmínky“. Rozdíl odpovědí ve výzkumném souboru není příliš markantní. U laické veřejnosti zvolilo možnost manipulace 50 % respondentů a 34 % respondentů uvedlo, že budoucí stoupenci chtějí patřit do nějaké společnosti.

Otázka č. 15 – Manipulují sekty s lidmi?

Obrázek 38 – Manipulují sekty s lidmi? Zdroj: vlastní

Názor respondentů na otázku, zda sekty manipulují s lidmi, je dle obrázku 38 zcela zřejmý. Dle odborné veřejnosti se 21 zúčastněných (70 %) domnívá, že sekty manipulují s lidmi a dalších 9 dotazovaných (30 %) si spíše myslí, že dochází k manipulaci. Ostatní možnosti odpovědi nikdo nezvolil. U laické veřejnosti bylo rozložení grafu velmi podobné. Z této skupiny variantu ano zvolilo 67 % a možnost spíše ano byla označena 30 % respondentů.

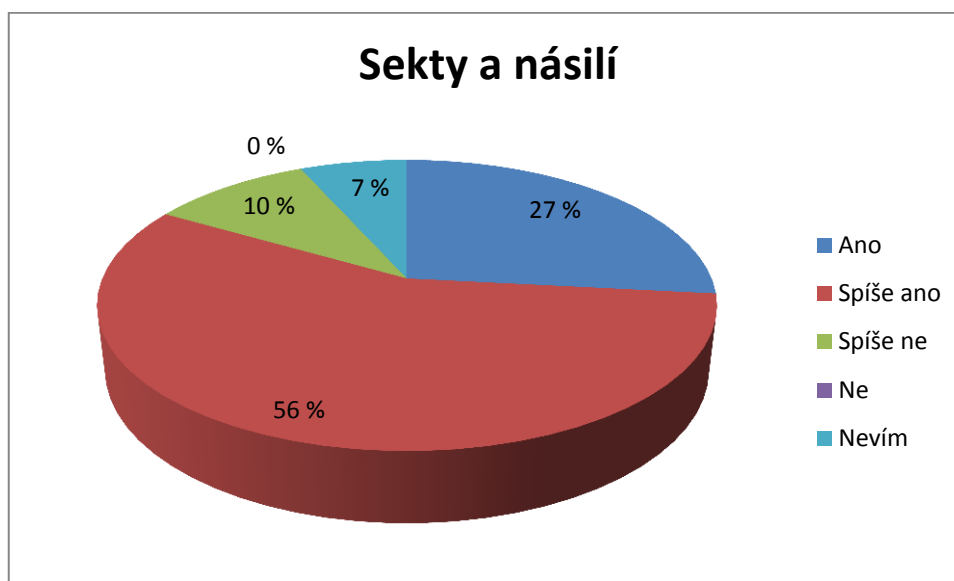
Otázka č. 16 – Lze se proti sektám bránit?

Obrázek 39 – Lze se proti sektám bránit? Zdroj: vlastní

Celkem 13 respondentů (44 %) je přesvědčeno, že je možné se proti sektám bránit. Odpověď spíše ano byla označena 7 dotazovanými (23 %). Názor zastávající přesvědčení, že se spíše nelze bránit proti působení sekt, projevilo 8 osob (27 %). Po 1 hlasu byly zvoleny možnosti ne (3 %) a nevím (3 %). Ke kladné odpovědi se tedy přiklonilo 67 % respondentů a k odpovědi záporné 30 % respondentů odborné veřejnosti. U laické veřejnosti bylo 77 % na straně kladné odpovědi, tzn. že se lze, popřípadě spíše lze bránit proti sektám. Dalších 15 % respondentů je přesvědčeno, že se nelze nebo spíše nelze bránit sektám.

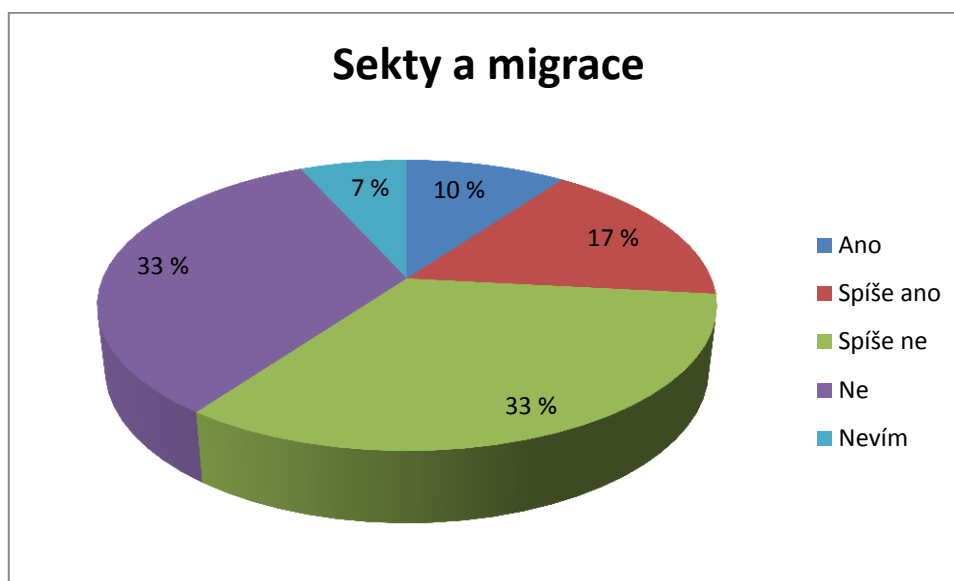
Otázka č. 17 – Myslíte si, že sekty souvisí s násilím?

Obrázek 40 – Sekty a násilí, zdroj: vlastní

Cílem otázky č. 17 bylo zjistit, zda si respondenti spojují sektu s násilím. Obrázek 40 poukazuje na to, že 8 dotazovaných (27 %) opravdu spatřuje souvislost mezi sektou a násilím. Že spíše souvisí násilí se sektou se domnívá 17 respondentů (56 %), 3 dotazovaní (10 %) si tuto souvislost spíše nespojují a 2 osoby si nejsou jisty (7 %). Odpovědi ano a spíše ano zvolilo 83 % odborné veřejnosti. U laické veřejnosti takto učinilo 51 % respondentů.

Otázka č. 18 – Myslíte si, že sekty souvisí s migrací?

Obrázek 41 – Sekty a migrace, zdroj: vlastní

Zda sekty souvisí s migrací bylo z pohledu odborné veřejnosti hodnoceno spíše záporně. Tzn. že 20 respondentů (66 %) uvedlo, že sekty spíše nesouvisí nebo nijak nesouvisí s migrací. O opačném názoru je přesvědčeno 8 respondentů (27 %). Možnost nevím zvolili 2 dotazovaní (7 %). Odborná veřejnost tedy volila v 66 % možnost spíše ne a odpověď ne. Laická veřejnost tytéž dvě možnosti zvolila v 65 % odpovědích.

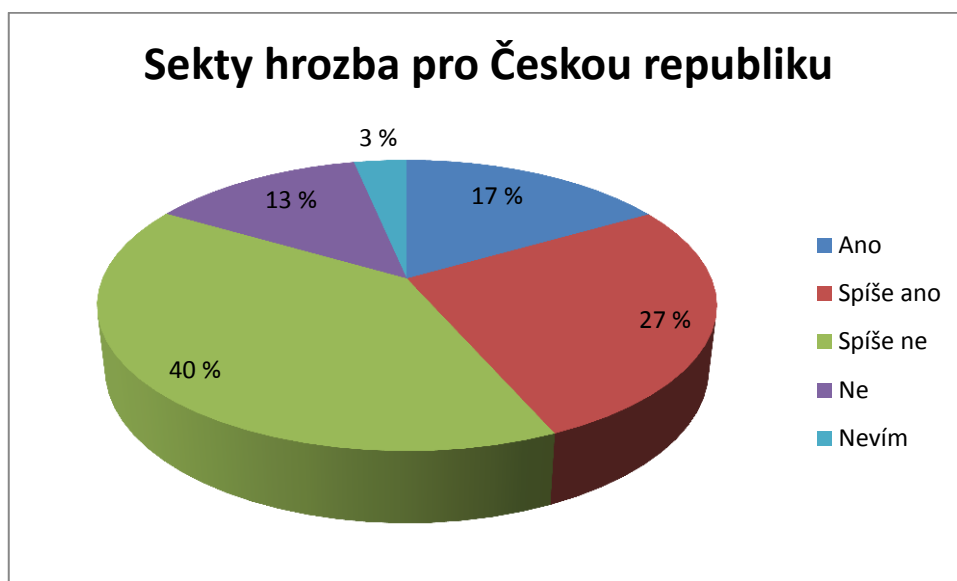
Otázka č. 19 – Myslíte si, že jsou sekty hrozbou pro svět?

Obrázek 42 – Sekty hrozba pro svět, zdroj: vlastní

Úkolem další otázky bylo zjistit, jak respondenti složek IZS vnímají hrozbu ze strany sekt ve světovém měřítku. Že sekty jsou spíše hrozbou pro svět zvolilo 10 respondentů (33 %). Ano, jsou hrozbou pro svět, se domnívá 8 dotazovaných (27 %). Možnost nespátřuji hrozbu pro svět zvolilo 7 respondentů (23 %) a odpověď ne se zde objevila celkem 3krát (10 %). K možnosti nevím se přihlásili 2 jedinci (7 %). Názor pojednávající o sektách jako o hrozbách pro společnost tedy volilo 60 % odborné veřejnosti. U laické veřejnosti takto reagovalo 58 % respondentů.

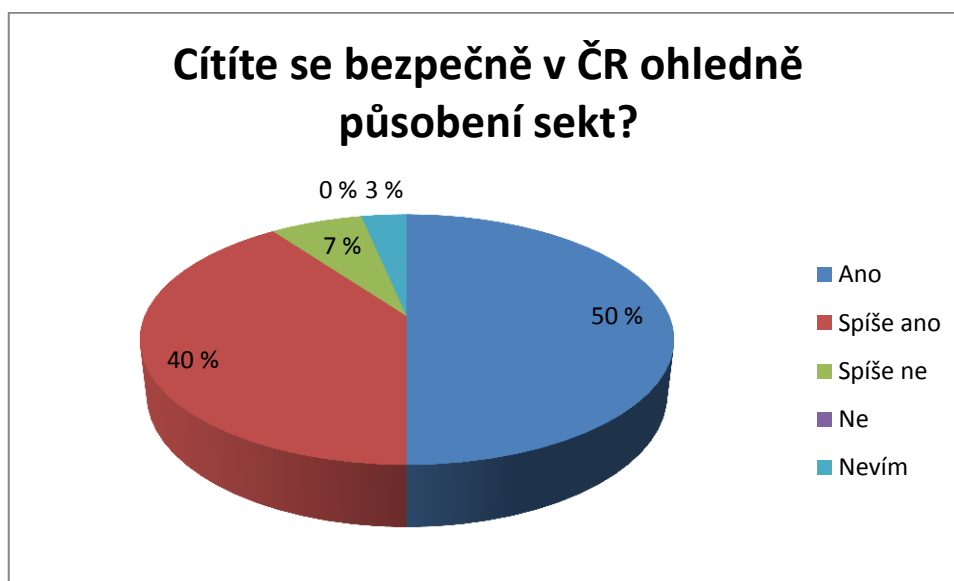
Otázka č. 20 – Myslíte si, že jsou sekty hrozbou pro Českou republiku?

Obrázek 43 – Sekty hrozba pro Českou republiku, zdroj: vlastní

Graf obrázku 43 znázorňuje rozložení odpovědí ve vnímání ohrožení sektami pro ČR. Respondenti z řad odborné veřejnosti spíše nespátřují hrozbu pro ČR ze strany sekt, a to celkem ve 12 odpovědích (40 %). Že spíše spatřují sekty jako hrozbu pro ČR se domnívá 8 respondentů (27 %). Možnost ano, myslím si, že jsou sekty hrozbou pro ČR, byla zvolena 5 respondenty (17 %) a odpověď ne, nemyslím si, 4 dotazovanými (13 %). Jedna osoba (3 %) uvedla, že neví. Na stranu názoru, že spíše nejsou sekty hrozbou pro ČR, se staví 53 % odborné veřejnosti, u laické veřejnosti dokonce 62 % respondentů. Naopak že spíše jsou, popřípadě jsou sekty hrozbou pro ČR, se domnívá 44 % odborné veřejnosti a 33 % veřejnosti laické.

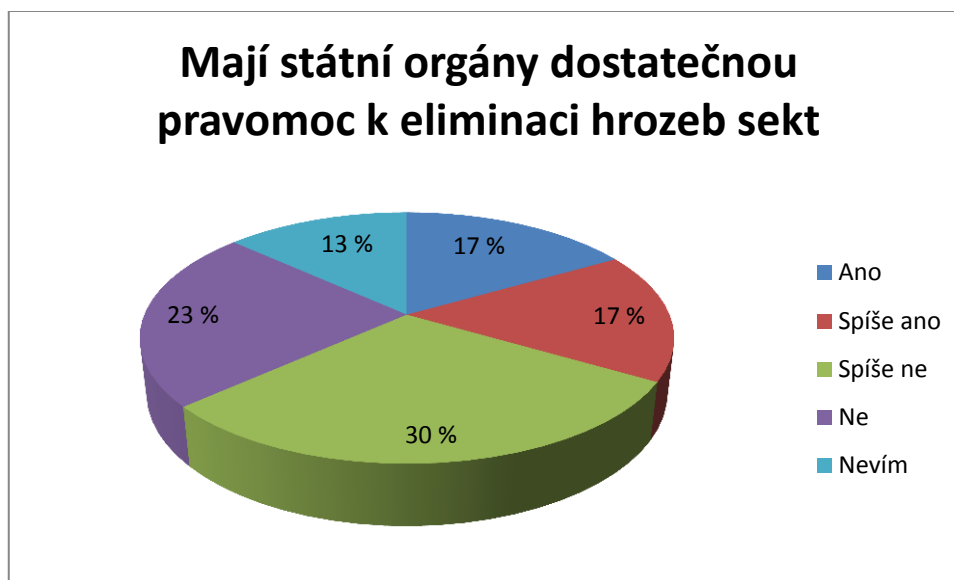
Otázka č. 21 – Cítíte se bezpečně v České republice ohledně působení sekt?

Obrázek 44 – Cítíte se bezpečně v ČR ohledně působení sekt? Zdroj: vlastní

Přesně polovina respondentů se cítí bezpečně ohledně působení sekt v ČR. Tj. 15 respondentů (50 %). Dalších 12 dotazovaných (40 %) se spíše cítí bezpečně v ČR ohledně sekt. 2 jedinci (7 %) se spíše necítí bezpečně ohledně působení sekt a 1 osoba si svou odpovědí není zcela jistá (3 %). Odpověď spíše ano a ano zvolilo 90 % respondentů z řad odborné veřejnosti. U laiků si tyto odpovědi vybralo 83 % respondentů.

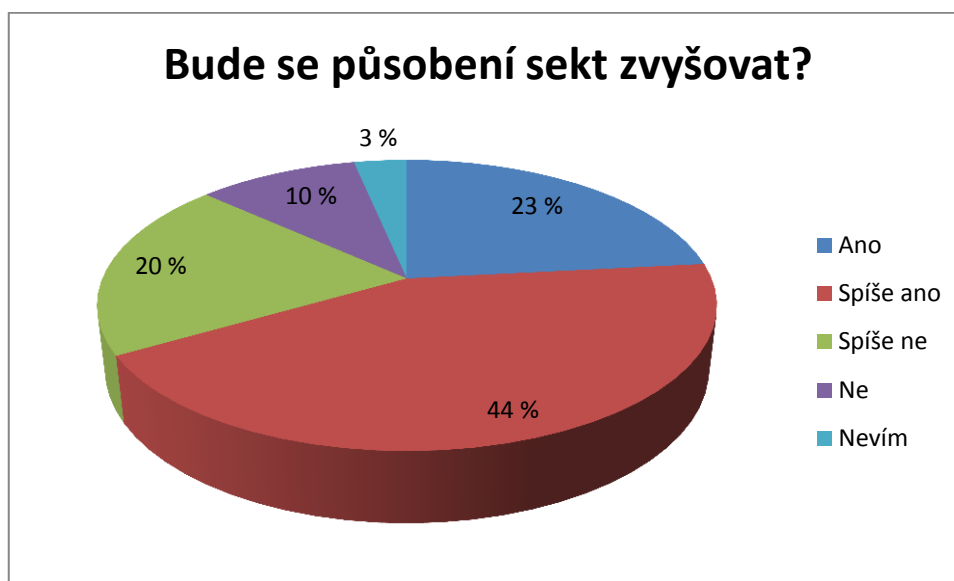
Otázka č. 22 – Myslíte si, že státní orgány mají dostatečnou pravomoc k eliminaci hrozeb ze strany sekt?

Obrázek 45 – Mají státní orgány dostatečnou pravomoc k eliminaci hrozeb sekt,
zdroj: vlastní

Cílem předposlední otázky bylo zjistit, zda výzkumný soubor považuje státní orgány za dostatečně pravomocné k eliminaci hrozeb ze stran sekt. Nejvíce osob vybraných z odborných složek IZS odpovědělo, že spíše ne. Takto jednalo 9 respondentů (30 %). Odpověď týkající se názoru, že státní orgány nemají dostatečnou pravomoc k eliminaci sekt, zvolilo 7 dotazovaných (23 %). 5 respondentů (17 %) si vybralo možnost ano, státní orgány mají pravomoc k eliminaci sekt a dalších 5 dotazovaných odpovědělo spíše ano (17 %). Pouze 4 respondenti (13 %) zvolili variantu nevím. Odborná veřejnost tedy volila nejčastěji možnost, že státní orgány nemají, popřípadě spíše nemají dostatečnou pravomoc na eliminaci hrozeb sekt. Takto dotazovaní jednali v 53 % odpovědí. V oblasti laického výzkumného souboru tento názor zastávalo 63 % osob. O dostatečné pravomoci na eliminaci sekt bylo přesvědčeno 34 % odpovědí odborné veřejnosti a 18 % odpovědí laické veřejnosti.

Otázka č. 23 – Myslíte si, že se působení sekt bude v budoucnu zvyšovat?

Obrázek 46 – Bude se působení sekt zvyšovat? Zdroj: vlastní

Poslední otázka v dotazníku se týkala rozšiřování sekt v budoucnu. Zájímá mě názor odborné veřejnosti na to, zda budou vznikat nové sekty a zda se budou nadále rozšiřovat. Reagovalo 13 respondentů (44 %) názorem, že se spíše bude působení sekt zvyšovat. Druhou nejvíce volenou odpovědí se 7 respondenty (23 %) byla taktéž kladná odpověď ano, sekty se budou v budoucnu rozšiřovat. K možnosti sekty se spíše nebudou a nebudou se rozšiřovat se přiklonilo 9 dotazovaných (30 %). Odpověď nevím zvolil pouze 1 respondent (3 %). O tom, že se působení sekt bude, popřípadě spíše bude zvyšovat, je přesvědčeno 67 % odborné veřejnosti. U laiků tento názor zastává 61 % respondentů. Že se působení sekt nebude, popřípadě spíše nebude zvyšovat si myslí 30 % odborné a 21% laické veřejnosti.

4.3 Výsledky statistického šetření

Tabulka č. 2 porovnává relativní četnosti (v %) souhlasných odpovědí laické veřejnosti a odborné veřejnosti na otázky 5 - 12 a 15 - 23. V posledním sloupci je vždy pomocí p-value napsán výsledek testu.

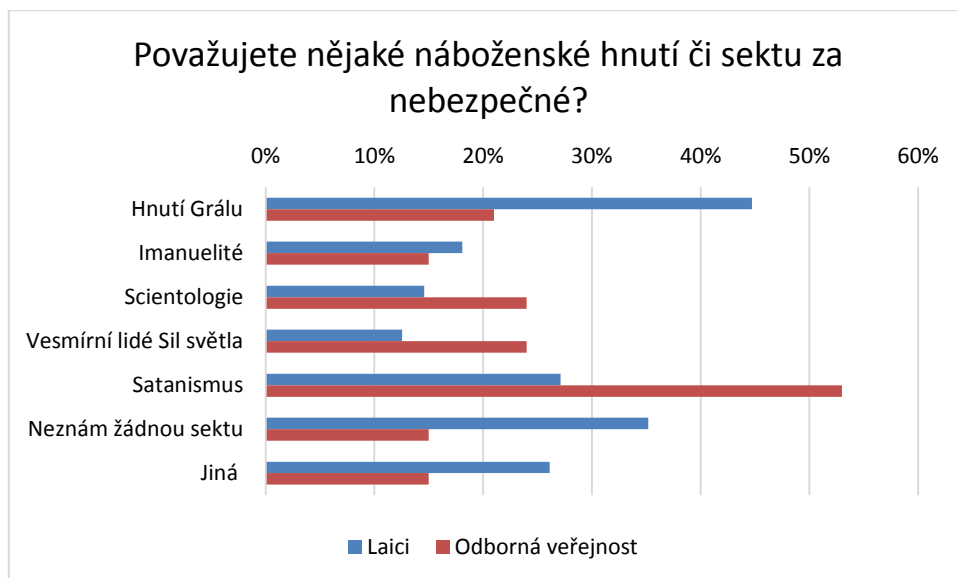
Tabulka č. 2 - Porovnání relativních četností na jednotlivé otázky mezi laickou a odbornou veřejností

Číslo otázky	Laická veřejnost	Odborná veřejnost	p-value
5	97,0 %	100,0 %	0,337
6	2,5 %	0,0 %	0,379
7	85,4 %	90,0 %	0,497
8	46,7 %	50,0 %	0,728
9	35,7 %	23,3 %	0,180
10	59,3 %	53,3 %	0,535
11	20,1 %	10,0 %	0,187
12	68,3 %	76,7 %	0,352
13	viz tabulka č. 3		
14	.	.	.
15	96,5 %	100,0 %	0,298
16	76,9 %	66,7 %	0,226
17	51,3 %	83,3 %	0,001
18	27,1 %	26,7 %	0,960
19	58,3 %	60,0 %	0,857
20	33,2 %	43,3 %	0,280
21	82,9 %	90,0 %	0,327
22	18,1 %	33,3 %	0,052
23	60,8 %	66,7 %	0,535
Počet respondentů	199	30	.

Zdroj: vlastní

Z výsledků je patrné, že se názory obou výzkumných skupin liší v otázce č. 17 (p-value <0,05).

V otázce č. 13 mohli respondenti zvolit více odpovědí, a proto byla otázka vyhodnocena zvlášť. Výsledky zachycuje graf obrázku 47.

Obrázek 47 – Porovnání relativních četností v otázce č. 13 mezi laiky a odbornou veřejností, zdroj: vlastní

Tabulka č. 3 – Test shody relativních četností v otázce č. 13 mezi laickou a odbornou veřejností

Považujete nějaké náboženské hnutí či sektu za nebezpečné?			
Sekta	Laici	Odborná veřejnost	p-value
Hnutí Grálu	45 %	21 %	0,013
Imanuelité	18 %	15 %	0,689
Scientologie	15 %	24 %	0,211
Vesmírní lidé Sil světla	13 %	24 %	0,110
Satanismus	27 %	53 %	0,004
Neznám žádnou sektu	35 %	15 %	0,029
Jiná	26 %	15 %	0,194
Počet respondentů	199	30	.

Zdroj: vlastní

Z výsledků testu o shodě dvou relativních četností vyplývá, že existují rozdíly mezi názory laické a odborné veřejnosti ($p\text{-value} < 0,05$). Hnutí Grálu považuje za nebezpečné zejména laická veřejnost ($p\text{-value} 0,013$), zatím co Satanismus považuje za nebezpečný zejména veřejnost odborná ($p\text{-value} 0,004$). Zajímavé je, že laická veřejnost častěji uváděla, že nezná žádnou sektu ($p\text{-value} 0,029$).

Dle statistických výsledků byly odpovědi ze dvou společenských oblastí relativně shodnými až na dvě otázky, které splňovaly kritérium hladiny významnosti $\alpha = 0,05$. Informovanost respondentů se porovnávala využitím testu o shodě dvou relativních četností na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ a stanovení nulové a alternativní hypotézy. To znamená, že stanovená pracovní hypotéza byla ověřena a je tedy patrný rozdíl v informovanosti o hrozbách sekt v České republice mezi laickou a odbornou veřejností a to především v otázce č. 17 a otázce č. 13.

5. Diskuze

Dotazníkové šetření

Z výsledků dotazníkové šetření, grafického a statistického zpracování odpovědí respondentů v jednotlivých otázkách je patrné, že nejvíce statisticky rozdílnou odpověď výzkumného souboru tvořila otázka č. 17 týkající se souvislosti mezi sektami a násilím. Jako jediná otázka měla parametry zvolené hladiny významnosti $\alpha = 0,05$ (p-value 0,001). Pokud shrneme odpovědi spíše ano a ano, laická veřejnost v tomto případě spatřuje souvislost násilí se sektou v 51 % odpovědí. Odborná veřejnost tuto skutečnost hodnotila v 81 % odpovědí, z čehož vyplývá, že složky IZS spatřují souvislost mezi násilím a sektou jako pravděpodobnější variantu. 36 % osob vybraných z laické veřejnosti a 10 % jedinců z veřejnosti odborné se domnívá, že pojmy násilí a sekta spolu nejsou či spíše nejsou úzce spjaty. Dle mého názoru dominuje v sektářském prostředí především psychická manipulace či již zmíněné „vymývání mozků“. Pokud dojde k situaci, v níž je jedincova mysl zmanipulována, osoba přestává být v mnoha ohledech logicky a racionálně uvažující a pouze slepě následuje vůdce skupiny, pro něhož je ochotna vše obětovat. Proto by v tomto případě nemělo docházet k násilí uvnitř sekt, protože je jedinec plně oddaný (zmanipulovaný) danému náboženskému společenství. Sebevražedné úmysly členů jsou však v sektách spatřovány častěji. Odlišný pohled na tuto problematiku však může nastat v situaci, v níž se již stávající člen hnutí pokusí sektu opustit, popřípadě se začne proti sektě bouřit. V takovém případě vůdce může potenciálně přijít o svého člena, avšak může být vyzrazena i určitá tajná záležitost, tajné učení, ideje, plány apod. Tato situace je pro vůdce skupiny velmi nežádoucí, a proto se mnohdy uchyluje k násilí či potrestání člena. Tímto jednáním v některých případech skutečně zamezí odchodu člena a tím pádem i vyzrazení tajných interních záležitostí, zároveň udrží ostatní členy skupiny ve strachu z vystoupení z komunity (př. Óm šinrikjó). Tímto si zdatně uchovává vůdcovské postavení za pomoci strachu. Například Navaro a Poynter (2015) k tomuto dodávají, že pokud se někdo snaží opustit sektu, vůdce se mu v tom všemožně psychicky i fyzicky snaží zabránit. Dále autoři dodávají, že vůdce skupiny je schopný učinit i likvidaci těch, kteří mu odporují nebo se s jeho názory a jednáním plně neztotožňují. Příklad z historie sekty Óm šinrikjó, v němž Vojtíšek (2009) zmiňuje ve své knize vraždu člena této sekty z důvodu

jeho odchodu a odmítnutí podřídít se vůdci. Vojtíšek (2009) dále dodává, že vražda tohoto člena byla pravděpodobně spáchána proto, aby nevyzradil žádná tajemství, jelikož sekta se v této době pokoušela být registrována a uznána za náboženskou skupinu.

Statisticky relativně rozdílné odpovědi byly patrné také v otázce č. 22 (p-value 0,052). Tato otázka přesáhla statisticky stanovenou hladinu významnosti $\alpha = 0,05$. Přesto se jednalo o druhou nejčastěji rozdílnou odpověď ve výzkumném souboru. Předmětem výzkumu zde byla otázka, zda státní orgány mají dostatečnou pravomoc k eliminaci hrozeb ze strany sekt. Celkově je výzkumný soubor přikloněn na stranu negativního zhodnocení pravomoci státních orgánů k eliminaci sekt. To znamená, že oba výzkumné soubory hodnotí v nadpoloviční většině možnost, že státní orgány nemají dostatečnou pravomoc sekty eliminovat. Laická veřejnost se domnívá, že státní orgány spíše nemají, popřípadě nemají dostatečnou pravomoc v této záležitosti v 63 % odpovědí. Odborná veřejnost výše uvedené spatřuje v 53 % z celkového počtu. O dostatečné pravomoci k eliminaci je naopak přesvědčeno 18 % laické veřejnosti. Odborná veřejnost hodnotí danou problematiku pozitivní odpovědí ve 34 % z celku. Oba výzkumné soubory se tedy přiklánějí k názoru, že státní orgány nemají dostatečnou pravomoc k eliminaci sekt. Veřejnost odborná se však k této otázce, soudě dle statistického zhodnocení, přiklání spíše na stranu státu, tzn., že oproti laické veřejnosti hodnotí pravomoci státu ohledně eliminace sekt pozitivněji. Podle mého mínění je tato otázka velmi těžko zodpověditelná. Státní orgány, tedy MV, MK a PČR, které by se problematikou sektářství měly zabývat, mají v tomto ohledu složitou situaci. V ČR je deklarována svoboda náboženského vyznání, a tudíž vznik náboženských skupin, jež mají určitou společnou ideu, není nijak státem trestně stíhaný (pokud ovšem neporušují bezpečnost a pořádek). Každá nově vzniklá náboženská skupina nemusí mít vždy sektářské kořeny. Je však samozřejmostí mít se na pozoru před nově vznikajícími náboženskými organizacemi. Například Štampach (2010) uvádí, že mezi NNH lze sektářské rysy očekávat častěji. Ne vždy jsou však NNH synonymem slova sekta. Pokud ovšem náboženské uskupení svou podstatou a jednáním příznačným pro sektu skutečně vznikne, její včasné vypátrání státními orgány je mnohdy velmi náročné. Dochází též k situacím, v nichž pověřené instituce nemají o vzniklé sektě žádné povědomí a získají o ní přehled až v okamžiku, kdy dojde k extremistickému činu vyvolanému skupinou

jedinců či jedinci samými vyznávajícími danou sektu. Teprve tehdy začíná pátrání po náboženské skupině. Slovo pátrat je v této situaci výrazem adekvátním, jelikož je velmi náročné skupiny skutečně objevit. Jak již bylo v této práci zmíněno dříve, sekty se vyznačují mimo jiné i tím, že se straní společnosti a tímto dochází ke značné izolovanosti celé skupiny. Právě v izolovanosti osobně spatřuji značnou problematiku týkající se sekt, protože takové jednání potenciálně může vyústit v určité nebezpečí jak pro členy sekty, tak i pro okolní společnost. Izolovanost již v historii vyvolala mnoho tragédií. Ukázkovým příkladem tohoto bylo týrání seniorek, které byly nuceny pracovat ve společné domácnosti a v naprosté izolaci od okolního světa. Obdobnými skupinami či případy jsou i Imanuelité či Chrám lidu, který se z důvodu odtržení od společnosti odstěhoval do pralesů Guyany. Za odstrašující případ izolace a jejího následného vyústění lze považovat i farma Ch. Mansona apod. Dle mého názoru je izolace jedním z prvních kroků k sektářskému charakteru skupiny. Sekty se ovšem nemusejí registrovat dle české legislativy. Většinou nechtějí mít nic společného se státem. Vojtíšek (2004) zmiňuje, že pro existenci skupiny osob, které spojuje náboženské vyznání, není nutné, aby tato skupina byla registrována podle zákona 3/2002. Proto je náročné z pohledu PČR zakročit proti sektářskému charakteru, když se takové skupiny (prozatím) nedopouští žádných přestupků a všichni jedinci jsou členy skupiny ze své vlastní vůle. Stát tedy podle mě nedisponuje dostatečnými prostředky k eliminaci sekt a zastává spíše pasivní a preventivní postoj k této záležitosti. Dle mého názoru by mohl jednat razantnějším způsobem, avšak situace je náročná z důvodu náboženské svobody vyznání garantované státem. Ondráčková (2009) popisuje, že Policie ČR na pokyn MV provádí monitoring určité skupiny a sleduje, zda nedochází k porušování zákonů. Dále dodává, že policie je svým způsobem bezmocná, protože většina těchto uskupení není dle platných zákonů nijak pro společnost nebezpečná. Prevence proti působení sekt je každopádně důležitá a je více než žádoucí objevit nebezpečné náboženské skupiny včas a monitorovat jejich činnost, aby potenciální extremistické činy byly včas zastaveny. Ještě bych rád uvedl, že z historických událostí spjatých se sektářskými praktikami bychom si měli vzít ponaučení, a to především z poznatků týkajících se postupů nebezpečných skupin, jejich jednání, chování apod. Následně by se poznatky měly využít v praxi při odhalování NNH sektářského charakteru, bylo by příhodné využít včas veškeré získané informace, odhalit sektářský podtext skupiny a brzy zasáhnout, aby nedošlo k tragédiím, které se v historii již odehrály. Jak uvádí Štampach (2010), je

důležité sekty popsat, detekovat a doporučit vhodná opatření k eliminaci rizik ze strany sekt.

Dle statisticky relativních četností odpovědí byla otázka č. 9 (p-value 0,180) vyhodnocena též poměrně rozdílně zodpovězenou i přes to, že se nevešla do hladiny významnosti stanovené na $\alpha = 0,05$. Jednalo se o otázku řešící povědomí o činnostech sekt ve svém okolí. 23 % osob ze složek IZS odpovědělo, že jsou si vědomi, popřípadě spíše vědí o činnostech sekt ve svém okolí. Z oblasti laické veřejnosti bylo na tutéž otázku zodpovězeno téměř shodně ve 35 % případů. Zajímavý je u tohoto konkrétního tématu fakt, že respondenti, i když v malé míře, vůbec vědí o činnosti sekt ve svém okolí. Ve většině případů jsou totiž takové spolky veřejnosti skryté. Vojtíšek (2005) uvádí, že prvním krokem k závislosti na sektách je vytvoření řízeného prostředí, které vzniká izolací od ostatních lidí. Z tohoto důvodu jsem překvapen, že respondenti, i když v početně menším výzkumném souboru, vědí o činnosti sekt v okolí. Je možné, že tato situace jistým způsobem souvisí se Svědky Jehovovými, které mnozí respondenti považují za sektu.

Další nepatrná rozdílnost odpovědí byla statisticky zaznamenána u otázky č. 11 (p-value 0,187). Cílem otázky bylo zjistit, zda byl členem sekty někdo z respondentova okolí či nikoli. Kladně v tomto případě opovědělo 20 % laické veřejnosti a 10 % veřejnosti odborné. Přestože se jedná o nepatrný procentuální rozdíl vzhledem k ostatním odpovídajícím respondentům, můžeme spatřovat, že lidé jsou skutečně přítomni v sektářském prostředí. Dle výzkumu Dolisty a Tůmy (2010), který pokládal tutéž otázku výzkumnému souboru čítajícímu přes dva tisíce osob, odpovědělo 27 % respondentů kladně, čili někdo z jejich okolí byl členem sekty. Četnost tohoto tvrzení mírně poukazuje na to, že činnost sekt v ČR je skutečně přítomna.

Dále se statistická rozdílnost odpovědí respondentů z řad laické a odborné veřejnosti vyskytla v otázce č. 16 (p-value 0,226). Dotazovaní měli vyjádřit svůj názor k záležitosti, zda se lze proti sektám bránit či nikoliv. Pokud shrneme kladné odpovědi na tuto otázku, tak 77 % laické veřejnosti a 67 % veřejnosti odborné je toho názoru, že proti sektám se skutečně bránit lze. V opačném případě je 15 % laické veřejnosti přesvědčeno o tom, že se nelze proti sektám bránit a až 30 % odborné veřejnosti sdílí

stejný názor. Osobně se domnívám, že je možné se proti sektám bránit. Přestože Moyano (2011) uvádí, že si nikdo nemůže být jistý tím, že se nestane obětí psychické manipulace ze strany sekt. Mnohdy dochází k náročným situacím, jelikož sekta se nejčastěji zaměřuje na mladší generaci jedinců, kteří nedokáží příliš zdatně odolávat psychickému nátlaku a manipulaci ze strany sekt. Moyano (2011) však dodává, že dospívající člověk, který nedosáhl potřebné zralosti, je sice ideálním adeptem, ale v posledních letech se objevují i případy lidí ve středním věku, kteří se dostali do spárů sekt. Ty také často zneužívají různých oblíbených témat k upoutání pozornosti jedince. Přesto jsem přesvědčen o tom, že primární cíl sekt tvoří především mladiství. Plně se ztotožňuji s názory Machové a Kubátové (2015), jež doporučují pěstovat kritické myšlení, zdravé sebevědomí, nutnost zbavit děti určité míry naivity, přehnané důvěřivosti a v neposlední řadě je nutné zajistit stabilní sociální a rodinné zázemí. Autorky také dále dodávají, že i školské instituce by se měly zapojit do informovanosti mládeže ohledně negativních náboženských hnutí. Dle mého názoru je informovanost velmi důležitým aspektem nejen pro mládež, ale i pro ostatní věkové kategorie. Pokud budeme dostatečně informováni o náboženských sektách, neměli bychom se (pokud však o členství sami nemáme zájem) v sektářském prostředí ocitnout.

Dle mého názoru je příhodné uvést zde výsledky otázky č. 13, v níž bylo obsaženo statisticky nejvíce různorodých odpovědí. Z výsledků testu o shodě dvou relativních čestností se do stanovené hladiny významnosti $\alpha = 0,05$ vešel Satanismus (p-value 0,004), Hnutí Grálu (p-value 0,013) a možnost neznám žádnou sektu (p-value 0,029). Otázkou bylo, zda respondenti považují nějaké náboženské hnutí či sektu za nebezpečné. Zajímavostí je, že oba výzkumné soubory považují jiná náboženská hnutí či sekty za nebezpečné odlišným způsobem. Pro srovnání uvedu tři nejčastěji zvolené možnosti. Jednalo se o otázku polouzavřenou, v níž respondentům bylo umožněno vyjádřit svůj vlastní názor a též mohli zvolit více možností dle jejich aktuálního názoru na nebezpečné či bezpečné druhy náboženských hnutí. Výzkumný soubor laické veřejnosti nejčastěji spatřuje nebezpečí ze strany Hnutí Grálu ve 45 %, dále 35 % respondentů nezná žádnou sektu a 27 % dotazovaných považuje za nebezpečné náboženské hnutí či sektu Satanismus. Odborná veřejnost zvolila rozložení nebezpečných náboženských hnutí či sekt poměrně odlišně. Nejčastěji respondenti ze složek IZS označili za nebezpečnou skupinu Satanismus v 53 %, následují Vesmírní

Lidé Sil Světla ve 24 % (p-value 0,110) a Scientologie také ve 24 % (p-value 0,211) odpovědí. Satanismus se tedy objevil v obou výzkumných souborech. Při zpracovávání diplomové práce jsem se setkal s mnoha názory považujícími termín sekta za synonymum slova Satanismu. Satanismus má však i svou vlastní církev v ČR. V dnešní moderní společnosti mi Satanismus připadá spíše jako životní styl spojený s oblékáním, hudbou a chováním nežli potenciálním rizikem extremistického činu. Jak uvádí Dunn (2011) Satanismus mohou tvořit rebelující mladistvé osoby a rockoví hudebníci. Přesto je popsáno několik vražedných kauz, které se v nedávné době odehrály a odvolávaly se na Satanismus. Některé jsou také v této práci uvedeny. Otázkou však zůstává, jak uvádí Veselý (2003), zda za vražednými činy je skutečně Satan nebo sám vrah. Možná si také souvislost Satanismu se sektou mohou respondenti spojovat s filmovým žánrem označeným jako horor. Je možné, že větší hrozbu představuje Hnutí Grálu, které zvolilo 45 % laické veřejnosti. Objevilo se totiž několik mediálně známých kauz, které odkazují právě na toto hnutí. Jedná se například o Kuřimskou kauzu týrání chlapců, kauzu týrání seniorek či samotného Dvorského skupinu Imanuelitů. Ondráčková (2009) ve své publikaci uvádí, že Hnutí Grálu se od všech těchto kauz distancuje a považuje tyto skupiny za nebezpečné sekty. Přesto všechny tyto případy mají v pozadí svých činů Hnutí Grálu. Je náročné hodnotit, která náboženská skupina je nebezpečná. Poněvadž nebezpečná náboženská sekta může prakticky vzniknout z kteréhokoliv náboženského vyznání. U některých skupin je tato možnost pravděpodobnější, u některých méně, avšak vždy je tu možnost vzniku nové náboženské skupiny, která bude jednat extremisticky. Za zmínku také stojí, že tato otázka byla polouzavřená, jak jsem již zmiňoval. Proto laická veřejnost celkem ve 26 % odpovědí doplnila svůj vlastní názor. Zajímavým je pro mne fakt, že respondenti považují za nebezpečnou sektu Svědky Jehovovy. Doplnili ji celkem v 45 případech. U odpovědí pocházejících z veřejnosti odborné se tato situace objevila 3krát. Svědci Jehovovi jsou však státem registrovanou církví již od roku 1993. Jak popisují autoři Nešpor a Vojtíšek (2016), v ČR působili ilegálně již od roku 1916. Možná takové přesvědčení mají respondenti z důvodu často medializovaných kauz týkajících se transfuze. Barash et al. (2015) uvádí, že Jehovisté odmítají podání krevních derivátů z důvodu zapovězeného posmrtného života. Z důvodu vysoké frekvence odpovědí týkajících se Svědků Jehovových jsem se je rozhodl uvést v této práci. Osobně Svědky Jehovovy nepovažuji za hrozbu pro okolní společnost, spíše se přikláním k názoru, že nebezpečnými jsou spíše sami pro sebe.

I když jak uvádí Vojtíšek (2004), Jehovisté procházejí značnými změnami v učení, které by měly napomoci vyrovnání vztahů s veřejností. Štampach (2010) k Svědkům Jehovovým doplňuje, že se jedná o nejméně oblíbenou, avšak zároveň nejrychleji rostoucí náboženskou skupinu.

Zastávám však názor, že by bylo příhodné zvýšit informovanost v problematice sektářství nejen pro odbornou veřejnost, ale především pro veřejnost laickou, protože právě tyto osoby jsou nejnáchylnější k sektářským praktikám získávání nových členů. Domnívám se, že mnoho osob nepřikládá termínu sekta valný význam a jsou přesvědčeni o své nedotknutelnosti těmito uskupeními. Přesto se s uvedenými náboženskými sektami setkáváme nejen v České republice, ale i v zahraničí. Jisté ovšem je, že sekty nyní jsou a v budoucnu pravděpodobně stále budou aktuálním tématem, protože náboženské směry procházejí neustálým vývojem a vytváření nových uskupení a hnutí je jevem přetrvávajícím.

6. Závěr

Přestože hromadné vraždy či sebevraždy nejsou v ČR na denním pořádku, nelze s jistotou konstatovat, že se v budoucnu již nebudou vyskytovat. V posledních letech se objevilo několik případů či kauz, které překvapily svou brutalitou a účastní jistých sektářských základů. Můžeme tedy říci, že nebezpečí ze strany sekt existuje. Neznamená to však, že vyskytující se náboženské skupiny vždy nutně budou zneužívat důvěru lidí, řídit se nesnášenlivostí a používat ve svůj prospěch manipulaci. Otázkou však zůstává, zda páchané násilí je konáno na příkaz sekty, nebo zdali jedinec jedná sám za sebe a z vlastního přesvědčení. Neustále vznikají a nadále budou vznikat nové náboženské skupiny, přičemž projdou určitým vývojem. Tyto skupiny se po čase mohou stát bezvýznamnými. V opačném případě je možné, že se vyvinou v respektovanou náboženskou skupinu. Vytváření NNH v podstatě není nebezpečnou záležitostí. Je však zapotřebí chránit občany a společnost před jejich potenciální extremistickou činností a snažit se tyto skupiny včas odhalit.

Prozatím je však náročné stanovit hrozby ze strany sekt pro vnitřní bezpečnost ČR. Důvodem tohoto je neznalost počtu osob hlásících se k jednotlivým skrytým náboženským hnutím. Je tedy obtížné určit případný extremistický potenciál skupiny. Možné hrozby ze strany sekt jsou zajisté vraždy a sebevraždy, prostituce, zneužívání, týrání, šíření násilí, psychická manipulace, náboženská netolerance, extremismus a v neposlední řadě také pronikání členů sekt do státních struktur.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že v ČR existují hrozby ze strany sekt, které mohou vést k ohrožení bezpečnosti. Jedná se o možnou radikalizaci náboženského hnutí, a to z jakéhokoliv důvodu, kdy členové sekty na příkaz vůdce páchají trestné činy. Popřípadě je hrozba v jednotlivci, který pod vlivem sekty začne z vlastní iniciativy páchat extremistické činy. V ČR se tedy nebezpečné sekty opravdu objevují, avšak prozatím jsou nebezpečné pouze uvnitř sekty, tedy pro své členy. Nelze ovšem vyloučit, že takové sekty se nestanou hrozbou pro celou společnost.

Můžeme tedy konstatovat, že sekty jistou hrozbu pro obyvatelstvo opravdu tvoří, avšak stát nedisponuje dostatečnými prostředky proti jejich působení. Spíše zastává postoj

pasivní, což nabádá k otázce, zda by stát neměl zakročit razantněji vůči sektářskému prostředí a přehodnotit svůj postoj. Kauzy z posledních let jasně dokazují, že sektářské prostředí se u nás již vyskytovalo, stále se vyskytuje a v budoucnu se může opět objevit. Ovšem situace je náročná z důvodu státní povinnosti zaručovat náboženskou rovnost a svobodu náboženského vyznání.

Dodnes si mnozí lidé naivně myslí, že téma sektářství je pouhým okrajovým problémem, který je dnešnímu člověku příliš vzdálený. Jsou přesvědčeni o tom, že jich i jejich blízkého okolí se uvedené nebezpečí nemůže dotýkat. Jiní naopak z tohoto problému vytváří značnou hrozbu svým přehnaným jednáním a radikalismem. Tyto osoby se snaží v lidech vzbudit hrůzu a mnohdy jim podávají zkreslené informace o sektách. Jisté ovšem je, že sektářství bude vždy aktuálním tématem vyvolávajícím mnoho otázek. Je složité dokázat chápat a hájit svobodu vlastního názoru a zároveň usilovat o bezpečí a jednotnost lidského společenství. Každý má právo na svou vlastní volbu. Té správné však dosáhneme pouze získáním co největšího množství informací a názorů.

7. Seznam literatury

1. ANTON SZANDOR LAVEY. *Die Satanische Bibel & Die Satanischen Rituale*. 2. Aufl. Zeltlingen-Rachtig: Index Verl, 2007. ISBN 9783936878059.
2. BARASH, Paul G., Bruce F. CULLEN a Robert K. STOELTING. *Klinická anesteziologie*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-4053-9.
3. BARTONÍČKOVÁ, Klára. *Občanský a společenskovední základ - přehled středoškolského učiva*. Brno: Computer Press, 2009. Maturity. ISBN 978-80-251-2631-8.
4. BENDA, Ivo A. *Vesmírní lidé Sil světla* [online]. 2017 [cit. 2017-08-08]. Dostupné z: http://www.vesmirnilide.cz/default_cz.htm
5. CENKOVÁ, Tamara a Monika LANGROVÁ. *Jak přežít pubertu svých dětí*. Praha: Grada, 2010. Pro rodiče. ISBN 978-80-247-2913-8.
6. CIALDINI, Robert B. *Vliv: síla přesvědčování a manipulace*. Brno: BizBooks, 2012. ISBN 978-80-265-0041-4.
7. *Círky a náboženské společnosti: Činnost odboru. Ministerstvo kultury* [online]. 2016 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/cinnost-odboru-466.html>
8. COWAN, Douglas E. a David G. BROMLEY, VOJTÍŠEK, Zdeněk, ed. *Sekty a nová náboženství*. Přeložil Jan AUSKÝ. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-3163-6.
9. ČERNÝ, Petr. *Právní ochrana před extremismem*. V Praze: C.H. Beck, 2008. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-053-9.

10. ČERVENKOVÁ, Denisa. *Katolický pohled na náboženskou pluralitu*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3327-5.
11. Deset let od začátku „kuřimské kauzy“.: Chlapci jsou dospělí, aktéři na svobodě. In: *Česká televize* [online]. 2017 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/2110478-deset-let-od-zacatku-kurimske-kauzy-chlapci-jsou-dospeli-akteri-na-svobode>
12. *Dingir: Časopis o současné náboženské scéně*. Praha, 2002, 2002(4). ISSN 1212-1371. Dostupné také z: <http://www.dingir.cz/archiv/Dingir402.pdf>
13. DOLISTA, Josef a Jiří TŮMA. *Problematika a prevence "nových náboženských hnutí": vliv "nových náboženských hnutí" na jedince a problematika prevence*. Brno: L. Marek, 2010. Deus et gentes. ISBN 978-80-87127-25-4.
14. DRBOHLAV, Andrej. *Psychologie masových vrahů: příběhy temné duše a nemocné společnosti*. Praha: Grada, 2015. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-5599-1.
15. DUNN, Patrick. *Chaos magie*. Praha: Grada, 2011. Iniciace. ISBN 978-80-247-3353-1.
16. FÁREK, Martin. *Indie očima Evropanů: konceptualizace náboženství v teologii a orientalistice*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2494-5.
17. FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Sociální patologie: závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení. 2., rozš. a aktualiz. vyd.* Praha: Grada, 2014. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-5046-0.
18. FLAMMARION, Camille. *Apokalypse*. New York: Parkstone International, 2012. ISBN 9781780427164.

19. GEISSELOVÁ, Eli. *Mít přehled: průvodce informačními a poradenskými službami pro mládež v ČR*. Praha: Národní institut dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, 2012. ISBN 978-80-87449-02-8.
20. GLET, Jiří. *Křesťanský slovníček*. Kolářek Martin - E-knihy jedou, 2016. ISBN 978-80-7512-477-7.
21. HÁJEK, Marcel a Charif BAHBOUH. *Muslimský pacient: principy diagnostiky, terapie a komunikace : manuál o zásadách medicínského přístupu pro české či slovenské lékaře a zdravotníky praktikující v zemích islámu*. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5631-8.
22. HEJNA, Dalibor. *Náboženství a společnost: věda o náboženství a její historické kořeny*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2427-0.
23. HERYÁN, Ladislav. *Úvod do bible a teologie: Úvod do bible* [online]. Olomouc, 2007 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: https://is.jabok.cz/el/JA10/leto2012/T122/Uvod_do_bible.txt
24. HUBINKOVÁ, Zuzana. *Psychologie a sociologie ekonomického chování*. 3., aktualiz., dopl. a přeprac. vyd. Praha: Grada, 2008. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-1593-3.
25. JANDOUREK, Jan. *Průvodce sociologií*. Praha: Grada, 2008. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-2397-6.
26. JANDOUREK, Jan. *Slovník sociologických pojmů: 610 hesel*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3679-2.
27. JOHNSON, Wendell G. *End of days: An Encyclopedia of the Apocalypse in World Religions*. California: ABC-CLIO, 2017. ISBN 978-1-4408-3940-5.

28. KŘÍŽ, Jakub, ed. *Náboženství a veřejná moc v zemích Evropské unie: sborník textů z konference = Religion and Public Authority in European Union Countries : conference proceedings*. Praha: Ministerstvo kultury České republiky, 2009. ISBN 978-80-86310-86-2.
29. KURAS, Benjamin. *Islám v Evropě: obohacení, nebo nebezpečí? : sborník textů*. Praha: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2006. Ekonomika, právo, politika. ISBN 80-86547-53-1.
30. LA VEY, Anton Szandor. *Satanská bible*. Vyd. 3., V nakl. Baronet 2. Přeložil Josef RAUVOLF. Praha: Baronet, 2007. ISBN 978-80-7214-980-3.
31. LIŠKA, Vladimír. *Tajemství Ježíše z Nazaretu: záhady a otazníky ze života Mesiáše*. 3., dopl. vyd. V Praze: XYZ, 2011. ISBN 978-80-7388-445-1.
32. MACHOVÁ, Jitka a Dagmar KUBÁTOVÁ. *Výchova ke zdraví*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5351-5.
33. MAREŠ, PHD., Doc. JUDr. PhDr. Miroslav. *Problematika Hate Crime: Zahraniční zkušenosti a možnosti aplikace tohoto přístupu v ČR s důrazem na trestné činy z nenávisti proti cizincům*[online]. Brno, 2011 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/problematika-hate-crimes.aspx>
34. MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forenzní psychologie*. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4580-0.
35. MISAUEROVÁ, Anežka a Zdeněk VOJTÍŠEK. *Dětství a sekta*. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006. ISBN 80-86991-83-0.
36. MOYANO, Antonio Luis. *Sekty - skrytá hrozba současnosti*. Frýdek-Místek: Alpress, 2011. ISBN 978-80-7362-882-6.

37. MÜLLER, Zdeněk. *Svaté války a civilizační tolerance*. Praha: Academia, 2005. Průhledy (Academia). ISBN 80-200-1355-5.
38. Náboženství: Sektu kolem duchodce Adama už dříve zkoumali odborníci, týráni ale nezjistili. *Český rozhlas* [online]. 2008 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/zpravy/_zprava/sektu-kolem-duchodce-adama-uz-drive-zkoumali-odbornici-tyrani-ale-nezjistili--460765
39. NAVARRO, Joe a Toni Sciarra POYNTER. *Nebezpečné osobnosti: jak je odhalit a chránit se před nimi : příručka bývalého agenta FBI*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5487-1.
40. NEGRU, Catalin. *History of the apocalypse*. 2015. ISBN 978-1-329-66764-8.
41. NEŠPOR, Zdeněk R. a Zdeněk VOJTÍŠEK. *Encyklopedie menších křesťanských církví v České republice*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3315-2.
42. ONDRÁČKOVÁ, Mgr. Bc. Dominika J. *Sekty a nová náboženská hnutí - bezpečnostní hrozba?*[online]. Ministerstvo vnitra České republiky, 2009 [cit. 2017-08-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/sekty-a-nova-nabozenska-hnuti-bezpecnostni-hrozba.aspx>
43. PAVLOVSKÝ, Pavel. *Soudní psychiatrie a psychologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2012. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4332-5.
44. PECÁKOVÁ, Iva. *Statistika v terénních průzkumech*. 1. vyd. Praha : PROFESSIONAL PUBLISHING, 2008. 231 s. ISBN 978-80-86946-74-0
45. Poslední z kauzy Kuřim je na svobodě. Teta týraných dětí opustila vězení. *Lidovky* [online]. 2014 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z:

[http://www.lidovky.cz/teta-tyranych-deti-opustila-na-podminku-vezeni-frr-
/zpravy-domov.aspx?c=A140724_165526_in_domov_sk](http://www.lidovky.cz/teta-tyranych-deti-opustila-na-podminku-vezeni-frr-/zpravy-domov.aspx?c=A140724_165526_in_domov_sk)

46. První Česko-Slovenský Chrám Církve Satanovy: 66 otázek a odpovědí. *Církev Satanova*[online]. 2017 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <http://www.cirkevsatanova.cz/66-otazek-a-odpov-di.html>
47. Rejstřík církví a náboženských společností. *Ministerstvo kultury* [online]. 2016 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: http://www3.mkcr.cz/cns_internet/
48. Sektář Jiří Adam: tyran, schizofrenik i léčitel. *Týden* [online]. 2008 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/sektar-jiri-adam-tyran-schizofrenik-i-lecitel_62400.html
49. SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2907-7.
50. *Společnost pro studium sekt a nových náboženských směrů: Poradna* [online]. Praha, 2006 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <http://www.sekty.cz/www/index.php?co=poradna>
51. *Strategie boje proti extremismu* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky odbor bezpečnostní politiky, 2009 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>
52. SUCHÁNEK, Marek. *Satanismus jako hrozba pro vnitřní bezpečnost?* [online]. Retex, 2003, 2003(01) [cit. 2017-07-31]. ISSN 1214-7737. Dostupné z: <http://www.rexter.cz/satanismus-jako-hrozba-pro-vnitri-bezpecnost/2003/05/01/>
53. SVOBODOVÁ, Monika, Jitka LUNEROVÁ a Radim ŠTĚRBA. *Etická výchova: pro 2. stupeň ZŠ*. Brno: Edika, 2013. ISBN 978-80-266-0384-9.

54. ŠTAMPACH, Odilo Ivan. *Na nových stezkách ducha: přehled a analýza současné religiozity*. Praha: Vyšehrad, 2010. ISBN 978-80-7429-060-2.
55. TORMEY, Natacha. *Cults: A bloodstained history*. 2014. ISBN 9781781552797.
56. VÁCLAVÍK, David. *Náboženství a moderní česká společnost*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2468-3.
57. VÁCLAVÍK, David. *Sociologie nových náboženských hnutí*. Brno: Masarykova univerzita, 2007. Proměny náboženství. ISBN 978-80-86702-22-3.
58. VÁCHAL, Jan a Marek VOCHOZKA. *Podnikové řízení*. Praha: Grada, 2013. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-4642-5.
59. VESELÝ, Josef. *Satanismus: historie, ideologie, současná praxe, česká satanistická scéna*. Praha: Vodnář, 2003. ISBN 80-86226-42-5.
60. VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-798-1.
61. VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Nová náboženská hnutí a kolektivní násilí*. Brno: L. Marek, 2009. Deus et gentes. ISBN 978-80-87127-21-6.
62. VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Pastorační poradenství v oblasti sekt a sektářství*. Brno: L. Marek, 2005. Pontes pragenses (L. Marek). ISBN 80-86263-69-x.
63. *Vyhodnocení plnění koncepce boje proti extremismu pro rok 2016* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, 2017 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

64. WEISS, Tomáš. *Role policie a armády v Evropské unii: analýza evropské a národní úrovně s využitím případové studie České republiky*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2381-8.
65. YOUNG, Ralph F. *Dissent: the history of an Americal idea*. New York: New York University Press, 2015. ISBN 978-1-4798-0665-2.
66. *Zpráva o extremismu a projevech rasismu a xenofobie na území České republiky v roce 2011, vyhodnocení plnění koncepce boje proti extremismu pro rok 2011 a koncepce boje proti extremismu pro rok 2012* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky odbor bezpečnostní politiky, 2012 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>
67. ZUBÍKOVÁ, Zdeňka a Renáta DRÁBOVÁ. *Společenské vědy v kostce: pro střední školy*. Havlíčkův Brod: Fragment, 2011. ISBN 8025301907.

8. Seznam příloh

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – Základní rozdělení světových náboženství	16
Tabulka č. 2 - Porovnání relativních četností na jednotlivé otázky mezi laickou a odbornou veřejností	113
Tabulka č. 3 – Test shody relativních četností v otázce č. 13 mezi laickou a odbornou veřejností.....	115
Tabulka č. 4 - Seznam registrovaných církví a náboženských společností v České republice.....	135

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Pohlaví respondentů	67
Obrázek 2 - Věk respondentů	68
Obrázek 3 – Jste věřící?	69
Obrázek 4 – Náboženské vyznání respondentů	70
Obrázek 5 – Znalost pojmu sekta	71
Obrázek 6 – Hodnocení pojmu sekta	72
Obrázek 7 – Jsou sekty nebezpečné?	73
Obrázek 8 – Setkání se sektou	74
Obrázek 9 - Činnost sekt v okolí	75
Obrázek 10 – Oslovení sektami	76
Obrázek 11 – Člen sekty z respondentova okolí.....	77
Obrázek 12 – Mají sekty vliv na společnost	78
Obrázek 13 – Nebezpečné náboženské hnutí či sekta	79
Obrázek 14 - Proč lidé vstupují do sekt.....	80
Obrázek 15 – Manipulují sekty s lidmi?	81
Obrázek 16 – Lze se proti sektám bránit?.....	82
Obrázek 17 – Sekty a násilí	83
Obrázek 18 – Sekty a migrace	84
Obrázek 19 – Sekty hrozba pro svět	85
Obrázek 20 – Sekty hrozba pro Českou republiku	86
Obrázek 21 – Cítíte se bezpečně v ČR ohledně působení sekt?	87

Obrázek 22 – Mají státní orgány dostatečnou pravomoc k eliminaci hrozeb sekt	88
Obrázek 23 – Bude se působení sekt zvyšovat?	89
Obrázek 24 – Pohlaví respondentů	90
Obrázek 25 – Věk respondentů.....	91
Obrázek 26 – Jste věřící?	92
Obrázek 27 – Náboženské vyznání respondentů	93
Obrázek 28 – Znalost pojmu sekta	94
Obrázek 29 – Hodnocení pojmu sekta.....	95
Obrázek 30 – Jsou sekty nebezpečné?	96
Obrázek 31 – Setkání se sektou	97
Obrázek 32 – Činnost sekt v okolí.....	98
Obrázek 33 – Oslovení sektami	99
Obrázek 34 – Člen sekty z respondentova okolí.....	100
Obrázek 35 – Mají sekty vliv na společnost	101
Obrázek 36 – Nebezpečné náboženské hnutí či sekta	102
Obrázek 37 - Proč lidé vstupují do sekt.....	103
Obrázek 38 – Manipulují sekty s lidmi?.....	104
Obrázek 39 – Lze se proti sektám bránit?.....	105
Obrázek 40 – Sekty a násilí	106
Obrázek 41 – Sekty a migrace	107
Obrázek 42 – Sekty hrozba pro svět	108
Obrázek 43 – Sekty hrozba pro Českou republiku	109
Obrázek 44 – Cítíte se bezpečně v ČR ohledně působení sekt?	110
Obrázek 45 – Mají státní orgány dostatečnou pravomoc k eliminaci hrozeb sekt	111
Obrázek 46 – Bude se působení sekt zvyšovat?	112
Obrázek 47 – Porovnání relativních četností v otázce č. 13 mezi laiky a odbornou veřejností.....	114

Seznam příloh

Tabulka č. 4 - Seznam registrovaných církví a náboženských společností v České republice

1. Apoštolská církev
2. Armáda spásy - církev
3. Bratrská jednota baptistů
4. Buddhismus Diamantové cesty linie Karma Kagjü
5. Českobratrská církev evangelická
6. Církev adventistů sedmého dne
7. Církev bratrská
8. Církev československá husitská
9. Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů v České republice
10. Církev Křesťanská společenství
11. Církev Nová naděje
12. Církev Nový Život
13. Církev Oáza
14. Církev řeckokatolická
15. Církev římskokatolická
16. Církev Slovo života
17. Církev Svatého Řehoře Osvětitel
18. Církev víry
19. Církev živého Boha
20. Evangelická církev augsburského vyznání v České republice
21. Evangelická církev metodistická
22. Federace židovských obcí v České republice
23. Jednota bratrská
24. Křesťanské sbory
25. Luterská evangelická církev a. v. v České republice
26. Mezinárodní společnost pro vědomí Krišny, Hnutí Hare Krišna
27. Náboženská společnost českých unitářů
28. Náboženská společnost Svědkové Jehovovi
29. Novoapoštolská církev v ČR
30. Obec křesťanů v České republice
31. Pravoslavná církev v českých zemích
32. Ruská pravoslavná církev, podvorje patriarchy moskevského a celé Rusi v České republice

33. Slezská církev evangelická augsburského vyznání
34. Společenství Josefa Zezulky
35. Starokatolická církev v ČR
36. Ústředí muslimských obcí
37. Višva Guru Díp Hindu Mandir - české hinduistické společenství
38. Višva Nirmala Dharma

Zdroj: Rejstřík církví a náboženských společností, 2016.

Příloha 1 - Vzor dotazníku

Sekty jako hrozba

Dobrý den vážení respondenti,

Jmenuji se Petr Bakule a jsem studentem 2. Ročníku navazujícího magisterského studia oboru Civilní nouzová připravenost na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích. Budu velice rád, pokud mi věnujete pár minut mnou vytvořeného dotazníku, který je užitečný i pro Vás a je zcela anonymní, a bude sloužit pouze pro zpracování mé diplomové práce na téma „Sekty jako hrozba“.

Předem Vám děkuji za vyplnění otázek.

1. Pohlaví

- Muž
- Žena

2. Věk

- 18 - 30
- 31 - 45
- 46 - 60
- 60 a více

3. Jste věřící?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne

- Ne
- Nevím

4. Jaké je Vaše náboženské vyznání?

- Římskokatolická církev
- Pravoslavná církev
- Českobratrská církev evangelická
- Církev československá husitská
- Bez vyznání
- Jiné.....

5. Setkal/a jste se někdy s pojmem sekta?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

6. Jak hodnotíte pojem sekta?

- Pozitivně
- Spíše pozitivně
- Spíše negativně
- Negativně
- Nevím

7. Jsou podle Vás sekty nebezpečné?

- Ano

- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

8. Setkal/a jste se někdy se sektou osobně?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

9. Víte o činnosti sekt ve svém okolí?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

10. Oslovila vás již někdy sekta?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

11. Byl členem sekty někdo z vašeho okolí?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

12. Myslíte si, že mají sekty vliv na společnost?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

13. Považujete nějaké náboženské hnutí či sektu za nebezpečné? Je možné zvolit více možností

- Hnutí Grálu
- Imanuelité
- Scientologie
- Vesmírní lidé Sil světla
- Satanismus
- Neznám žádnou sektu
- Jiné.....

14. Proč podle Vás lidé vstupují do sekt?

- Chtějí někam patřit
- Nechají se zmanipulovat

- Líbí se jim idea určité sekty
- Protože se nudí
- Jiné.....

15. Manipulují sekty lidmi?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

16. Lze se proti sektám bránit?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

17. Myslíte si, že sekty souvisí s násilím?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

18. Myslíte si, že sekty souvisí s migrací?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

19. Myslíte si, že jsou sekty hrozbou pro svět?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

20. Myslíte si, že jsou sekty hrozbou pro Českou republiku?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

21. Cítíte se bezpečně v České republice ohledně působení sekt?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

22. Myslíte si, že státní orgány mají dostatečnou pravomoc k eliminaci hrozeb ze strany sekt?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

23. A Myslíte si, že se působení sekt bude v budoucnu zvyšovat?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Nevím

9. Seznam zkratk

ČR	Česká republika
IZS	Integrovaný záchranný systém
MK	Ministerstvo kultury
MV	Ministerstvo vnitra
NNH	nová náboženská hnutí
PČR	Police České republiky